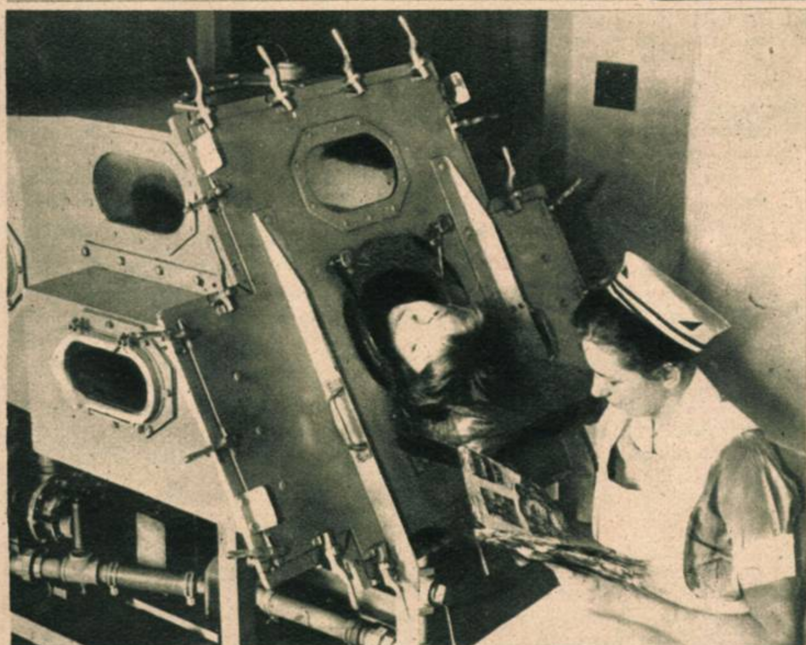
DIN TOATĂ LUMEA

In statul New-York prețurile de en gros pentru lapte au scăzut atât de mult, încât unii fermieri în loc să-și mai ducă laptele la vânzare, în piață, îl dau porcilor.

In California, în Pădurea Roșie se găsește o casă, clădită în mijlocul unor pini uriași din pădurea virgină.

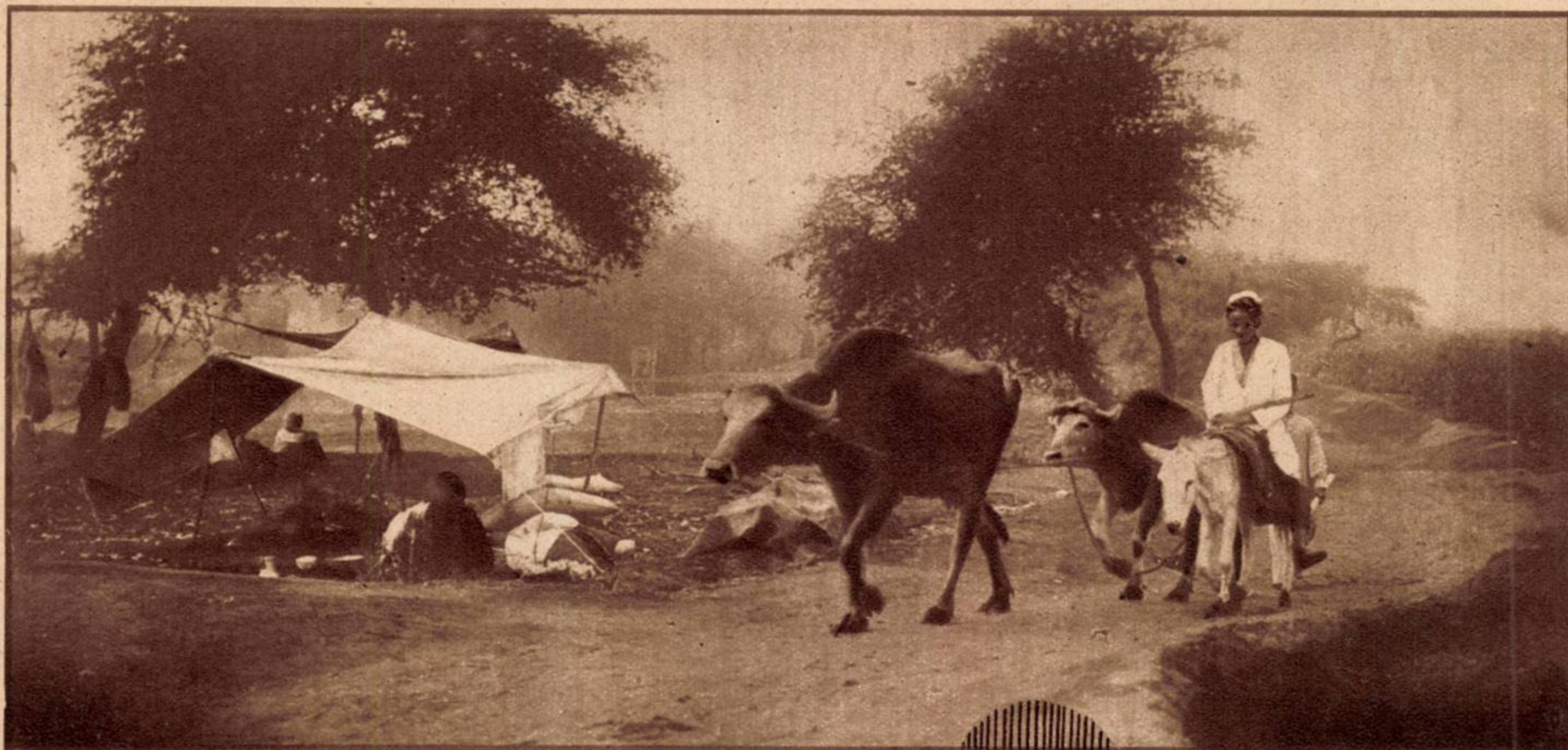
Copilul Eugen Falnnery în vârstă de 8 ani din Wintrop (Masachusetts), a putut fi salvat dela moarte numai datorită așa numitului „plămân de fier". Eugen Falnnery s'a îmbolnăvit de paralizie infantilă și în urma boalei nu mai funcționau mușchii plămânilor. Ar fi murit desigur, fără acest aparat în care se găsește închis de 5 luni și unde va sta până la completa însănătoșire.

O societate de cale ferată californiană a instalat în trenurile sale un vagon-bibliotecă, spre a scurta astfel timpul călătorilor săi.

CĂSĂTORITĂ la 9 ANI și MAMA la 12 ANI

Până de curând, în Egipt, nu exista nici o lege care să stabilească o limită de vârstă pentru căsătoria fetelor. De abia acum s'a promulgat legea care fixează 16 ani ca vârstă minimă pentru căsătoria fetelor. Dar legea—care se aplică cu strictețe la orașe—nu are nici un efect prin satele depărtate, unde tradițiile seculare se opun oricărei reforme. In Egiptul de Sud, 16 ani este vârsta fetelor bătrâne, pe care părinții lor încep să le privească cu un ochiu dușmănos.

Un reporter al ziarului din Cairo „Al Mussawar" a scris o serie de articole, arătând cazuri de căsătorii premature. Reproducem câteva pasagii din articolele sale

IMI amintesc de o plimbare pe care am făcut-o odată, prin meleagurile locuite de beduini, însoțit de un ofițer al markazului din Belbeis.

Corturile se înlănțuiau uniform, când, la intrarea unuia dintre ele, zării o fetiță așezată lângă o capră mult mai înaltă decât ea. Copilul avea pântecele balonat, cum se vede la micuții bolnavi, și am întrebat pe un beduin care torcea alături niște lână groasă, de ce suferă fetița.

— Pentru ce nu-ți duci fata la un medic?

— Pentru ce?

— Dar, ca s'o vindeci de pântecele umflat!

Omul luă o înfățișare supărată, încruntă din sprâncene și continuă să-și toarcă lâna, fără a binevoi să răspundă... în timp ce două femei arabe, care auziseră convorbirea noastră, isbucniră în râs. Una dintre ele își dădu osteneala să-mi dea deslușiri:

— Fetița — cum îi spui d-ta — nu e copilul lui, ci soția. Nu e bolnavă, ci însărcinată, în a opta lună.

— Dar ce vârstă are?

— Unspreezece ani.

M'am întors spre soțul „fetiței", i-am întins o țigare, spre a-l îmblânzi. Sfârși prin a vorbi și a-mi spune că are treizeci și cinci de ani, că a iubit pe copilă decând aceasta era un prunc și o purta pe brațe. Micuța femee se trezise din somn și văzându-mă își trase vălul pe față, cu rușine, și nu vru să se descopere decât când soțul său îi dădu ordin.

— Ești fericită, micuță Hanem?

— Desigur, foarte fericită.

— Dar tu ești prea mică pentru căsnicie?

— Cum, prea mică? — și micuța ei figură luă o expresie de mânie uimită.

Soțul îmi povesti că în noaptea nunței plângea și nu voia să vie la el. Tatăl său i-a legat mâinile și a aruncat-o în cortul bărbatului ei, ca pe o legătură. Insă ea continuând să plângă, soțul ei a trebuit să-i dea o muzicuță roșie, cu clopoței și panglici, ca să se joace și s'o facă să râdă.

*

E câtva timp decând s'a comis o crimă în Enchass (Sarkleh). Am fost trimes să fac un reportaj asupra cazului, care era interesant, căci era vorba de un bărbat care omorîse pe fratele soției sale.

Cu aparatul în mână, am vrut să fotografiez pe femeea fatală, cauza, cu voe sau fără voe, a oribilului omor. Mi se spuse, că se numia Mansourah, iar acasă la ea tatăl ei îmi spuse că se găsia pe câmp, împreună cu surorile ei și că trebuia să se înapoieze curând. Am plecat în întâmpinarea lor. Pe drum am întâlnit un grup care nu era compus decât din fetițe, dintre care niciuna nu putea fi măritată.

Am întrebat: „Unde este Mansourah?"

— Aceasta este...

Și-mi arătă pe una dintre cele mai mici, din grup. Avea aproape doisprezece ani și nu-mi venia să cred că este căsătorită de trei ani.

— Așa dar, tu ești Mansourah, soția acuzatului și sora celui omorît?

— Da, spuse ea.

— Și când te-ai căsătorit?

— Aveam vârsta de nouă ani. Am avut doi copii, amândoi morți. Unul s'a născut cu două perechi de ochi. A murit imediat după ce s'a născut.

*

Datorită peregrinărilor mele de vagabond plătit, mă aflam la o nuntă în Fayoum.

După ce mi se servi siropul și zaharicalele, îmi fu prezentat mirele, un om zdravăn, cu umerii drepți și plin de vigoare. Insoțitorul meu îl întrebă:

— Acea care se numește Hanem, este cea cu care te însori, sau e alta?

— Desigur micuța Hanem, domnul meu.

Auzind răspunsul, însoțitorul meu dădu din cap, în semn de uimire și-mi spuse:

— Omul acesta are patruzeci de ani și mireasa sa deabia doisprezece...

Și când i-am văzut apărând într'adevăr aceasta era o fetiță miorlăită și speriată care trebuia târîtă de mână.

*

Și atâtea altele.

La Minieh el Kamh, am văzut o fată mică de nouă ani, logodită cu un „ghaffir" și numai cuvântul „ghaffir" spune în deajuns ce fel de om trebue să fie logodnicul.

O fetiță de doisprezece ani, care ne întâmpină și care se numia Nabaweya Moawen, își purta copilul în spate, un prunc de doi ani.

La Beni-Souef, un țăran înștiință că soția sa Naissa a murit. Când trebui să se scoată autorizația pentru a fi înmormântată, se constată că era o fetiță numai de nouă ani, și că se căsătorise cu patru luni înainte, — iar moartea se datora urmărilor căsătoriei prea timpurii.

La Bilbeis, ni s'a arătat de asemenea o fetiță, numită Om Mohamed, mamă la vârsta de doisprezece ani a unui prunc numit Mohamed și care murise, etc., etc...

*

Fie că se numesc Moufidah, sau Hanem, sau Nabaweya, sau Seheba, toate aceste soții de nouă sau unsprezece ani sunt în adevăr niște victime. Fie că nasc ființe rahitice și care nu pot supraviețui, fie că ele singure mor din cauza căsătoriilor premature, fie că-și târăsc viața, bolnave, distruse fizicește, e nevoie ca legea să le protejeze. Când legea care fixează vârsta căsătoriei la 16 ani, a fost promulgată, feministele au aplaudat această victorie... dar sunt datoare acum să supravegheze ca legea să fie aplicată atât la oraș, cât și în cele mai îndepărtate sate.

S.

„Cea mai frumoasă de pe plaje"

Fotografii noştri au prins pe placă câteva din tinerele doamne şi domnişoare care se aflau Duminică, 27 August, pe plaje. Cititorii sunt rugaţi să privească cu atenţie fotografiile pe care le publicăm şi să le păstreze spre a le compara cu cele pe care le vom publica şi săptămânile viitoare, aşa ca la sfârşitul lunei să se poată pronunţa, acordând sufragiile celor mai frumoase. Votarea se va face cu numărul de ordine, pe care fiecare dintre concurente îl poartă.

„Realitatea Ilustrată" va acorda premii atât celor alese cât şi cititorilor cari vor fi prevăzut just rezultatul concursului.

Dela st. la dr.: numerele: 178, 153, 198

Dela st. la dr.: numerele: 154, 187, 188

Dela st. la dr.: numerele: 174, 181, 172, 175

STELE spre declinul vieței

Cei tineri nu ocupă întotdeauna primul loc

NU e mult timp decând conducătorii industriei cinematografice americane, considerau că singură tinerețea poate triumfa în fața obiectivului. Pentru o vedetă care se apropia de treizeci de ani cariera părea sfârșită definitiv. La douăzeci și cinci de ani, începea să-și facă socoteala timpului ce-i mai rămâne ca să se impună atenției spectatorilor. După aceea? Urma semnalul retragerei, uitarea, renunțarea la tinerețe.

Filmul vorbit a schimbat toate acestea. S'a revenit la vechiul proverb, familiar oamenilor din teatru, care spune: „Nicio artistă nu poate nădăjdui să joace rolul Juliettei, înainte de-a fi câștigat destulă experiență spre a putea incarna pe eroina tragică".

E de ajuns să treci în revistă pe cele mai strălucite stele de cinema din ziua de astăzi, spre a-ți da seama că tinerețea nu e singura garanție a succesului. Astfel priviți pe Marie Dressler, Georges Arliss, Ruth Chatterton, Walace Beery, Lionel Barrymore, Ethel și John Barrymore, Lewis Stone, Alison Skipworth, Walter Huston, Jean Hersholt, Warren William, Maurice Chevalier, Edward Robinson, Mae West...

O asemenea listă dă de gândit. Nu mai sunt deci tinerii singuri acei cari dețin primul loc pe ecran, dar și artiștii mai bătrâni, cari aduc cu ei experiența lor și un talent încercat.

Succesul Mariei Dressler a surprins-o pe ea însăși. Eforturile ce le-a desfășurat pentru a cuceri publicul în timpul filmului mut au fost nenumărate. Nimic nu i-a ajutat. Se cerea tinerețe, frăgezime și artista își credea cariera terminată. Din aceste cauze, când i s'a propus să se prezinte din nou în studiourile din Hollywood, la apariția filmelor sonore, ea a spus această frază, care exprima destulă desnădejde: „Am încercat, dar ei nu mă voiau. Sunt prea bătrână, prea voinică. La ce bun să mai fac o nouă experiență?" După multe insistențe, Marie Dressler s'a decis într'o zi să reia drumul Hollywoodului. Trecuseră patru ani fără ca ea să apară pe ecran. Ce triumf, ce glorie o aștepta!

Wallace Barry

Levis Stone

E. Robinsohn

Vilma Banky

Jean Hersholt

Iată acum pe splendidul actor Georges Arliss, al cărui nume afişat numai la intrarea unui cinema, ajunge ca să se joace cu ghişeele închise. Acesta, la început, fusese neliniştit că trebue să înfrunte lumina reflectoarelor. El primi, acum, să se îndrepte spre Hollywood, pentru a turna în faţa aparatului, câteva dintre succesele sale teatrale. Apăru rând pe rând în: „The green Goddes", „„Disraïli" şi „The millionaire". Se cunosc succesele ce le-a obţinut şi impresia pe care a exercitat-o asupra mulţimei de spectatori. Astăzi, iată-l celebru, şi cinefilii au pentru el tot atâta admiraţie, ca şi spectatorii săi de odinioară.

Walace Beery a debutat în cariera sa de artist dela vârsta de şasesprezece ani. El a fost, rând pe rând, clown într'un circ, antrenor de elefanţi şi călăreţ de-o dibăcie surprinzătoare. De la circ trecu la music-hall, unde, transformat în doică suedeză, a creeat un dans de un pitoresc desăvârşit. Devenit actor, a interpretat mai ales roluri de „ţăran", în care trecea aproape neobservat.

Numai astăzi, când a atins vârsta de cincizeci de ani, Walace Beery, a ajuns în culmea carierei sale. Succesele considerabile pe care le-a obţinut în „The Hell Divers", „Min and Bill" şi „The Champ", au făcut din el una din tre vedetele cele mai de vază ale cinematografului american.

Ruth Chatterton, venind la Hollywood, n'a avut de loc intenţia că facă cinematograf. Numai la stăruinţa lui Emil Jannings, primi să apară cu el, într'o bandă intitulată „Sins of the Fathers". Totuş ea protesta cu tărie, când o rugau să-şi aplice pe faţă tot felul de creme şi alifii necesare să micşoreze mărimea nasului său. „Liniile feţei mele, spunea ea, reprezintă ştiinţă, experienţă şi o caracteristică specială. Sunt mândră de ele şi refuz să le camuflez". Ea insistă atât de mult şi atât de hotărît, încât nu voiră s'o contrazică. Acum Ruth Chatterton, cu toată vârsta sa înaintată şi o figură care e departe de liniile clasice, câştigă în cinematograf mai mult decât oricare altă stea, în afară de Constance Bennett.

Dupăce Maurice Chevalier a triumfat pe scenă ani dearândul, s'a decis să înfrunte focul „sunlights"-urilor, la patruzeci de ani. Cert, nu făcea impresia c'ar putea juca, fără mari dificultăţi, rolul de june prim, însă experienţa adevărată a căpătat-o pe măsură ce înainta în vârstă, ajungând azi unul dintre cei mai apreciaţi actori.

Tot aşa este şi Mae West, care cu toată vârsta înaintată, cunoaşte astăzi succesul pe ecran. Dac'ar fi fost mai tânără decât e, n'ar fi atras atât atenţia publicului, pentru care ea este unul dintre noii idoli.

Nu ne trebue vampurile plate, pe care le cunoaştem prea bine. Iată o femee bine făcută şi care este destul de departe de prima tinereţe. Nu împiedică cu nimic ca numărul admiratorilor săi să fie foarte mare.

Alison Skipworth, care timp de mulţi ani a triumfat pe scenele new-yorkeze şi care se găseşte acum la Hollywood, este considerată ca a doua Marie Dressler. E mult timp de când a turnat primul său film „Rafles", alături de Ronald Colman. Cinematograful i-a făcut o impresie atât de rea, încât a declarat net că nu va mai executa niciodată, în faţa aparatului, grimasele ce i se cer. Astăzi grimasele lui Alison Skipworth, sunt foarte mult apreciate de spectatori şi excelenta artistă este complet cucerită de cariera sa.

Maurice Chevalier

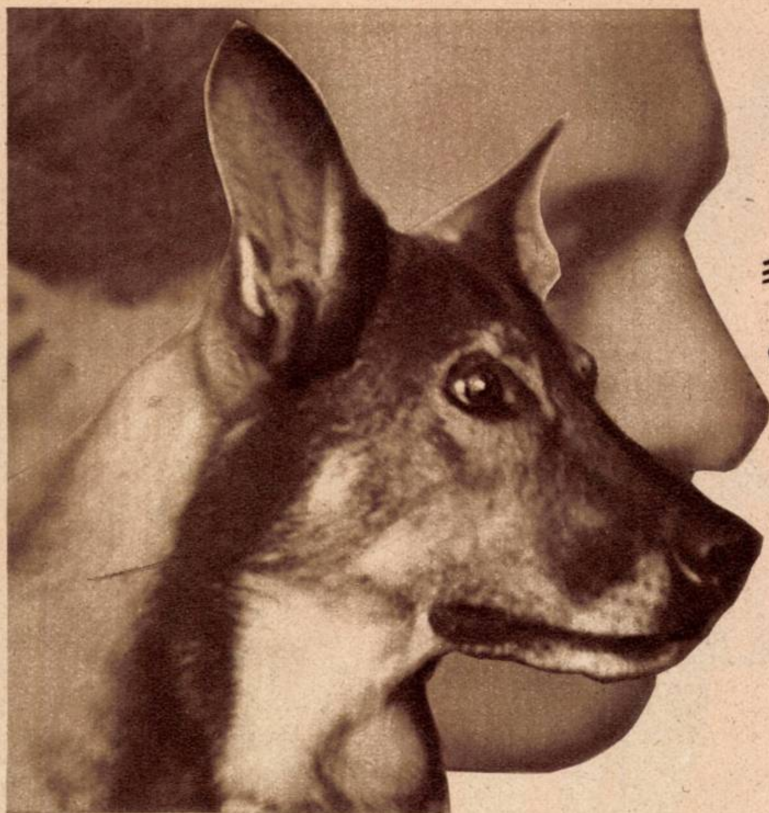
Marie Dressler şi Lyonel Barrymore

O fotografie a familiei Barrymore

Mirosul în MEDICINĂ şi CRIMINALISTICĂ

NU e mult de când s'a descoperit că nu există două persoane ale căror amprente digitale să fie la fel şi acum se bănueşte că pielea fiecăruia dintre noi emană un miros, ce diferă uşor de la unul la celălalt. Câinii cu ascuţitul lor simţ olfactiv recunosc încălţămintea, pălăriile şi hainele fiecăruia din membrii unei familii, iar la unele persoane, acest simţ atinge o desvoltare aproape egală cu a câinilor. Astfel doctorul N. E. Mc Indoo ne spune că vânătorii indieni din insulele răsăritene disting după miros urma lăsată de un francez oarecare, de o urmă — în aparenţă absolut similară — lăsată de un indigen. Iar doctorul Havelock Ellis, renumitul psiholog englez, a avut odată printre pacienţii săi un servitor care distingea hainele diverşilor membri ai casei unde servia, după mirosul ce se desprindea din ele.

Savanţii speră că aşa cum descoperirea amprentelor digitale a avut rezultate extrem de preţioase în criminalistică, substanţele chimice pe care le secretă pielea omenească şi diferitele mirosuri ce emană din ele, pot deschide omenirei un larg câmp de valoare practică.

Prin aceasta nu trebue să credem cumva că detectivii vor prinde să umble în patru labe, cu nasul în pământ, după delicvenţi. Câinii vor fi întotdeauna în măsură s'o facă mai bine. E însă foarte cu putinţă ca mirosul să fie utilizat în alte moduri, pentru identificarea şi prinderea răufăcătorilor.

Nu e exclus ca pe viitor, cazierele infractorilor să cuprindă, pe lângă fotografii, amprente digitale şi măsurătorile lui Bertillon, mostre şi caracterizări ale mirosului ce se desprinde din epiderma lor.

Spărgătorii iau nenumărate precauţiuni pentru a nu-şi lăsa amprentele digitale, nu prea vedem însă cum ar putea evita să lase în urmă-le dâre din mirosul pielei lor.

Ajungând la faţa locului, oamenii poliţiei nu vor putea face nici o identificare mirosind aerul, dar au alte posibilităţi.

Dacă infracţiunea a fost comisă de o persoană care nu are încă un cazier, mirosul lăsat va fi tot atât de inutil ca şi amprentele sale digitale, necunoscute încă. Dar dacă va fi un recidivist, poliţia va avea păstrate în lăzi speciale, în care s'a făcut vid, piese din îmbrăcămintea purtată de el în închisoare. S'ar putea dresa câinii în aşa fel, încât după ce-au adulmecat aerul la locul unei crime, să ştie să indice mostra de îmbrăcăminte a celui care a comis-o.

Doctorul Erich Ebstein din Lipsca, a sugerat dresarea câinilor într'un scop aproape similar şi anume, în spitale, la punerea diagnosticelor.

S'a descoperit mai de mult că fiecare boală îşi are mirosul său, care e uneori atât de caracteristic, încât cu greu ar putea scăpa unei persoane experimentate. Se întâmplă astfel adesea ca un doctor venit într'o familie pentru a trata o mică afecţiune, să simtă mirosul cancerului, şi chemând pe membrii presupuşi sănătoşi, să-l descopere la o persoană, care n'avea cea mai mică bănuială asupra răului ce o rodea. Tifosul îşi are mirosul său specific, iar un doctor german H. Assmann spune că persoanele suferinde de inimă emană un miros slab dar caracteristic, dulceag şi uşor aromat, aducând cu laptele. Doctorul american Curran Pope, care a făcut studii intense asupra mirosurilor pielei, spune că pelagra emană un miros de pâine mucegăită şi mai enumără alte douăsprezece boale asupra cărora pune diagnostice cu ajutorul simţului său olfactiv.

Această descoperire va determina poate dresarea unei serii de câini în aşa fel, încât fiecare animal să indice o altă boală. In cazul acesta, când s'ar da drumul acestei trupe în salonul unui spital, „câinele pneumoniei" s'ar opri la căpătâiul pacientului care suferă de această boală, şi la fel ar face toţi ceilalţi, fiecare repezindu-se la specialitatea sa.

S'a stabilit însă că mirosul omenesc, deşi mai puţin fin decât al multor animale, realizează adevărate minuni în materie de detecţie. Astfel, înaintea tribunalului din Los Angeles, un orb a putut identifica, după miros pe un individ care-l jefuise.

Mirosul emanat de pielea unui individ diferă de al tuturor celorlalţi semeni ai săi, aşa cum diferă amprentele digitale dela un om la altul. Faptul se explică prin aceea că sângele conţine tot felul de substanţe chimice. Varietatea mirosurilor emanate de piele depinzând de acţiunea tuturor organelor la un loc, e cu neputinţă de determinat.

Câinele recunoaşte mirosul stăpânului rămas într'o mănuşă, cu mult mai bine decât recunoaşte un casier semnătura directorului său, pe un cec.

Câinele are un miros mai desvoltat decât al omului datorită stratului de celule olfactive ce se întinde dealungul botului său, de patru ori mai mare decât nasul uman

Ca desvoltare, simţul olfactiv variază dela un om la altul, unii negri din Africa au un miros foarte desvoltat

Aureola sfinților poate că nu este decât o senzație de miros interpretată ca lumină de unii indivizi din timpurile vechi

Câinii își cunosc stăpânii

Unul din faptele care afectează mirosul pielei atât de profund încât o poate simți și omul, este o anormală stare sufletească. Sudoarea rece, paloarea groazei, congestionarea provocată de un sentiment de rușine sau furie ,sunt însoțite de violente reacții în chimia sângelui. Unul din pacienții medicului american Pope a descoperit că o emoție puternică emană mirosul pe care-l simți în apropierea unui cal.

Grație acestor emanații, câinele simte când stăpânul său e bolnav, îngrijat, înspăimântat sau amețit. Se crede că fiecare stare de spirit își are mirosul său.

Având o aparatură științifică cu totul primitivă, cei vechi erau siliți să se mărginească la constatările pe care le puteau face cu mijloacele lor naturale de observație, care sunt simțurile și care erau însă cu mult mai desvoltate decât ale noastre, dată fiind intensa lor exercitare. Astfel se explică poveștile în care eroii miros prezența unui vrăjitor, sau a altor răufăcători. Vrăjitorii erau niște nenorociți pe jumătate nebuni și probabil mulți dintre noi și-ar putea educa astăzi simțul olfactiv în așa fel, încât să poată „mirosi" asemenea indivizi.

„Mirosul sanctității" ce se spune că ar fi planat în jurul unora dintre sfinți, nu era un simplu mit, ci se baza — ca mai toate credințele trecutului — pe ceva real. Exaltarea acestor personagii excepționale, punea în emanațiile pielei lor o mireasmă caracteristică, ce nu se pomenia la un om normal și această particularitate nu putea scăpa ascuțitului spirit de observație al celor vechi.

Acest fapt ne aduce sub ochi o curiozitate și mai interesantă a trecutului; e vorba de aureola cu care vechii pictori încadrează capetele personagiilor sfinte.

Trebue să fi existat ceva la baza acestor aureole. Oricât de deformate, de confuze și de exagerate ar fi aceste mituri, ele n'au luat naștere din nimic. Au fost indivizi cărora li s'a părut că văd un cerc de lumină în jurul persoanelor considerate sfinte. Kenneth, renumitul psiholog englez e de părere că aceștia aparțin unei clase restrânse dar bine cunoscute de persoane, în ale căror spirite senzațiile se confundă în așa fel, încât văd culori, când ar trebui să audă sunete muzicale, sau aud diverse sunete însoțind un peisagiu, și văd o perindare de culori, deși, în fond totul se datorește unei senzații care a afectat simțul olfactiv. Se cunoștea chiar la Paris un pacient ale cărui senzații se confundau într'un asemenea grad, încât simția miros de lumânări, oridecâteori auzia muzică bisericească la radio.

Putem presupune deci că printre cei adunați în jurul sfinților, se aflau, pe lângă indivizii normali, cari percepeau mirosul sanctității și alți câțiva cari ,,vedeau" acest miros, sub forma unei aureole.

Nu încape îndoială că fiecare dintre noi e înconjurat de o aureolă, dar această aureolă nu e formată de lumină, ci din mirosuri, constând în milioane de molecule gazoase împrăștiate de piele. Nu trebue să se creadă însă că aceste mirosuri ale pielei sunt întotdeauna neplăcute. Poeții au cântat adesea în versurile lor parfumul natural ce emana din părul unei femei.

Multe persoane, citind scrisori rămase din strămoși, văd cu uimire pomenindu-se de „dulcea mireasmă" a unor flori, considerate aproape nemirositoare. De aci s'a tras concluzia că florile degenerează, ceeace nu pare însă să fie adevărat. Mireasma a rămas, dar omul de astăzi, obosit de mulțimea nouilor mirosuri ale civilizației, s'a obicinuit să nu observe decât câteva din cele mai puternice și mai importante, așa cum auzul orășenilor a ajuns să ignoreze tumultul general al străzilor.

Dar mirosul ca și auzul, își redobândește repede vechia-i sensibilitate. Persoanele care au petrecut câteva ore într'o peșteră, constată cu uimire când ies, că florile și întreaga vegetație a câmpului au o mireasmă foarte puternică și pe care până atunci n'o mai simțiseră. Senzația se datorește numai faptului că și-au odihnit simțul olfactiv.

Deși nu suntem conștienți de emanațiile pielei, ele ajung totuș la creer și ne impresionează subconștientul. Acest fapt motivează în parte inexplicabila antipatie sau simpatie pe care o inspiră unele persoane. Mirosul stă în strânsă legătură cu repulsiile și atracțiile intuitive.

Calul, care n'a văzut în viața lui un animal carnivor mai mare decât pisica domestică, se cabrează și o ia la fugă, dacă intră într'o stradă pe unde a trecut cortegiul unui circ.

Animalul acesta nu reflectează nici o clipă și nici nu știe ce înseamnă un tigru sau un leu, dar mirosul lăsat de aceste animale îi face pur și simplu rău.

Când simțul olfactiv va ajunge să fie utilizat în criminalistică și medicină, persoanele dotate cu un miros fin vor fi mult căutate și bine plătite. Intocmai ca văzul, auzul și muschiulatura, desvoltarea mirosului variază mult dela individ la individ. Dar întrucât s'au inventat ochelari pentru miopi, și diverse aparate pentru cei tari de ureche, ne întrebăm dacă putem spera că se va închipui vreodată un aparat pentru ajutarea simțului olfactiv? S'au și lansat în laboratoare aparate, cu ajutorul cărora se descoperă gazele ce-ar plana într'o atmosferă, oricât de mică ar fi proporția pe care ar reprezenta-o.

Un nas mare e astăzi un obiect de batjocură; nu e exclus însă ca în viitor să devie o trăsătură admirată. Dar chiar acum, nasul e pentru unii indivizi, fără ca ei s'o știe, o bază a succesului lor.

Astfel J. P. Morgan fondatorul și actualul președinte al celei mai mari bănci din America e renumit pentru considerabilele dimensiuni ale nasului său și pentru extraordinarul flair cu care merge aproape la sigur, când e vorba să risce asupra unui individ pentru a-l lansa. Probabil că în mod subconștient, acest om „miroase" caracteristicile succesului și ale eșecului. Intâmplarea a făcut ca multe dintre marile personagii ale istoriei să aibe nasuri neobicinuit de proeminente și se spune că Napoleon își alegea întotdeauna generalii după mărimea nasului. E. A.

Jocurile de noroc

In acest articol este vorba despre „ruletă", „bulă" şi alte jocuri de noroc, care au început să pasioneze pe bucureşteni.

Lăcomia omenească e mare: câştig fără muncă, îmbogăţire peste noapte! Iată ce visează lumea!!

Acolo unde se organizează jocuri de noroc, naivii şi uşuratecii sunt atraşi ca şi fluturii de noapte, fascinaţi de lumina orbitoare în jurul căreia roesc halucinaţi, până ce cad sub picioarele trecătorilor indiferenţi.

Nisa, Montecarlo... sunt farurile lucitoare, pline de făgăduinţă, la care privesc cei fără alt orizont în viaţă. Cei de pe la noi, care nu pot pleca acolo, se mulţumesc cu jocurile de noroc de la Sinaia, Constanţa, Parcul Carol...

Comitetul de organizare al serbărilor din Parcul Carol a luat măsuri ca jocurile de noroc să aibă loc numai în cazinoul instalat în Pavilionul regal. S'au dărâmat toate pavilioanele de pe alei. Iar comenduirea pieţei din Bucureşti, a interzis militarilor, chiar îmbrăcaţi civil, să mai frecventeze cazinoul din Parcul Carol ca şi ori ce alte localuri, unde sunt jocuri de noroc.

au început să se pasioneze prea mult pentru asemenea „distracţii". La Nisa şi Montecarlo joacă vizitatorii streini, pe cari i-a zăpăcit viaţa. La noi se practică clandestinismul: se joacă prin cafenele dubioase, prin anumite „case particulare", adevărate tripouri, unde clienţii sunt aduşi prin agenţi speciali.

Prin casinouri şi la Parcul Carol se joacă ruleta, bula şi „chemin de fer".

CE ESTE RULETA?

Ruleta este jocul renumit, care face faima principatului Monaco.

Streinii, din lumea întreagă, se duc să-şi încerce norocul acolo. Ei cheltuesc atâţia bani, în cât localnicii sunt scutiţi de plata birului. Nu e nici o nevoe ca aceştia să mai contribue cu ceva la întreţinerea oraşului Montecarlo şi la budgetul de încasări al micului stat.

Totul este cu prisosinţă acoperit de către streini. Băstinaşii se mulţumesc cu viaţa comodă lipsită de griji şi cu câştigul sigur, ce-l au.

Masa are la mijloc un disc cu numere: 1—36, plus cifra zero. In dreptul fiecărui număr este câte o făşie de culoare: roşie sau neagră. Acestui disc „crupierii" îi zis „cadran".

In mijlocul discului este un fel de taler, cu 37 încăperi mici. Tot discul se învârteşte dacă i se face vânt cu mâna, apucându-se de un mâner.

Apoi „bancherul" aruncă îndemânatec o bilă mică de sidef, care începe să alerge circular, pe marginea discului, în sens invers de cum se învârteşte acesta. La un moment dat bila, încetinindu-şi iuţeala, se apropie de şirul celor 37 încăperi şi, fiind uşoară, face câteva mici salturi, sărind de ici colo peste numere; uneori se opreşte câtva timp, fără să cadă, spre marea emoţie a jucătorilor, cari privesc cu ochii aprinşi şi respiraţia reţinută. In cele din urmă bila intră într'o încăpere — alveolă, din dreptul vre-unui număr, fixând astfel alegerea oarbă a norocului... Acei, cari şi-au pus mizele pe acest număr, au câştigat. Toţi ceilalţi au pierdut!

Trebue să mai spunem, că discul greu, de metal, nu are un fus-axă, ci rulează pe bile. E o maşină de precizie, un aparat de te cadran se construeşte din fildeş, nu din metal, ca să nu se poată magnetiza şi, să fie astfel eventual atrasă de vre-un număr, în mod special, prin manipulaţii frauduloase.

Să mai notăm că cele 36 numere pe cadran nu se înişră pe rând, ci amestecate, astfel de pildă: **1, 33, 16, 24, 5, 10, 23, 8,** etc. tot cu scopul de a se împiedeca eventuale incorectitudini.

CUM SE PUN MIZELE?

In dreapta şi în stânga discului învârtitor, pe tăbliile cu postav verde, sunt desenate cadranele cu numere şi culori, unde jucătorii aşează fisele; nu se pun bani spre a se putea diferenţia. prin culorile lor felurite, mizele diferiţilor pontatori. Fisele sunt piese convenţionale, care se cumpără de la casa cazinoului şi se răscumpără tot la casă, în tot timpul cât durează jocul.

Să presupunem că jucătorul vrea să pue o miză de un pol (două zeci de lei).

Dacă pune miza pe un număr oareşicare din cadran „la plin", şi va ieşi numărul lui i se va

In jurul ruletei

Ni se spune, că o dispoziţie asemănătoare se va lua şi pentru funcţionarii statului şi ai Comunei, fiind unii mânuitori de bani publici.

Adevărul este că bucureştenii

In saloanele unde se joacă ruletă, — la noi, ca şi în streinătate, — sunt de obiceiu mai multe mese, cu postav verde, în jurul cărora se înşiră jucătorii, fie în picioare, fie şezând.

mare fineţă, care — după cum ni s'a spus — se lucrează la o fabrică specială, reputată pentru asemenea construcţii de rulement.

Bila albă, care se aruncă pes-

plăti de 36 ori miza depusă, adecă 35×20=700 lei, plus piesa ce a depus, deci peste tot 720 lei. Mizarea se poate face însă nu numai „în plin" ci în aşa fel încât riscul — şi bineînţeles şi

beneficiul — să fie mai mic.

„A cheval", călare, înseamnă că jucătorul pune fisa pe o linie despărţitoare între două numere oarecare, de pildă între 7 şi 8.

7	8

Dacă va eşi n-rul şapte sau opt, jucătorul va primi de 18 ori miza depusă, adecă 340 lei, plus cei două zeci de lei depuşi.

„Caré", înseamnă miza pusă la încrucişare a patru numere, astfel :

7	8
10	11

Dacă norocul este favorabil pentru unul dintre cele patru numere, jucătorul capătă de opt ori miza depusă, adecă 160 lei, în plus polul miză.

„Transversală plină" înseamnă trei numere înşirate deacurmezişul tabloului. Piesa se aşează pe linie, la o margine sau alta, astfel :

7	8	9

Dacă bila de sidef s'a oprit pe cadranul de metal, la unul din aceste trei numere, câştigătorul primeşte de 11 ori miza plus banii depuşi. La *„Transversala simplă"*, fiind angajate şase numere, se primeşte numai de cinci ori miza.

7	8	9
10	11	13

DUZINELE

In partea de jos, cadranul de numere are următoarele însemnări :

12 P	12 m	12 d				12 P	12 m	12 d

Insemnările aceste, numite *duzini*, arată că jucătorul ponteză pe douăsprezece numere dintr'odată.

12 p e numit *„première"*, adecă primele douăsprezece numere de la 1—12.

12 m. „milieu", înseamnă numerele de la 13—24.

12 d. „dernière" sunt ultimele douăsprezece numere de la 25-36.

Dacă jucătorul a aşezat piesa lui de 20 lei pe unul din aceste locuri, şi iese vre-unul din numerile „duzinei" sale, atunci va primi patruzeci de lei, plus miza, adică 60 lei în total.

Se văd şi trei spaţii goale, ce corespund celor trei coloane de numere, de sus în jos, formând un grup total de o duzină, în linie dreaptă.

Dacă se ponteză pe aceste spaţii goale de jos, şi iese vre-unul din numerele respective din *„coloană"*, câştigătorul primeşte câştigul, ca şi la *„duzină"*, adecă de două ori miza, plus suma depusă.

ALTE COMBINAŢII

„Pair" şi *„impair"*, înseamnă număr pereche sau nepereche.

„Manque" înseamnă numerele dela 1-18; *„passe"* no. 19-36.

Apoi sunt culorile: *roş* şi *negru*, pe care se poate ponta.

In toate aceste cazuri câştigătorul primeşte miza dublă.

Dacă iese cifra zero, toţi ceilalţi au pierdut, afară de jucătorii, cari au avut buna inspiraţie de a-şi aşeza fisele pe acest spaţiu. Aceştia primesc de 36 ori miza depusă. Se poate aşeza fisa şi „à cheval" pe zero şi un număr vecin; sau la întretăere: pe zero şi alte două sau la „transversala simplă". Câştigul se achită în proporţiile arătate mai sus.

In caz că iese *zero*, crupierul nu plăteşte nimic acelor, cari au pontat la: „passe", „manque", „pereche" şi „nepereche", sau la „culoare". *Zero* este norocul „bancherului" care joacă cu toată lumea.

Mulţi cred, că cifra zero este un fel de rezervă calculată a antreprenorilor, cari ar avea posibilitatea ca, — în anumite cazuri — să facă aşa fel, ca bila să cadă spre *zero*. Şi atunci dintr'un anumit calcul, unii jucători, când văd sume importante pe celelalte numere, ponteză pe *zero*, adecă îşi încearcă norocul alături de antreprenor.

In realitate bila nu poate fi direcţionată, această grosolană fraudă fiind cu totul exclusă. Ruleta nu se bucură, totdeauna, când iese *zero*, având de plătit, uneori sume destul de însemnate.

SPECIALIST SAU MANIAC ?

Sunt tratate scrise în diferite limbi, volume groase, în cari se studiază chestia ruletei; mai există maniaci, savanţi sau şarlatani, cari au inventat fel de fel de maşini, cu cari pretind că se poate face calculul probabilităţilor, adecă să se facă un fel de socoteală cam la ce intervale poate ieşi un număr, ţinându-se seamă de dăţile când bila de fildeş a favorizat numărul în chestie. Sunt şi mulţi români, cari au stat ani de zile prin streinătate, şi şi-au pierdut averile pe la Monte Carlo, Nisa, pe la ruletele de prin Belgia, etc.

Ei pretind că *acum* cunosc foarte bine chestia! Ii vedem pe la cazinoul din Parcul Carol şi pela cazinourile de la Sinaia, Constanţa, Carmen Silva...

Ce ştiu aceştia? Merg la sigur? O persoană care de cincisprezece ani se osteneşte să pătrundă secretele ruletei, mi-a spus :

— Sunt pe urmele unei mari descoperiri. Există anumite subtilităţi misterioase, anumite reguli... E absolut sigur....".

— D-ta ai descoperit vre-una din aceste taine ? — am întrebat. — Ştii vreo regulă?"

— Deocamdată, nu ! Dar studiez mereu... N'am pierdut nădejdea şi într'o zi voi putea striga, ca Archimede: *Evrika!* Am găsit!", îmi răspunse interlocutorul meu, pe un ton vibrător de inspiraţie profetică.

O COMBINAŢIE

Se pot face fel de fel de combinaţii la ruletă.

Iată un calcul, pe care mi l-a făcut unul dintre jucători.

— Pot să joc în aşa fel, ca să câştig de fiecare dată, o sumă oareşicare, pontând pe toate numerile.

Să presupunem că miza e 20 lei pentru fiecare caz în parte; vom avea un pol la plin, care poate da 700 lei; patru „cai" alăturaţi 1360 lei; patru „careuri" 640 lei; un pol la „transversala plină" 220 lei; un pol la transversală simplă, 100 lei; un pol la „duzină" 40 lei; „coloana" 40 lei; „culoarea" 20 lei; „paire" sau „impaire", 20 lei; „manque" sau "passe" 20 lei. La un capital depus de 320 lei, în toate aceste combinaţii, se poate realiza ,în cazul cel mai fericit, 3160 lei. Dacă miza ar fi fost de o sută de lei, câştigul ar putea fi 15.800 lei.

După combinaiţa de mai sus jucătorul îşi recâştigă de multe ori miza, dar bineînţeles se întâmplă rar, ca să iasă numărul, pe care a depus „în plin" şi care asigura maximul câştigului.

Dacă, din nenorocire, a ieşit *zero*, jucătorul a pierdut tot ce a depus, deoarece toată combinaţia de mai sus a căzut în baltă.

JOC DE RABDARE

Mi s'a spus, că ruleta este un joc de răbdare.

Casinoul, adică antreprenorii, pot să piardă sume mari într'un timp oareşicare: de pildă, într'o lună, două. Dar apoi norocul se schimbă, deoarece bancherul are un avantagiu permanent : plăteşte de 36 ori miza, deşi sunt 37 şanse pentru bila ruletei.

După cum mi s'a spus, începutul sezonului de joc n'a fost favorabil antreprenorilor de la Cazinoul din Bucureşti.

Inspectorii cazinoului trebue să fie deasemeni persoane experimentate şi totdeauna foarte atente, căci altfel se pot ivi escroci, cari amestecându-se cu publicul, găsesc mijlocul de-a induce în eroare ruleta, fie mutând abil fisele în ultimul moment, fie majorând încasările prin diferite alte metode mai mult sau mai puţin ingenioase.

Se mânuesc acolo atâţia bani, în cât nu este nici o mirare ca şi pungaşii să aibă anumite veleităţi. Abilitatea şi inventivitatea lor se manifestă de obiceiu cu câteva clipe înainte ca crupierul să întindă cangea lui sinistră, ca o ghiară de Mefisto, şi cu care adună, cu iuţeală şi îndemânare, toate grămezile, strângând mica avere risipită pe masa verde...

LA CASA

După cum am arătat, pe masa de joc a ruletei, se văd numai fise, care se cumpără de la casă. Crupierii plătesc, eventualele câştiguri tot cu fise.

Am avut curiozitatea de-a asista la casa cazinoului din parcul Carol, la achitarea fiselor. Jocul se face între orele 10-13, apoi după masă între 4-7 şi seara dela 9-12. La Bucureşti se joacă nouă ore pe zi; un jucător munceşte mai mult decât un funcţionar în orele de birou. Ziua lui e mai lungă de cât ziua de muncă într'o fabrică.

Sunt pasionaţi, cari pândesc ora de deschidere şi nu pierd nici un minut din aceste nouă ore de sbucium şi surescitare a nervilor lor.

M'am prezentat şi eu la casă cu grupul câştigătorilor.

Unii veneau cu teancuri de plachete, pe care era scris: *o mie de lei.* Câştigaseră sume mari şi urmau să-şi primească acum banii râvniţi cu atâta ardoare şi

pentru cari își irosiau sănătatea, în fiecare clipă a celor nouă ore de sbucium sufletesc. Mă așteptam să-i văd veseli cel puțin pe acei, cari câștigaseră sume importante.

Dar toți erau încruntați, obosiți, păreau nemulțumiți.... Parcă-i văzusem mai vioi cu câteva clipe mai'nainte, pe la mese. Acum efectele surescitării dispăruseră. Erau cu toții transformați, livizii, femeile urâțite, cu privirea stinsă, fără vlagă... Ai fi zis un convoiu de lucrători mineri, osândiți la grea muncă, ieșiți acum la lumină și cari istoviți și tăcuți așteaptă să li se dea salariul la casa întreprinderei.

„BULA"

Pentru că nu știm, dacă vom mai reveni asupra acestui subiect să spunem, în grabă, câteva cuvinte despre „bulă". E un joc asemănător cu ruleta, dar are numai nouă numere. L-am văzut jucat pe aleele Parcului Carol: numărul care ieșea primea miza de șase ori, plus suma depusă. Deci antreprenorul își rezerva în favoarea lui două numere. Pe discul, care se învârtea, era și culoarea *galbenă*, care nu figura pe masa verde. Deci avantagiul permanent al bancherului era de aproximativ 22 la sută, în plus culoarea galbenă. Nu știu, pe unde s'o mai fi jucând „bula", în felul acesta, dar mi s'a părut o „distracție" foarte primejdioasă!

La Casino se mai distrează lumea cu ‚chemin de fer", fiind un regulament mare afișat pe perete, pentru a asigura imparțialitatea jocului. De la fiecare sumă, câștigată de vre-un vizitator, întreprinderea oprește o sumă fixă, *zece la sută*. Cred că dacă niște jucători așezați în jurul unei mese, ar juca toată noaptea, la un moment dat ar constata că vre-o doi au rămas cu sume neînsemnate, iar ceilalți nu mai au nici un ban.

Crupierii, cari opresc zeciuiala, — „caniota" cum zic ei — mi-au adus aminte de cotoiul din fabula, care a împărțit „cu dreptate" niște brânză între două pisici. Rupând brânza în două, a pus bucățile în tipsiile unui cântar și apoi a tot mușcat ba din una, ba din alta „spre a le face perfect egale":

„Și așa cu gravitate și dreptate „Bucățile de brânză le-a mâncat — spune poetul — „pe când pisicile se uitau prostește la înțeleptul lor judecător".

O ANCHETA LA LIBRARI

Am făcut o anchetă și pe la librăriile din București.

— Nu se mai găsește nici o carte despre „ruletă". Cei peste o mie de vizitatori zilnici ai cazinoului de la Parcul Carol au cumpărat tot, ce am avut! — mi-au spus librarii. — Am comandat telegrafic un nou transport..."

Iată și câteva date istorice: Jocul a fost introdus în Franța de Sartine în anul 1760; fiind oprit în 1838, a început să se joace oficial în câteva orașe, în special la Montecarlo, devenit celebru în toată lumea pentru numărul sinuciderilor din frumosul și elegantul parc al cazinoului de acolo.

ALEX. F. MIHAIL

Otrăvitoarele din Șiria

(Urmarea din pag. 8-a)

și acid clorhidric, apoi lichidul a fost supus unui curent de hidrogen sulfurat, producându-se un precipitat galben-brun. După o serie de tratări cu diferite substanțe chimice se obține un produs care, în aparatul numit al lui Marsh, a lăsat, într'un tub gâtuit, un inel de o substanță metalică, ce s'a constatat că era arsenic.

La 1360 gr. de resturi s'au găsit 0,007 arsenic.

Medicul expert a întocmit un raport de cele constatate, iar comisia medico-legală de savanți, a statuat că moartea a patru dintre cele 8 cadavre deshumate s'a datorat otrăvirii prin arsenic.

Aceste patru victime, sunt: Paneava, Pecican Ioan, Macicoș B. și Teodoroiu Pavel.

S'a utilizat probabil anhidrida arsenioasă, care servește la fabricarea hârtiei de muște.

NOUI DESHUMARI

Surprinzătoarele constatări ale acestei analize, precum și sutele de denunțuri primite de judele instructor, au determinat hotărîrea de a se face noui deshumări.

Se pare că Duma Florița n'a iubit în viața ei decât pisica, cu care o vedem fotografiată; poate că ea are pe conștiință o hecatombă de soți nefericiți.

Procesul va fi desigur extra ordinar.

Un sat întreg va defila ca martori sau acuzați. Ba chiar și din comunele vecine vor fi aduși săteni.

Am vizitat la închisoarea din Arad, pe otrăvitoarele dela Șiria. Afară de Duma Florița, celelalte au figuri blânde și nu ai crede că au fost capabile să-și ucidă soții.

Intr'un atelier de pânzărie ele așteaptă acum judecata și verdictul juraților. AL. BOGDAN

Ce nu stie

Cea mai lungă logodnă. — Domnișoara Therese Vening, o bretonă din Pont L'Abbe, a celebrat în anul 1900 în ziua sfântă numită „Pardon des Enfants", la vârsta de 79 de ani, căsătoria sa cu Paul Treguiyre, în vârstă de 84 de ani. „Tânăra" pereche era logodită de 58 de ani, din momentul când Paul, pe atunci un tânăr pescar, în vârstă de 26 de ani, a plecat spre Newfoundland, în anul 1842. In tot acest timp nu s'a mai auzit nimic despre el în micul sat breton, dar credincioasa Therese nu și-a pierdut o clipă speranța și n'a încetat să-l aștepte. Căsătoria a fost celebrată în pitoreasca biserică din Pont L'Abbe și mireasa a putut însfârșit să îmbrace vălul și rochia ce așteptau pregătite de atâta amar de vreme

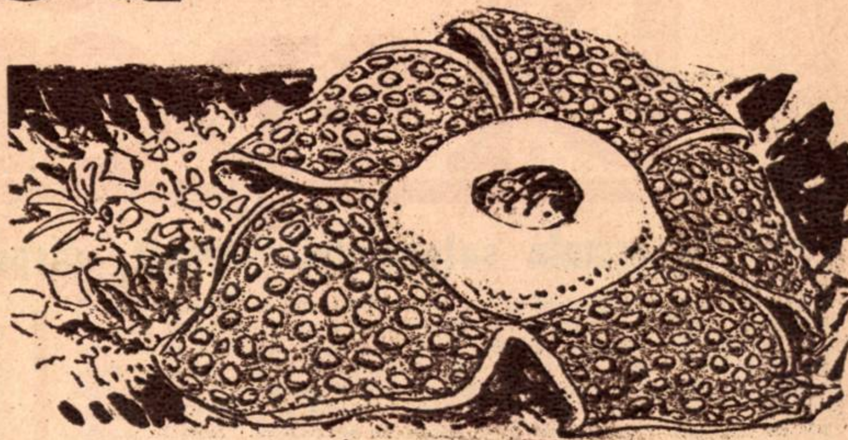
toată lumea

Henry Navigatorul n'a navigat în viaţa lui
Prinţul Henry, Infantul Portugaliei (1394—1460), pe care istoria îl desemnează cu numele de „Prinţul Henric Navigatorul", n'a călătorit niciodată pe mare. Titlul e pur şi simplu onorific şi i s'a dat în semn de recunoştinţă, pentru c'a fondat şcoli nautice, organizând multe expediţii cu scopuri exploratoare. El n'a părăsit niciodată micul promontoriu Sagres, de unde privirile sale rătăciau pe întinderea oceanului, considerat până atunci fără margini, de către savanţii Evului Mediu

Primul ambasador chinez în Statele Unite a fost un american, Anson Burlingame

Cea mai mare floare din lume se găseşte în Indo-China. Inflorescenţa are un diametru de aproape un metru

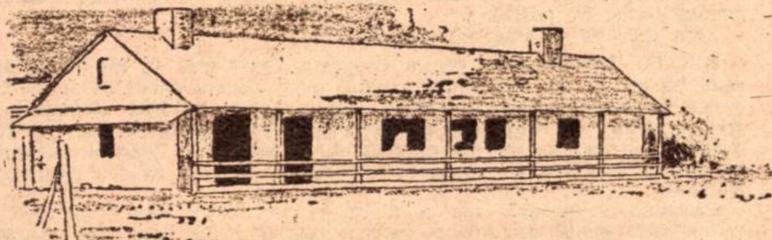

政治官報

„Tehing-Pao", cel mai vechiu ziar, apare zilnic de 1022 de ani şi are încă foarte mult succes. 800 din directorii acestui ziar au fost decapitaţi pentrucă au publicat articole ce lezau autorităţile

Cosciugul e în China cel mai apreciat dar, pe care un fiu îl poate face tatălui său

Un fort clădit din scoici. — Vechiul fort spaniol clădit de francezi acum 211 ani în regiunea lacului Krebs (Missuri), e făcut din lut şi scoici

TEX HARDING

Dispărut

2) Pe urmele colonelului Fawcett, dispărut de opt ani în pădurile braziliene

Omul e o ființă netrebnică și rea, chiar din copilărie. Pricina este că el încă din copilărie e flămând. Foamea îi lasă prea puțin răgaz de gândire asupra celor bune și drepte. Alfred Rieder era unul dintre cei mai flămânzi oameni, pe cari i-am cunoscut vreodată. Deaceea niciodată n'a avut timp să se gândească și nici azi nu mă pot dumiri, cum a isbutit totuș să învețe cele două lucruri în care se pricepe cu adevărat: să conducă automobilul și să tragă cu mitraliera. Când l-am văzut ultima dată, dânsul era șofeur în Mexico-City. Locul de șofer îl căpătase datorită influenței mele. Influența mea era pe atunci mare. Eram aghiotantul generalului Serano, ministrul de războiu al Mexicului, în guvernul lui Obregon.

Avantajul de a fi bun ochitor

Natura își are legile ei. Omul nu le-a descoperit pe toate. O asemenea lege nedescoperită este că noi depindem de oamenii cari ne-au dat viață, sau concediu dela moarte. Cei cari ne dau viață, sunt mamele noastre, iar cei cari ne dau concediu dela moarte, pot îmbrăca diferite chipuri. Se poate că legea aceasta nu e valabilă pentru toți oamenii. Pentru mine, ea există. Omul de care trebuia să depind era generalul Serano. Când trebuia să fiu conștient de aceasta, n'am avut vreme să mă gândesc asupra acestui lucru, deoarece foamea mă imboldia prea rău.

Asta a fost atunci când ne grațiase Serano. Dintr'un ospăț de execuție se poate trăi, dacă moartea vine destul de repede. Noi stăteam în gara din Gueretaro și trăiam. Cât de strașnic trăiam, ne puteam da seama, după cât de flămânzi eram. Desigur trebuia să considerăm ca un semn frumos de umanitate că oamenii astâmpăra foamea numai a acelora pe cari îi execută, sau a acelora pe cari voiesc să-i împuște cu onoruri militare. Oricum însă, lucrul e trist.

Pe linie staționa un tren. Era un tren de marfă. Erau numai vreo cincisprezece minute până la plecare. Fără să deschid ochii, pot să știu totdeauna cât timp mai e până la plecarea unui tren. Aud după suflarea locomotivei, după loviturile ciocanelor, cu care acarul încearcă roțile de fier, simt cu precizie de minute, din atmosferă, din aerul care este în jurul trenului, din liniștea sau neliniștea liniilor. Trenul îmi susură, îmi cântă și îmi pufăie tot ce vreau să știu despre el. Căci eu sunt un călător fără odihnă și trenul este mama neastâmpărului meu.

Să mi se ierte patosul. E datorit faptului că am să povestesc ceva neplăcut. E adevărat: s'ar fi cuvenit ca cele cincisprezece minute până la plecarea trenului, să le umplem cu gânduri solemne de-a nu mai participa la vreo altă revoluție. In loc de asta, am intrat în grădina restaurantului italian din gară și ne-am petrecut vremea mâncând și bând. După ce-au trecut patrusprezece minute și jumătate — lucru pe care trenul mi l-a semnalat cu punctualitate, întrucât locomotiva a răsuflat odată adânc — am trimis pe restaurator să ne-a aducă două pachete de țigarete englezești. Restauratorul a intrat la bufet, iar trenul s'a pus în mișcare. Am sărit peste gardul din fața grădiniții și alergând peste linii, am ajuns trenul. M'am apucat de scândura primului vagon. M'am poticnit, m'am ținut pe urmă strâns și am sărit cum trebue să sari ca s'ajungi cu pântecele pe o scândură așezată sus. Alfred Rieder a isbutit și el s'ajungă sus.

Am plecat la Mexico-City, nu pentrucă voiam să plecăm la Mexico-City, ci pentru că trenul de marfă, pe care stăteam, încărcase lemne pentru capitala Mexicului. In Mexico-City ne era tot atât de foame ca și în Gueretaro.

Cunosc câteva trucuri ca să poți obține mâncare, fără să ai bani. Dar trucurile astea nu au valoare decât pentru oameni cu haine impecabile. Cine are o haină frumoasă, poate fi și energic. Intră într'un restaurant, își comandă o masă și înainte de ultimul fel, se duce până la toaletă și prinde câteva muște. In țările tropicale se găsesc totdeauna muște. Rupi o aripă muștelor și le ții bine în pumnul închis. Pumnul îl bagi în buzunar. Te înapoiezi la loc și când ți-a dat chelnerul ultimul fel, după ce s'a întors, bagi muștele în mâncare. Apoi faci scandalul la care are dreptul un domn elegant, când găsește muște în mâncare și părăsești supărat localul. Mai sunt și alte trucuri la fel, dar la toate trebuie să ai haine ca lumea și rufărie curată.

Noi purtam pe atunci pantaloni de călătorie și molletiere și cămăși kaki. Nu aveam nici pălării și nici nu eram proaspăt rași.

Revoluția pe care o slujisem era înfrântă. In Mexico fiecare om poartă la dânsul un revolver. Noi nu aveam nici măcar revolver, spre a putea opri pe vreun trecător pe drum și un'de intram, în vreo cantină, eram îndată suspectați, din cauza îmbrăcămintei noastre. Revoluția nu mai avea prieteni.

Se spune că flămândul găsește totdeauna pe cineva care să-i dea ceva de băut, dar foarte rar pe cineva care să-i cumpere de mâncare. Noi n'am găsit nici măcar oameni care să ne invite la o pulka eftină. Poți cerși dacă umbli în haine rupte. E imposibil să cerșești cu pantaloni de călătorie și molletiere. Serano îmi dăruise viața, dar ce folos? Ca să mă prăpădesc mai sigur. De bună seamă că în acele zile aveam friguri, căci numai frigurile au putut să mă împingă să fac un lucru care nu se poate numi altminteri decât nebunesc. Serano era ministru de războiu. Mexico-City e capitala. Stăteam cu Alfred Rieder în fața ministerului de războiu. Era a cincea zi decând nu aveam aproape nimic în stomac. Dac'am fi fost în fața Oceanului, aș fi sărit în Ocean, deși lucrul acesta n'ar fi avut nici un sens, căci știu să înnot decând eram de șase ani. Pentrucă eram năucit de foame, am intrat în ministerul de războiu și am cerut portarului să mă conducă la generalul Serano. Era după masă, la orele cinci. Portarul — chiar el părea un general — mă îndreptă spre o ușă în fund și deacolo am intrat în corpul de gardă. Era camera gărzii de onoare a lui Serano.

Foarte adesea mi-au lipsit cele mai necesare lucruri, dar totdeauna am avut o perie de dinți și totdeauna am avut la mine cărți de vizită. Vanitate ridiculă știu, dar mai știu din experiență că e bine să ai câteva cărți de vizită curate la tine. Aceste cartoane ușoare deschid multe uși, mai bine decât cele mai bune passe partout-uri; vreau să spun uși dinapoia cărora se găsește mâncare și băutură. Nu-i niciodată bine într'o percheziție corporală să se găsească asupră-ți un passepartout. Cărți de vizită nu pot însă să blameze niciodată pe purtătorul lor.

Am trimis cartea mea de vizită comandantului gărzii. Câteva cuvinte pe care le-am scris, au făcut să fiu primit de către comandant ca un camarad al său. I-am exprimat dorința ca să vorbesc generalului Serano, într'o chestiune urgentă personală. Foarte politicos, a regretat că nu poate să transmită mai departe dorința mea, întrucât generalul are mult de lucru, în chestiuni importante de stat. Am repetat cererea mea, cu mai multă hotărîre. Omul a fost prea politicos spre a-mi da a înțelege că el știe că un om ca mine, fără pălărie și nebărbierit nu poate vorbi cu generalul într'altă chestie decât ca să-l tapeze sau să încerce asupra lui un atentat. Când i-am repetat însă pentru a treia oară cererea mea, m'a privit cu atenție. Fie c'a observat că eram fără arme, fie că l-a liniștit neutralitatea mea de german, sau a fost altceva, el s'a ridicat dela biroul său, și-a pus chipiul în cap și m'a rugat să aștept. După vreo cinci minute s'a înapoiat; nu m'aș fi mirat dac'ar fi dat ordin santinelei să mă împuște. Căci ce căutam eu la Serano? Să fiu bucuros că mi s'a dăruit viața și să nu mai vin nechemat, în apropierea unei guri, care avea puterea să anuleze grațierea, cu o singură frază. Comandantul își luă chipiul din cap, zâmbi și spuse: „Generalul vrea să te vadă". O luă înaintea mea într'un gang, apoi urcă câteva trepte pe o scară de fier și ne aflam într'un antreu, unde erau canapele de pluș dealungul pereților, iar pe jos un covor de preț. Doi ofițeri se aflau față'n față, în odaie. Iși țineau săbiile între genunchi. Comandantul dispăru înapoia unei portiere grele, se înapoie curând și-mi făcu semn să trec în locul lui, prin portieră. In dosul meu se închise o ușe capitonată. La un birou, cu spatele la mine, ședea un bărbat cu umeri largi. Era Serano. In odaie domnia semiobscuritate și numai capul generalului era luminat. Nu mă gândiam la nimic, și doar priviam cu atenție ceafa bărbatului. Multă vreme nu se întoarse spre mine. Dar când, în cele din urmă se lăsă pe spate în scaun, pentru ca în același timp să se întoarcă, luai poziția militară și lovii călcâiele. „Iată-te", spuse dânsul și-mi zîmbi. „Ce vrei?" Da, ce voiam oare? Să arăt generalului cât de frumos puteam să-mi bat călcâiele și să fac temeneli, ca un iepure? Capul îmi ardea și prin vine îmi curgea foc. Prin vijiitura capului îmi auziam vocea, vocea unui câine laș, care nu putea să aștepte până ce e numai sdrențe, ca să cerșească

„Mi-ați dăruit viața. Dar n'am ce face cu ea, dacă nu lepăd hainele acestea. Trebue să îmbrac alte haine. Vreau să lucrez, ca să pot căpăta alte haine".

„Dar ce știi să faci?"

Cît de prăpădit eram atunci o să se poată vedea din răspunsul meu. Am avut nenumărate profesiuni. Aș fi putut să spun că știu să pingelesc ghetele sau să dobor copacii, că știu să fac o grădină dintr'o pădure virgină, să împletesc sârmă sau altceva.

Am răspuns: „Vorbesc șase limbi".

„Și ce mai știi?"

„Știu să ochesc cu revolverul".

„Știi să ochești cu revolverul?"

„Desigur".

Serano se ridică, trase un saltar. Scoase un revolver dinăuntru și-l puse în palmă. Dece s'a agățat oare de acest răspuns prostesc? De bună seamă, știu să trag cu revolverul. Profesorul meu a fost cel mai bun ochitor din întregul Texas: Slim Kelly, căruia i se spune fiul lui „King Fisher". Dar Serano n'o fi voind să ia în serios spusele mele, despre ochirea cu revolverul

Ținu revolverul în palmă, apoi închise mâna, se roti odată în jurul biroului și se îndreptă spre o uşe. Deschise ușa, mă privi o clipă și spuse:

„Poftim!"

Am trecut prin uşe într'un antret. Antretul era întunecos. Mă gândiam să merg înainte și acum îmi era tot una. Dar Serano trecu el înaintea mea și merse grăbit până la capătul antretului. Eu după el. Deschise o altă ușă, sui câteva trepte și ne aflarăm într'o sală mare, plină de umbră. In fund, la perete, ardeau două flacări de gaz, în globuri albe. Serano închise ușa în urma mea, se îndreptă spre mine și deschise mâna. Totodată aruncă revolverul în așa fel, încât îl prinse iarăși în palmă.

„Așa dar, știi să tragi cu revolverul!"

Nici nu sfârșise fraza că eu și aveam revolverul în mână. In fiecare om există un instinct. Instinctul nu e altceva decât să ai în mod precis în minte ceeace-ai învățat sau ceeace-au învățat strămoșii. In mod instintiv eu văd dacă un revolver este despiedicat sau nu. Revolverul lui Serano nu era împiedicat, și dacă omul voia să știe dacă eu pot să trag sau nu cu revolverul, atunci trebuia să aibe răspunsul imediat

Probabil că nu mă prea potrivesc cu moraliștii. Dar viața mea ar putea face poate un subiect pentru moraliști, pe care să-l utilizeze în predicile lor de Duminică, în fața păstorilor sau a căutătorilor de aur. Totuși sunt silit să fac o observație morală. Vreau să spun că eu sunt de părere că e bine ca omul în tinerețea lui să fie silit să învețe ceva. Silim Kelly de pildă, mi-a arătat, în tinerețea mea, care e avantagiul de-a învăța să tragi cu revolverul.

Poate că unii vor obiecta c'ar fi fost mai bine să mă fi învățat o

meserie mai utilă. Pot răspunde la asta că avantagiul de-a ochi cu revolverul era cel mai bun lucru pe care îl putea preda. O meserie n'avea nici el singur. In afară de aceasta mai învăţasem eu câte ceva, şi când m'am întâlnit cu Slim Kelly toată străduinţa mea a fost să devin un ochitor dibaciu, un adevărat „revolver-man". Spre scuza mea trebue să spun că pe atunci aveam douăzeci de ani.

Cine nu e un revolver-man mă va întreba ce senz are: „avantagiul de-a ochi cu revolverul". Sub „avantagiul de-a ochi cu revolverul", era înţeleasă o anumită artă subtilă, o ascuţime a vederii şi a auzului, o siguranţă instinctivă şi o repeziciune în hotăriri, o întărire a încheeturii mâinii, pe care o are numai un bărbat care poate să tragă cu revolverul mai bine decât un oarecare. „Avantagiul de a ochi cu revolverul" înseamnă că aflându-te într'o societate de oameni cari ştiu să tragă să te simţi totuş pe deplin sigur în viaţă; asta e tot una cu a avea siguranţa că poţi ochi mai repede şi mai bine decât toţi ceilalţi împreună.

Orice copil poate să tragă cu revolverul. Cu exerciţii — din partea-mi — un copil poate ajunge chiar până la dibăcia de-a nimeri dela cea mai mare depărtare drept în mijlocul ţintei. Totuş, acest copil nu va pustie că el cunoaşte „avantagiile ochirii cu revolverul". Când Slim a început să mă înveţe să ochesc cu revolverul, cu eram un ochitor bun. Insă dela Slim am învăţat eu deabia ce înseamnă să-ţi ţii revolverul în buzunar, adânc sub şold şi totuş să ajungi să-l scoţi în mai puţin de o secundă de acolo din fund, imediat până la brâu. Revolver-man-ul trage dela brâu, asta înseamnă că el apasă pe şold pumnul în care ţine revolverul şi trage astfel.

Cine îşi ia răgaz să aducă revolverul — pe timp de iureş — de sub şold până în dreptul umărului, spre a trage apoi ca pe o răzămătoare, un asemenea om nu va fi niciodată un revolver-man. Până să ajungă acest titlu, îi rămâne nevasta văduvă.

Eu, acum când stăteam cu Serano, în sala unde ardeau flăcările de gaz, aveam avantajul că la vârsta de douăzeci de ani îmi însângerasem degetul cel mare de mânerul revolverului, că tot pe atunci îmi petreceam toate Duminicile, pe care alţii şi le pierdeau făcând curte fetelor, exercitându-mi mâna să fie repede la apucat, tare şi agilă. In timpul când ceilalţi băeţi se duceau Dumineca la cârciumă sau la dans, eu îmi împachetam cele o mie de cartuşe, cele două revolvere ale mele, cele două lămpi. Cu aceste bagaje hoinăriam afară din oraş şi-mi începeam exerciţiile. Impuşcasem în cele două lămpi pe care le aşezam drept ţintă, şi nu-mi îngăduiam decât o mică pauză, pentru fumatul unei ţigări, atâta vreme cât trebuiau să se răcească revolverele înfierbântate. Dupăcum se va vedea acum, n'am muncit de pomană.

Când Serano îmi spuse: „Ştii deci să ocheşti cu revolverul!" trebuia să procedez fulgerător şi ştiam ce aştepta el dela mine. De greşesc acum, pot liniştit să îndrept al treilea glonte spre mine. I-am smuls revolverul din palmă şi am tras spre cele două flăcări de gaz. Aveam certitudinea că voi ţinti exact. Amândouă impuşcături răsunară în aceeaş secundă. Lămpile se stinseră, dar sala deveni numai cu puţin mai întunecată. Serano sta liniştit. Se învârti în tocuri şi spuse: „E bine!" Pe drumul pe scară şi gang nu-mi adresă un cuvânt. Se trânti în fotoliu, puse revolverul în sertar, deschise un alt sertar şi-mi spuse: „Fumezi?"

Fumam. Serano scrise ceva pe un bilet, trecu tamponul pe deasupra, puse biletul într'un plic, mi-l dădu şi spuse: „E bine! Poţi pleca!" Afară mă primi comandantul gărzii. Când mă conduse pe scară în jos, capul îmi vâjâia din nou. M'am oprit în stradă şi am desfăcut biletul.

In bilet era strânsă o bancnotă iar biletul era un ordin pentru garda ministerului de război, ca să mă lase să trec. „Domnul maior... e traducătorul meu". In adevăr, acolo scria: „Domnul maior..."

După o asemenea avansare mi se vor erta cu atât mai uşor sentinţele mele morale, cu cât pot asigura că n'am rămas multă vreme maior.

Prinsoarea

Despre iureşul de impuşcături dela Ragis-Bar s'a scris foarte mult. Ziarul „Allgemeine Mexicanische Rundschau" publicase un reportagiu pe prima sa pagină cu următorul titlu pe cinci coloane:

„Fapta înfricoşătoare a unui nebun"

La acest iureş de impuşcături fură omorâte, douăsprezece persoane, şaisprezece grav rănite şi şapte mai uşor. Printre morţi erau şi generalul Sanchez şi Slim Kelly. Slim Kelly nu e altul decât „Revolver-Slim", fostul fermier din Texas. Am spus înainte că Slim Kelly a fost profesorul meu, în ochitul cu revolverul. Oricare l-a văzut vreodată pe Slim trăgând, nu poate concepe cum a putut fi omorît acest renumit revolverman american, în barul „Ragis". Slim avea o inimă de leu. Ca să poţi concepe ce a fost acest om, trebue să se ştie ce e un Texas-Rancher. Nu există decât treizeci de „Texas-Rancheri". Ei sunt cei mai temuţi poliţişti ai Americei.

„Texas-Rancherii" au fost organizaţi de mai bine de treizeci de ani, când existau încă în Texas bandiţi. Nu vreau să susţin că în Texas nu mai există azi bandiţi, dar „Texas-Rancherii" au distrus bandele, împreună cu aceea a lui „King Fisher". „King Fisher" era în Texas, ceeace este Al Capone la Chicago, numai ceva mai crud, mai îndrăzneţ şi mai bun. Afară de aceasta el nu făcea contrabandă de alcool, ci era hoţ de vite.

„King Fisher" n'a demoralizat o naţiune, cum a reuşit aproape să facă Al Capone cu sistemul său. Vitele pe care „King Fisher", le răpia, erau duse la una din fermele sale ascunse şi vândute apoi în cirezi, la preţuri bune, ca vite crescute de el. „King Fisher" era un bandit cinstit, care se deosebia de ceilalţi bandiţi numai prin talentul său genial de organizare. El era de părere c'ar fi fost mai avantagios să se formeze un trust al bandiţilor. El ţinea în mână pe cei mai buni negustori şi pe cei mai îndrăzneţi „vauqueros". Metodele de teroare ale acestui concern de bandiţi erau atât de groaznice, încât „King" putea obţine orice-ar fi cerut în numele bandei sale. Texas îi era supus ca unui rege din evul mediu, el cerea tuturor mai mult decât o zecime.

Când se hotărîse să se distrugă concernul „King Fisher" era dela sine înţeles că pentru aceasta va fi nevoe de oameni cu împuterniciri speciale. Se dădu deci această însărcinare celor treizeci de „Texas-Rancheri", majoritatea lor fiind fiii primilor fermieri stabiliţi în acele ţinuturi.

„Texas-Rancher" poate deveni numai acela al cărui trecut e ireproşabil şi al cărui trup e destul de rezistent. Texas-Rancherul trebue să fie un călăreţ perfect, un vânător excelent şi un om cu înalte calităţi morale.

Când prefectul unui oraş dă un ordin de foc, în urma căruia rămân mai mulţi morţi, atunci acel prefect este responsabil de fapta lui. Texas-Rancher-ul e supus numai legilor făcute anume pentru această trupă. A te opune bărbaţilor, cari procedează după această lege, înseamnă moarte sigură.

Azi e de mult trecută vremea eroică a Texas-Rancherilor. Dar trupa există încă şi nu şi-a pierdut nici cât negru sub unghie din mândria ei. Am urmărit odată, dela fereastra unui hotel, dintr'un mic orăşel de provincie activitatea acestor „Texas-Rancheri". In oraş isbucnise o rebeliune. Adică era mai mult o grevă sălbatecă, dar primarul o numise rebeliune. El ceruse ajutorul Texas-Rancherilor. Era la amiazi, iar piaţa era plină de mulţimea care striga. Printre aceştia erau desigur oameni sălbateci. Mulţi dintre ei erau beţi şi s'ar fi putut ca afacerea să devină ameninţătoare.

Deodată apărură din strada care răspundea în piaţă, doi bărbaţi voinici, doi pietoni, în costume kaki. Erau doi băeţi subţiri, muschiuloşi şi cu faţa de culoarea nisipului din pustiu. Aceşti doi oameni făceau o impresie cât se poate de pacinică.

Pacea pe care păreau s'o exprime era pacea morţii.

Un oarecare din piaţă zări pe cei doi bărbaţi, cari înaintau cu paşi liniştiţi. Şi acel oarecare ridică mâinile şi strigă cu vocea pătrunzătoare: „Vin Texas-Rancherii!"

Intr'o jumătate de oră piaţa era ca măturată şi o mulţime gălăgioasă pornită pe fugă se îmbulzia pe strada care ducea din piaţă la periferie. Cei doi „Texas-Rancheri" îşi continuară liniştiţi drumul lor. Toţi cari fugiau de ei ştiau dece. Fiecare din cei doi bărbaţi putea să tragă douăsprezece gloanţe. Douăzeci şi patru de impuşcături pentru un „Texas-Rancher" înseamnă 24 de morţi. N'are rost să te pui deacurmezişul în drumul unei lavine. Oamenii făceau bine fugind.

Aşa sunt Texas-Rancherii. Desigur că din când în când e impuşcat şi unul dintre ei, mai totdeauna însă prin vicleşug. Pentru cel împuşcat se prezintă mii de înlocuitori, din tineretul american. Să fii Texas-Rancher înseamnă, într'un timp în care se găsesc mai mulţi grevişti decât bandiţi, şi mai multe lupte plătite decât banditeşti, o onoare de neînchipuit pentru tinerii americani

Slim Kelly a fost Texas-Rancher. El a plecat de bună voie din această trupă de elită. Pentru un fapt pe care nu l-am crezut, dar care mi-a fost povestit ca vrednic de crezare. El era prietenul meu, dar n'am vorbit niciodată cu el despre aceasta. Povestea care există despre el spune că după ce fusese timp de cinci ani Texas-Rancher, aflase că tatăl său, pe care nu-l cunoscuse, fusese King Fisher, banditul. Gândul de-a fi fiul unui temut conducător de bandiţi nu-l suportase onorabilul Slim şi deaceea plecase din serviciul statului. Ştiu că Slim era un bărbat foarte sentimental şi America este ţara sentimentalismului romantic. Mie povestea aceasta mi se părea prea proastă, ca să reproşez ceva lui Slim.

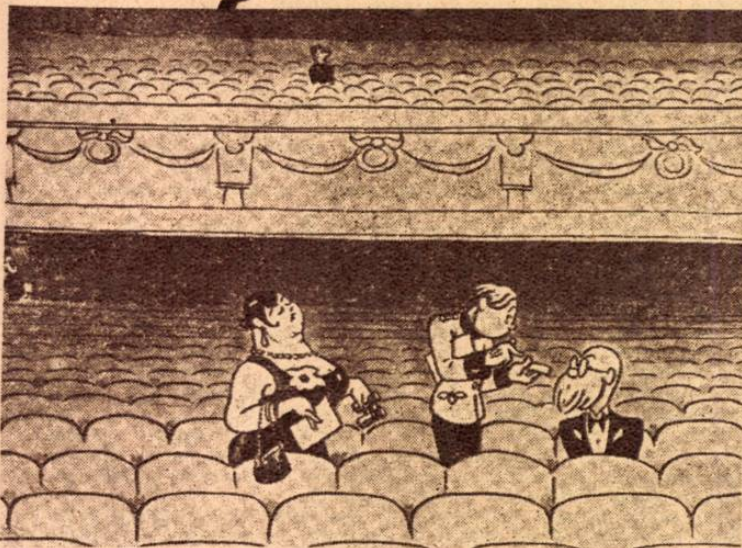
Eu îl cunoscusem după un an după ce părăsise pe Texas-Rancherii. Ne-am întâlnit fiindcă amândoi eram supraveghetori la aceiaşi societate minieră. Slim a prins să mă simpatizeze, cu toată tinereţea mea de atunci şi de aceea îmi dărui ce putea da el mai preţios. Imi arătă „avantagiul de-a ochii cu revolverul". Care e avantajul ochirii cu revolverul, am povestit.

(Va urma)

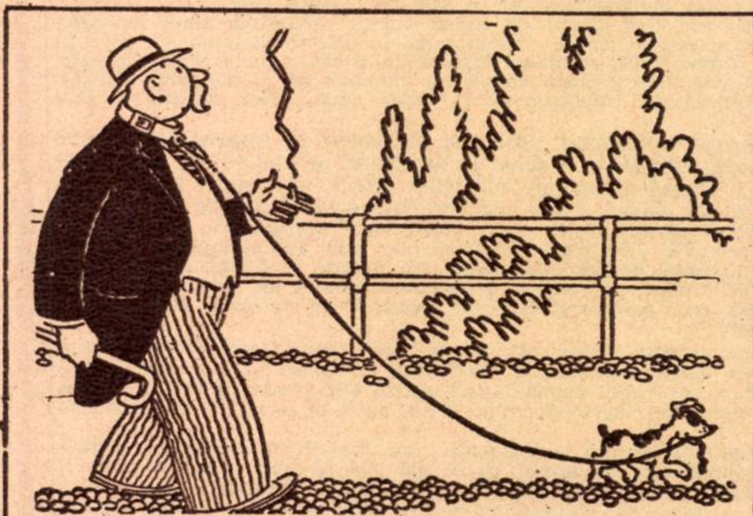

Duminică 27 August, două comune de pe malurile Dunărei: Comuna Berzeasca (Jud. Caraş) şi Comuna jugoslavă Milanovatz, şi-au selecţionat câte o echipă de foot-ball. Apoi cele două echipe au disputat un match amical (1 : 1) în comuna Berzeasca, în faţa unui public entuziast. Serbarea a depăşit cadrul unui simplu match de foot-ball prin participarea a numeroşi excursionişti din Jugoslavia, cari au fraternizat cu poporul nostru. Meritul reuşitei acestei serbări, revine D-lui Inginer Petö, care a depus multă râvnă şi mult suflet, la organizarea festivităţei.

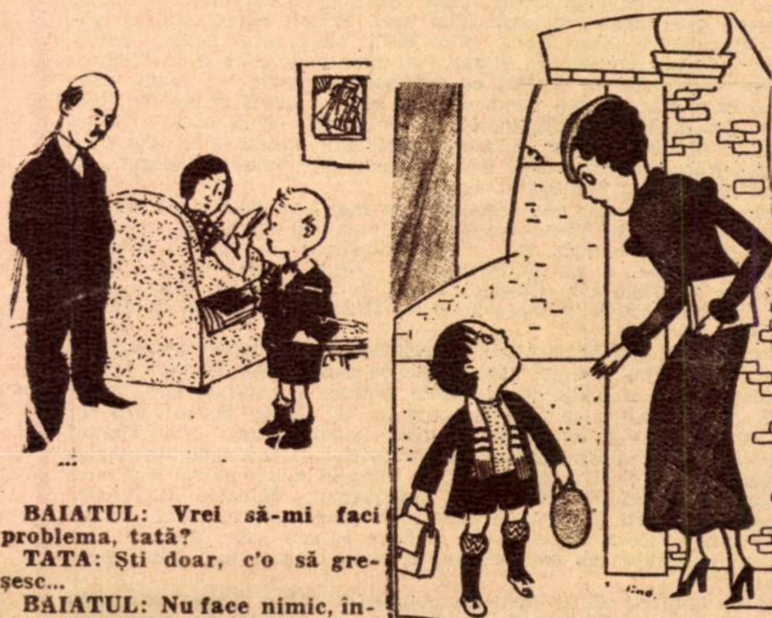
Humor

TEATRELE GOALE.
Iertaţi-mă domnule, locul acesta aparţine doamnei!

Domnul distrat, care a plecat la plimbare luându-şi căţelul cu el.

BAIATUL: Vrei să-mi faci problema, tată?
TATA: Şti doar, c'o să greşesc...
BAIATUL: Nu face nimic, încearcă...

PRIMA ZI DE ŞCOALA
— E, puiule, ce-ai învăţat în prima zi, la şcoala?
— Şti mamă, foarte puţin. Trebue să mă duc mâine iar!

Pagina jocurilor

Problema I-a (Cuvinte încrucişate ilustrate)

Procedeul este foarte simplu! Se caută însemnarea fiecărei figuri, înscriindu-i-se apoi numele în căsuţele de pe rândul respectiv: iniţiala în prima căsuţă şi câte o literă în celelalte, la rând.

De pildă: însemnarea primei figuri (nimfa) constă dintr'un cuvânt de 7 litere, după cum se observă în careu. Se va înscrie, deci, câte o literă în fiecare căsuţă.

La fel se va proceda şi cu restul cuvintelor, ţinându-se apoi socoteală că VERTICALUL ESTE LA FEL.

(Figurile sunt luate după enciclopedia *Cartea Românească*).

Problema II-a (Aritmogrif)

1	2	3	4	5
2	6	2	1	7
3	2	8	7	6
4	1	7	1	9
5	7	6	9	1

Fiecare cifră ascunde o literă. Când se repetă litera, se repetă şi cifra. Iată acum semnificaţiile cuvintelor care se 'ncrucişază.

ORIZONTAL: 1) Revistă distractivă. 2) Plasă de pescuit. 3) Sitar. 4) Felicitări. 5) Semizeu.

VERTICAL la fel.

p. conf. REBUS

Poşta jocurilor

LAZAR B. — Cuponul pentru excursie se trimite numai de către cititorii care vor să participe la excursiile „Realităţii". El n'are nici o legătură cu jocurile.

FLOREA MARINESCU. — *Enigma* nu merge. Trimiteţi altceva.

BICULESCU. — *Jenicel (!?)* este diminutivul din Jeanne D'Arc? Muza poeziei este *Caliope* nu Caliop, cum ai scris d-ta.

DIM. GOGA. — *Istorie şi Geografie* nu merge din cauza mărimei şi din cauza cuvintelor extrem de grele. Dealtfel încrucişarea e corectă. Se reţin celelalte.

ILIE T. LUPIŢA. — Se admite.

IONEL CLEMENT SCHACHMAN. — Cei ce s'au înscris vor termina cu împlinirea celor 51 puncte. Inscrieri noui nu se mai primesc. 2) Da.

N. I. RADULESCU. — Aţi făcut o greşală trimiţând jocul din „Dimineaţa" de Marţi 29 August împreună cu cele din „Realitatea" no. 342 adăogând cuponul dela no. 343. Ce s'a întâmplat?

ION I. NANU. — N'am prea priceput ce vrei d-ta. Concursul „Ii cunoaşteţi" pe lângă faptul că nu e soluţionat corect, s'a terminat de mult. Aşa că...

Jocul infinit nu merge fiindcă nu ne-aţi dat şi soluţia lui. Vă închipuiţi că n'avem timpul necesar să deslegăm toate colaborările trimise. *Ecuaţia* la fel.

NICU M. BARBULESCU *C. de Argeş*. — Ne miră faptul că nu puteţi găsi „Rebus-Lexicon" în oraşul d-voastră. Căutaţi pe d-l Al. Modrea din acelaş oraş care vă va putea da mai multe lămuriri decât ne îngăduie spaţiul.

Ré.

PRIN TRAGERE LA SORŢI AU CÂŞTIGAT:

Lei 200 în numerar, d-l Gh. Tomaide, calea Octavian Goga 10, Sibiu.

O excursie de o zi cu „Realitatea Ilustrată" d-l Ciminaş Evanghelides, Loco.

Un abonament pe o lună la „Realitatea Ilustrată" d-ra Lidia Radca, comuna Călineşti-Cuparencu, Suceava-Bucovina.

Premiaţii din provincie vor primi câştigul în baza unei cărţi poştale cu adresa exactă. Cei din Capitală se vor prezenta personal la redacţie spre a şi-l ridica.

Deslegările jocurilor din Nr. 343

C	O	N	S	T	A	N	T	A		I	M
A	P	Ă			S	O	A	R	E		A
L	E	I	T	H		I	T	O	N		N
D	R	E	S	O	R		A	M		O	G
	A	R	O	U		M	I	E	R	L	A
F			U	P		A	A		E		L
A	Z		H	E		M			B	A	I
R	E	N	I		C	A	P	S	U	L	A
	F	I				I	L	U	S	S	
N	I	Ş	A		V	A	A	L		A	H
A	R	I	C	I	E		J		O	C	A
T	I	P	I	C		N	Ă	I	M	I	T

BATE FIERUL PÂNĂ E CALD.

Deslegătorii jocurilor din Realitatea Ilustrată Nr. 343

AU DESLEGAT DOUĂ JOCURI

Heigher L. José, Loco; Ştefan Şt. Negoescu, Loco; Slt. Teo Pârlog şi Costel Pârlog, Loco; Bili Brucker, Constanţa; Florea Marinescu, Daia-Vlaşca; Sofia Serghiescu, Buzău; Ilie T. Lupiţa, Caracal; Silviu Codreanu, Sibiu; V. David, Loco; Lys Necula, Ploeşti; Nicu Slavu-Sfinx, Câmpina; St. Gh. Ştefănescu, Piteşti; Liza Silberman, Loco; M. Pintel, Bolgrad; Nana Niţescu, Mangalia; Leon Leviţchi, Hotin; Teodor Stamate, Brăila; Ion Manolescu, Loco; Gh. Tomaide, Sibiu; Tilly Constantinescu, Câmpina; Dim. Goga, Loco; Duduia Margareta din Arad; Victor Irimia, Câmpina; Florica Ettinger, Loco; Doina Vodă, Tohanul-Vechiu; V. Iacobini, Loco; Georgescu Petre, Focşani; Maria Metaxa, Loco; F. Kornblum, Focşani; Igori Hiparis, Hotin; Dobrescu I. Nicolae, Loco; Ortansa Mişinschi, Bolgrad; Florentina lt. Popa aRdu, R.-Vâlcea; St. Gh. Ştefănescu, Piteşti; Maria P. Găman, Loco; Barbu Friedman, Câmpina; Lucreţia Margareta Pallade, T. Măgurele; C. Popescu, Florica-Buzău; Ion I. Nanu, Bacău; Gh. Gh. Andrei, Loco; Aurel Iliescu, Loco; I. Mitrescu, avocat, Lădeşti-Vâlcea; Gh. Nafliu, Lădeşti-Vâlcea; Ionel I. Andreescu, Feteşti-Ialomiţa; Al. N. Vasilescu, Vasal, Loco; Ciminaş Evanghelides, Loco; Mironescu Cezărel, Loco; Demetrescu Petre, Constanţa; Nepotu Mircea, Turnu-Severin; Brill Heinrich, Timişoara.

AU DESLEGAT 1 JOC

A. Dişteanu, Constanţa; Lt. Cerescu Ioan, Alexandria; Izi Cogan, Loco; Geta Croitoru, Ţibăneşti-Vaslui; George Bencea, Loco; D-tru Balanişcu, Pomârla-Dorohoi; G. P. Georgescu, Craiova; Ispăşescu Valeriana, Tg. Jiu; Carol Roja, Floreşti-Prahova; D. I. C. Loco; Ecaterina Niculescu, Loco; Georges Isecescu, Podul-Iloaiei; Voloc Gheorghe, Cania-Cahul; Dr. Horaţiu M. Pineles, Galaţi; Ecaterina Meitert, Giurgiu; Georgescu Constantin, Loco; Lidia Radca, Călineşti-Suceava.

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevĕrul" S. A.

Din țară

Săptămâna trecută a avut loc la Brașov un concurs hipic, care a fost onorat cu prezența M. S. Reginei Maria și a Arhiducesei Ileana. Prezentăm câteva instantanee dela acest concurs. La dreapta: Regina Maria și Arhiducesa Ileana; dedesubt (în stânga) un grup de spectatori; (în dreapta): o săritură impresionantă.

Foto Berman-Realitatea

In strada Buzdugan, o stradă periferică din comuna suburbană Dudești-Cioplea, din îngrijirea d-lui primar Brânzoi, s'a instalat o cișmea publică. Prin aceasta s'a adus o mare ușurare locuitorilor, nevoiți până azi să-și cumpere apa sau să o aducă de foarte departe, cu gălețile. In fotografia noastră, solemnitatea inaugurării acestei cișmele.

Un grup de ziariști unguri a făcut o excursie prin Bulgaria și în țara noastră. In fotografia pe care o reproducem, ziariștii unguri , la mormântul Eroului Necunoscut.

„Realitatea Ilustrată"
No. 345
Cupon de excursii

CUPON DE JOCURI
No. 345
Numele și pronumele ....

REALITATEA
ilustrată
10 LEI

Geisha din cartierul „Tamanoi"
(Tokio)

Sute de case clădite în acelaş stil, se înşiră la rând în cartierul „Tamanoi" din Tokio. Fiecare e locuinţa unei geishe. Frumoasele japoneze pândesc de la fereastră pe trecători.

(Photo Rengo)

ANUL VII. No. 346
14 SEPTEMBRIE 1933

Viața surprinsă în tainele ei

Nimic nu poate fi mai pasionant pentru cercetători decât încercarea de a lămuri enigma vieții.

Sute și mii de specii de animale, numărând fiecare milioane de indivizi, își duc viața proprie. după legi naturale immuabile. Omul, a rămas totdeauna uimit în fața minunii pe care o înfățișează viața.

Am strâns în această pagină fotografiile câtorva păsări surprinse în fenomenul miraculos al vieții lor intime.

Un vânător din părțile Brașovului a domesticit două bufnițe. Ele trăesc pe lângă casa lui, prind șoareci și nu sunt de fel fricoase, nu se tem nici de armă.

Mai interesantă încă e activitatea creatorului de filme culturale, Arnold Kühnemann care ne redă fenomene naturale, în toate fazele lor, în toate detaliile în care ele se petrec. Producția unui film durează adesea ani întregi și rezultatul nu e — de multe ori — decât un film, care durează 15 minute, spre a fi rulat. Cinematografierea animalelor se face dela distanță foarte

„Eartfield Coudy Sweet", un sealyham-terrier a câștigat cupa la un concurs de câini organizat de clubul sealyham-terrier din Anglia.

Micul Coudy Sweet trage folos în felul său din cupa câștigată.

toate dificultățile și să surprindă fenomene cât mai curioase.

Filmul are avantagiul de a arăta cu imagini succesive procesul continuu al vieții unui animal, și e sigur că știința va putea trage foloase mari pe urma observațiunii minuțioase, făcute cu ajutorul „filmelor culturale".

Asistentul fostului docent al școalei superioare de agricultură Arnold Kühnemann, pândind clocirea ouălor de rață sălbatică, spre a fixa pe peliculă ieșirea bobocilor.

mare, spre a nu le speria. Aparatul e unic pe suprafața pământului și foarte adesea filmele au o deosebită valoare științifică. Viața animalelor este redată dela naștere până la maturitate, așa încât sunt documente pentru biologie.

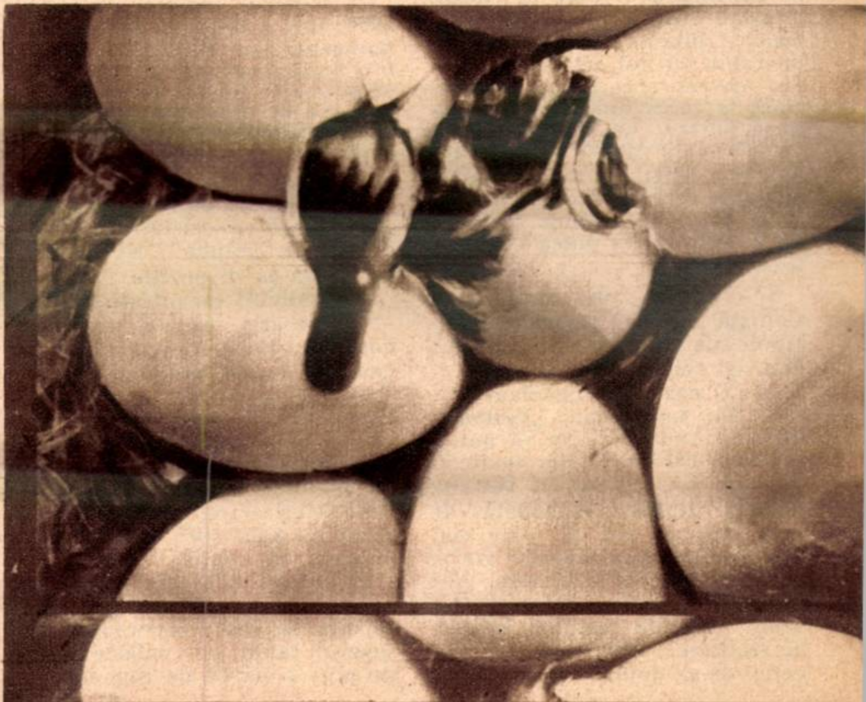
In fotografiile noastre vedem expediția cinematografică, filmând dela o depărtare de 50 de metri, o colonie de pescăruși. Alături, o bucată din filmul care înfățișează pescărușii la mâncare.

Fotografia din dreapta înfățișează un alt aspect din filmul cultural. Operatorul veghează la o clocire. El a stat o noapte întreagă de veghe, spre a pândi momentul când bobocul de rață sălbatecă a ieșit din ou.

Lucrând în toate domeniile zoologice, pentru realizarea de filme culturale, se va ajunge curând la formarea unei arhive de documente științifice, care vor putea sluji în școale, — imaginea fiind mult mai sugestivă decât descrierea abstractă a cărții.

Filmele culturale cu subiect din lumea animală sunt foarte gustate de public și au un succes din ce în ce mai mare. Aceasta dă imbold producătorilor să înfrunte toate oboselile și

FUGA ÎN PALESTINA

Făcând o plimbare în Orient, d-na Miriam Harry a călătorit cu numeroşi israeliţi, printre cari se găseau mai mulţi germani, plecaţi în Palestina spre a se stablii acolo. Publicăm impresiile cunoscutei scriitoare asupra acestei călătorii, care — după cum se va vedea — a fost destul de pitorească.

D-na Miriam Harry, autoarea articolului.

Pe mare, pe bordul vasului „Mariette Paşa".

— „Rabbiner, Rabbiner, wo ist der Rabbiner?"

Şi un individ slab şi deşirat, cu şapca peste urechi, îmbrăcat cu o haină prea lungă şi prea largă, năvăleşte în salonul de clasa I-a, unde bustul lui „Mariette Paşa" zâmbeşte goliciunilor svelte depe fresce.

— „...Rabbiner — repetă omul căutând înfrigurat printre pasagerii cari surprinşi, priviau neînţelegători din fotoliile lor Tut-ank amon.

— „Der Rabbiner?" Şi vecina mea, o femee puţintică şi chircită sub o pălărie mare neagră şi care tocmai citia o carte ebraică se ridică, febrilă, vorbeşte în nemţeşte cu individul nou venit, apoi, înpingându-l uşor spre uşe, dispare cu dânsul sub punte.

— Incă un evreu isgonit din Germania — mă lămureşte dânsa — când revine lângă fântâna ţâşnitoare — care în dosul lotuşilor susură deasupra azaleelor. Căuta pe rabin, căci avem un rabin cu noi, un rabin mare din Anvers, care merge în pelerinaj la Ierusalim. Omul acela se refugiază cu familia sa în Palestina. Pe drum şi-a pierdut un fiu, soţia lui nu se poate mângâia. Se pierde de plânsete şi de crize de spaimă. S'a gândit ca rabinul va putea s'o linişteească.

Şi d-ra Schach, înflăcărată sionistă, una dintre primele discipole ale lui Herzl şi Max Nordau, îşi reia lectura ebraică.

— „O carte de rugăciune?"

— Nu, un roman: „Violonistul", de Andersen. Nu vă puteţi închipui cât de tânără, vioaie şi duioasă, s'a redeşteptat bătrâna noastră limbă îngropată de două mii de ani. Ea este mai ales încântătoare, când e vorba de opere poetice şi himere.. Ah! vecinica himeră a lui Israel iat-o acum devenită realitate, măreaţă realitate! Palestina, refugiul celui de-al doilea exod! Noua patrie a persecutaţilor din Germania!

— Intr'adevăr!

— Da, ea a şi strâns vreo zece mii, alţii vor urma. Palestina este astăzi singura ţară din lume fără criză şi fără şomeuri. Ba chiar aici lipsesc braţe de muncă. Uzinele, ca să nu se oprească sunt obligate să-şi împrumute între ele lucrătorii. Lipsesc deasemenea şi oameni mai cu cap. Evreii germani sunt mai ales industriaşi; ei vor fi bineveniţi. Şi totuşi, dintre toţi evreii ei au fost cei mai indiferenţi, dacă nu cei mai potrivnici sionismului. „Nu se poate sluji la două patrii deodată. răspundeau ei la apelurile noastre. Noi suntem germani înainte de a fi evrei şi apoi sionismul vostru nu-i decât o mare utopie, un vis din Apocalips"

— E mult timp decând n'aţi mai fost în Palestina?

— De anul trecut. Mă duc acolo în fiecare an. Nu mă pot lipsi de a vedea Eretz-Israel, pământul lui Israel. După cum spunea Herzl: „Ea este puterea mea, cântecul meu". De astă dată mă duc acolo mai mândră ca oricând. Am îndeplinit o misiune sfântă. Aduc Universităţii evreeşti din Ierusalim în afară de măreaţa bibliotecă a marelui nostru savant Hafkin şi primele sale fiole de ser contra holerei, care a salvat mii de vieţi în Indii şi care va scăpa, omenirea de acest flagel pentru totdeauna. Gongul care ne chiamă la masă ne separă. Ne regăsim jos, în somptuoasa sufragerie, susţinută de coloane papiriforme şi împodobite cu fresce egiptene, păzite încă depe scară de statuia lui Ramses II.

Sionista îmi zâmbi cu răutate:

— Hitlerul nostru, de acum 3000 ani!... Dacă Compania de navigaţie s'ar fi gândit că într'o bună zi cei mai mulţi clienţi ai ei vor fi fiii lui Israel, ne-ar fi scutit de acest decor. Dar, cu zece ani mai înainte, evreii bogaţi nu veniau în pelerinaj la Ierusalim, ca astăzi.

După amiază ea îmi spuse:

— Vreţi să asistaţi la rugăciunea de „minha"? Ni s'a pus şi o sală la dispoziţie.

Era salonul vacant al copiilor — nu se afla niciun copil pe bord — o încăpere dreptunghiulară luminoasă, mobilată cu un Vasilache şi zugrăvită pe pereţi cu tot ceeace poate face pe copii să petreacă: clowni cu nasuri de beţivi, buşind manechine, maimuţe căţărate pe cocotieri trăgându-se de coadă sau dând cu tifla spre publicul imaginar de copii.

Frânţi în două pe scaunele minuscule, un auditoriu grav, cu şepcile pe cap, înconjurau pe severul rabin cu pălărie mare de pluş şi barbă de zăpadă ce-i cădea pe o redingotă de alpaga. Noi două şi câteva cucoane strânse pe o bancă de şcolari, ne-am adăpostit dinapoia lui Vasilache.

— Pe cine aşteaptă?

— Pe al zecelea evreu.

— De ce?

— Pentru că nu trebue să fie mai puţini de zece la rugăciune.

— Sunt femeile.

— Femeile nu se numără, ele nu sunt admise la rugăciune, împreună cu bărbaţii.

— Prea inferioare?

— Nu, prea fermecătoare. Dumnezeu ştie cât de sensuali i-a creeat pe evrei. Nu vrea să-i expună la distracţii vătămătoare rugăciunei lor în comun şi dacă femeile asistă la sinagogă, trebue să stea deoparte, mute şi ascunse. Dar acasă femeea joacă un rol însemnat în sacerdoţiu. Ea este aceea care aprinde sfeşnicile pentru Sabbat. Ea, şi nu bărbatul pronunţă binecuvântarea flacărei, astfel cu cele zece degete depărtate: „Laudă ţie, o Rege al regilor, care ne-ai îngăduit să învingem întunericul!"

Trei alţi evrei îşi fac apariţia Toţi se scoală şi, întorşi spre peretele comic îndreptat înspre Ierusalim — ei se închină cu religiozitate.

Nu m'am putut reţine să nu surâd la caraghiosul contrast dintre celebrarea celui mai vechi cult din lume şi acest loc de petrecere tinerească.

— Da, intr'adevăr este cam ridicol, şopti sionista, care-mi surprinsese gândul. Dar tot ceeace are legătură cu copilul e neprihănit. O odaie de copii valorează cât o sinagogă.

Fără îndoială, cei cari se roagă serioşi, gândesc astfel, deoarece, cu totul absorbiţi de cucernicia lor, psalmodiază în ebraică, se încovoae, se leagănă, bălăbănesc, după cum aparţin ritului „aschkenazi" sau „safardi".

— Aproape toate categoriile lumei evreeşti se găsesc întrunite aici, spuse d-ra Schach: un sculptor din Paris, bancheri din America, un scriitor din Jugoslavia, comercianţi algerieni, fără a mai număra pe refugiaţii germani. Ah! pe aceştia îi vedeţi cum se roagă!

Intradevăr. Recunoscui pe omul slab şi prăpădit de dimineaţă. Incovoiat cu durere, el îşi înmulţia închinăciunile în faţa decorului comic şi transportat cu gândul la Ierusalim, se credea desigur la Zidul Plângerilor.

In fundul încăperei, paiaţele teatrului de păpuşi ameninţau cu bâţul pe credincioşi. Dar nu mai găsiam nimic de râs în acest ansamblu.

In clasa doua a „Mariettei Paşa" întâlnim alţi refugiaţi. Cea mai mare parte rămân muţi la întrebările mele, temându-se să nu dăuneze celor rămaşi în urmă. Singură, o fermecătoare bunică cu frumosu-i păr alb legat în jurul frunţei, pare să găsească alinare, povestindu-ne necazurile ei.

— Ah! Germania, o iubiam atât! ne simţiam atât de bine acolo! De patru generaţii locuiam la Berlin. Fiul meu a murit în războí, nepotu-meu visa să intre în armată.

Am un frate în Palestina. El îmi scria totdeauna: „Vino, vino, aici este adevărată noastră patrie!" „Dar nici eu, nici fiica mea, nici copiii nu voiam să părăsim Prusia... Apoi, a venit seara ceea groaznică când am auzit, sub balconul nostru, strigătele: „Die Juden sind unser Unglüch! (Evreii sunt nenorocirea noastră). Credeam că voiu muri pe loc. Să ne spue aceasta nouă, care le-am dat copiii noştri! Dar a fost şi mai rău pe urmă. La şcoală copiii erau bătuţi trecătorilor presupuşi evrei li se imprima o pecete cu tuş: „Jude-Judas". Nu mai îndrăsniam să ieşim. Atunci am vândut totul şi am plecat.

— Sunteţi mulţumită că veţi ajunge în Palestina?

— Voiu fi fericită să nu mai tremur, dar e totdeauna trist să-ţi părăseşti un cămin. Mai ales nepoţii mei plâng, mereu. Cu toate umilirile, cu toate dispoziţiile luate contra noastră, ei regretă Germania. Iubiau învăţătura, pe profesorii lor, limba germană. In Palestina, ei vor trebui să înveţe ebraica...

Patru zile mai târziu, văzurăm apărând Libanul. De abia ancorată în larg la Beyrut, „Mariete Paşa" fu invadat de o gloată de oameni cari îşi dispută bagajele şi persoanele călătorilor. Mulţi dintre ei poartă pe tricoul albastru brodat în alb „moggen David" — „scutul lui David" — adică steaua hexagonală şi deasupra o inscripţie ebraică.

— Ierusalim? Sion? Eretz-Israel?

— Nu, pur şi simplu un barcagiu. Şi ştiţi aceştia nu sunt evrei, ci Arabi. Astăzi toţi arabii vorbesc ebraica. Un alt semn al timpurilor. Ei o vorbesc mai bine decât noi. Ei ne învaţă adevărata pronunţare semită, uitată în nenumăratele noastre risipiri, sau stricată de jargoanele exilurilor noastre...

MYRIAM HARRY

POATE FI POLITICA O CARIERĂ?

de **Vicontele Snowden**

D. Snowden sosind la o conferință a partidului laburist

PERSOANA care se încumetă să trateze un asemenea subiect trebue mai întâi — oricât i-ar fi de neplăcut — să arate întrucât e calificat s'o facă. Ceeace m'ar îndreptăți să mă pronunț asupra politicei ca arenă de desfășurare a energiilor intelectuale și oratorice ale unui om, ar fi faptul c'am făcut parte din consiliul intern al unui partid politic, timp de patruzeci de ani, c'am candidat în alegerile parlamentare, c'am activat în parlament timp de douăzeci și cinci de ani și c'am deținut un loc primordial în patru guverne.

Am avut ocazia să văd fiecare latură a politicei. Am urmărit jocul ambițiilor, și al intrigilor. Nu voiu merge însă atât de departe ca Disraeli pentru a spune că în politică nu există cinste, că josnicia și înșelătoria abundă.

Am cunoscut oameni cu caractere de elită, puternic pătrunși de înaltul sentiment al datoriei publice; dar probabil că nu există o altă sferă unde ambiguitatea să aibe un joc mai intens decât în politică.

Ambiția de-a intra în parlament exercită o extraordinară fascinație asupra multor bărbați. Foarte adesea pasiunea de-a face parte din Camera Comunelor stă în raport invers cu capacitatea aspirantului.

Cel mai frecvent dintre motivele acestei pasiuni este presupusa onoare și distincția de-a putea scrie M. P. (membru în parlament) în urma numelui. Dar sunt mulți și cei cari au o reală înclinare pentru politică și-i pasionează efervescența luptei în sine. Rari sunt însă acei cari se consacră activității parlamentare cu dorința sinceră de-a lucra pentru binele obștesc.

Unii oameni sunt născuți pentru politică; alții se formează pentru ea, iar alții sunt pur și simplu siliți de împrejurări s'o îmbrățișeze. Pe vremuri, când fiecare familie nobilă își avea reprezentantul în parlament, cel mai vrâstnic intra în casa Comunelor, iar cel care-i urma îmbrățișa cariera bisericească. Nu era însă rar, în acele zile, ca vlăstarul unor mari latifundiari să se dovedească un politician de-o excepțională abilitate.

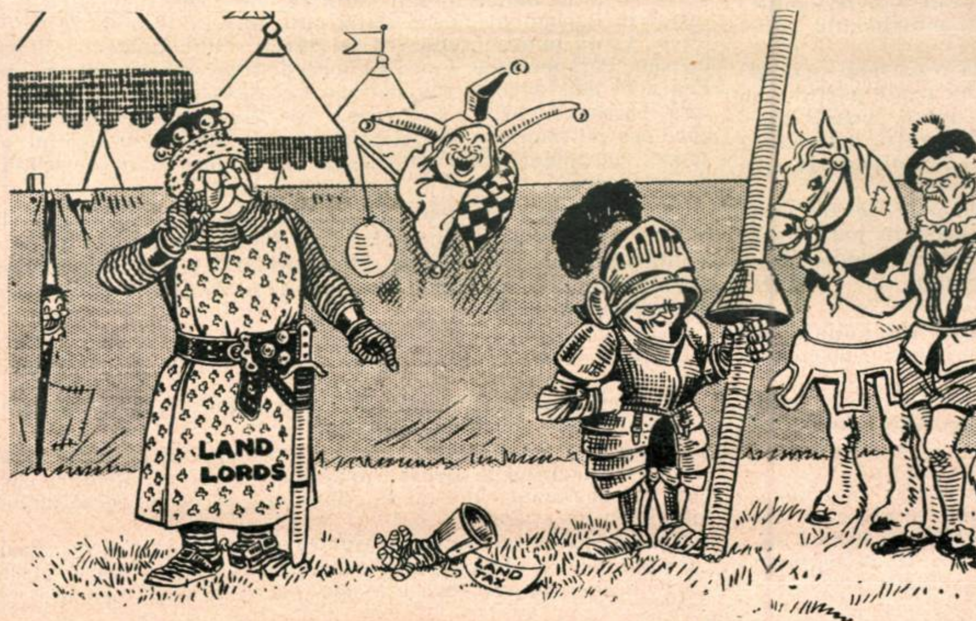
Deși numărul alegătorilor era pe atunci foarte restrâns, se cheltuiau totuș sume mari de bani, ce serveau mai mult la cumpărarea voturilor. Cea mai faimoasă competiție din acea epocă a fost alegerea dela Yorkshire din 1807, când candidații reprezentau două mari familii: Fitzwilliamii și Harewoodii. S'au cheltuit atunci trei sute de mii de lire.

Cu sporirea curajului cetățenesc, remunerarea parlamentarilor și alte reeforme introduse de atunci încoace, clasa candidaților pentru parlament a suferit profunde schimbări. Bogăția nu mai e indispensabilă unei cariere politice, dar e încă un mare avantaj.

In partidele mai vechi, cheltuelile campaniei electorale sunt suportate chiar de către candidat, și în afară de aceasta, odată ales, membrul e asediat cu solicitări de bani din partea tuturor cluburilor și asociațiilor culturale, religioase, din partea tuturor instituțiilor caritabile existente.

Remunerarea membrilor a adus o oarecare ușurare în situația lor, întrucât cu leafa pe care o primesc sunt acum în măsură să facă față tuturor acestor asalturi.

O caricatură politică:
Latifundiarul: — ***„Mi se pare că v'a căzut mănușa!"***
Snowden: ***(insistând asupra provocării)***
— ***„Ba nu, am aruncat-o!"***

Dar cheltuelile electorale nu sunt întotdeauna suportate de candidat. In cazul că nu e bogat, il susține oficiul central al partidului și organizația locală. Pot spune însă că o mare parte din membrii bogați ai parlamentului cheltuesc o mie de lire anual, pentru a obține sau a-și menține locul în parlament.

Formarea partidului laburist a lărgit posibilitățile unei cariere politice. Acest partid a dovedit că marile sume cheltuite de vechile partide în campaniile electorale nu sunt indispensabile succesului.

In afară de membrii partidului laburist, foarte puțini sunt cei cari fac din parlament o activitate unică. Majoritatea au preocupări comerciale sau o profesiune, căreia îi consacră majoritatea timpului lor și din care-și scot veniturile. Aceleș lucru se poate spune și despre membrii partidului laburist, acum că în acest partid au pătruns mulți oameni bogați.

Omul care îmbrățișează cariera politică trebue să aibe mijloace cu mult mai mari decât modesta-i subvenție de parlamentar, și nu trebue să scape din vedere nesiguranța acestei situații. Se întâmplă foarte adesea ca un tânăr să se prezinte admirabil în Parlament și totuș când vine epoca alegerilor, să-și piardă locul.

Dacă s'a bazat numai pe salariul său de parlamentar, se pomenește pe drumuri. Dacă-și

completează veniturile cu gazetăria sau o altă activitate străină, va constata o simţitoare depreciere a producţiei sale.

In cazul unui membru al partidului muncitoresc, pierderea locului îl pune într'o şi mai mare încurcătură. Cu greu se mai poate întoarce în atelierul sau uzina de unde a pornit, chiar dac'ar avea posibilitatea s'o facă şi foarte puţini dintre ei sunt atât de fascinaţi ca oratori pentruca să-şi poată câştiga viaţa ca propagandişti politici.

Din punct de vedere financiar, pierderea locului în Camera Comunelor nu joacă nici un rol pentru un om de afaceri, sau pentru cei cu profesiuni libere. Dar pentru toţi cei cari şi-au făcut din politică o carieră, o cădere electorală e o lovitură gravă. Şi pe urmă, odată căzuţi pot rămânea pe afară timp de trei şi chiar patru ani, răstimp în care atmosfera se schimbă mult prin ivirea de elemente noui.

Cariera politică pare să exercite o fascinaţie specială asupra tineretului universitar, în special asupra avocaţilor. Cultura universitară e fără îndoială un avantagiu pentru politician. Ii facilitează debitul verbal, îi desvoltă logica şi-i dă un capital istoric pentru filosofia sa politică.

Avocaţii sunt atraşi de politică din mai multe motive şi anume: mai întâi că între câmpul de activitate al omului de legi şi cel al politicianului există o strânsă afinitate. Parlamentul este o incintă de desbateri şi se ştie că avocaţii au pasiunea discuţiilor. Pe urmă intrând în casa comunelor, se fac cunoscuţi, se ilustrează, ceeace-i ajută mult în profesiunea lor. Şi mai presus de toate sunt înaltele demnităţi pe care le pot dobândi în aparatura unui guvern. Parlamentarul avocat care nu reuşeşte să obţie una din aceste situaţii, are asigurat un loc în magistratură drept recompensă pentru serviciile aduse partidului la putere.

Multe şi oarecum surprinzătoare sunt cazurile când un eminent avocat având a alege între o exercitare lucrativă a profesiunei sale şi între o funcţie în guvern a preferat această ultimă situaţie. Astfel domnul Asquith a sacrificat o înfloritoare carieră la bară, spre a se dedica politicei, şi am avut ocazia să cunosc în ultima vreme avocaţi cari au renunţat la venituri de 30—40.000 de lire anual pentru o funcţie într'un cabinet, plătită cu a opta parte din această sumă.

Aceasta dovedeşte că pentru mulţi politica exercită o atracţie cu totul de altă natură decât câştigurile băneşti. E poate, dorinţa de-a aduce servicii ţărei — şi sunt sigur că acestea au fost sentimentele ce l-au animat pe domnul Asquith; dar în alte cazuri, punctul de atracţie este distincţia şi onoarea ce incumbă unei situaţii politice.

E o tradiţie după care serviciile publice trebuesc făcute în mod dezinteresat şi nu în vederea unui profit personal. Se obicinuia chiar până mai acum câtava vreme să se persifleze „politicianul profesionist”,— în spiritul ideei rămase de pe vremea când Camera Comunelor reunea reprezentanţi ai bogatelor case latifundiare. Oamenii aceştia erau deasupra nevoie sau ispitei de-a trage foloase personale de pe urma situaţiei lor.

Ideea că serviciile politice trebue să fie onorifice a dominat în Anglia, chiar până mai acum câtava vreme. Ea s'a manifestat în energica opoziţie a multor cercuri, la subvenţionarea parlamentarilor. Se obiectă că prin această inovaţie — avea să se deschidă o carieră demagogului, care vânează un salariu şi un loc de cinste, cu un minimum de efort. In ciuda acestor pesimiste profeţii, subvenţionarea a lăsat neatins caracterul parlamentarilor.

Foarte răspândită rămâne încă ideea că orice om dotat cu o inteligenţă obicinuită şi cu bun simţ, poate ocupa un loc în parlament. Uneori nu se mai pretind nici aceste însuşiri dela un candidat, dacă se întâmplă să fie un om bogat, sau dacă s'a ilustrat printr'o acţiune chiar cu totul străină de politică.

Puţini dintre cei cari intră în Camera Comunelor au făcut în prealabil studii asupra politicii. Dacă au veleităţi, se pot iniţia în chiar exerciţiul funcţiunei şi mulţi devin cu vremea, membri foarte utili.

Formarea partidului laburist a deschis posibilitatea unei cariere politice tinerilor săraci dar de talent, cari până acum erau excluşi din arenă. Restricţia „Uniunilor Comerciale”, care nu-şi aleg candidaţii decât dintre membrii acestei uniuni limitează câmpul selecţiunei aşa că rar se întâmplă să trimită în parlament reprezentanţi cu o largă şi reală cultură politică.

Celelalte partide şi-au deschis acum porţile mai larg şi şansele tineretului universitar, în partidele mai vechi, sunt considerabile. Preocupările principale ale parlamentului sunt actualmente concentrate asupra chestiunilor sociale.

Când un tânăr se decide să-şi facă din politică o carieră, primul lucru pe care-l are de făcut este să ia contact cu capii partidului în care vrea să intre. Dacă dispune de oarecare avere, şansele sale sunt cu atât mai mari. Dar capii acestor partide sunt întotdeauna la pândă, căutând să capteze elemente tinere şi promiţătoare, aşa că adesea lacunele financiare sunt trecute cu vederea.

Unui nou candidat i se pretinde de obiceiu „să-şi ia sborul” câştigând voturile unor alegători dificili. Cel care intră în parlament dela prima încercare e un om norocos. Dobândeşte experienţa electorală dela prima luptă şi aceasta i-e de mare folos, în celelalte campanii.

Pentru candidatul care n'a căpătat în prealabil obicinuinţa de a vorbi de public şi mai cu seamă obicinuinţa unei replici prompte, o campanie electorală va fi o grea încercare.

Există greşeli inevitabile pentru un candidat lipsit de experienţă parlamentară. Una din acestea este osteneala pe care şi-o dă ca toată lumea să fie mulţumită, dar nu se gândeşte că satisfăcând un alegător, nemulţumeşte pe un altul.

In cursul îndelungatei mele cariere, am avut ocazia să constat că onestitatea e cea mai bună politică. Alegătorilor le place un om drept, chiar atunci când nu-i împărtăşesc părerile. Şi dacă-l stimează pentru onestitatea sa, nu e de loc exclus ca la un moment dat să-i dea votul.

Se povesteşte astfel despre John Stuart Mill c'ar fi fost întrebat la o întrunire electorală dacă într'adevăr spusese că muncitorii sunt nişte mincinoşi. Nouăzeci şi nouă de candidaţi dintr'o sută ar fi negat, sau s'ar fi pierdut în echivocuri. El însă, a răspuns simplu: „Da, am spus-o”. Auditorul s'a ridicat atunci într'un singur las şi l-a aclamat.

Adesea un candidat a reuşit a se face ales printr'o replică abilă şi mulţi şi-au nimicit şansele printr'un răspuns nefericit.

Mi s'a pus de multe ori întrebarea dacă e indispensabil ca politicianul să fie un bun orator. Câtuşi de puţin. Am fost înfrânt odată de un adversar care nu putea debita inteligibil două fraze la rând. Un debit verbal prea uşor şi prea bogat poate fi un dezavantagiu grav pentru un candidat. Am auzit odată doi alegători discutând asupra unui candidat care se exprimase simplu, fără pretenţie de elocvenţă sau de profundă erudiţie: „Am să-l votez pe ăsta. N'a spus mult, dar nu va fi periculos”.

E desigur de dorit ca un candidat să fie capabil a-şi expune vederile cu claritate şi coeziune. Atât e suficient. Trebuia să vorbesc odată la o întrunire a muncitorilor agricoli şi când aplauzele stârnite de ivirea mea se potoliră, un vlăjgan din primele rânduri se ridică strigând: „Aşterne-o simplu, domnule, pentrucă noi ăştia suntem o ceată de ignoranţi”.

Cum oratoria poate fi privită ca „o monetă” a politicei şi cum mulţi din cei cari ambiţionează să îmbrăţişeze această carieră sunt intimidaţi de perspectiva discursurilor, pot spune că aceasta e o artă ce se dobândeşte prin practică. Joseph Chamberlain obicinuia să spuie: puţini oameni se nasc oratori, dar foarte mulţi pot ajunge prin exerciţiu să-şi exprime ideile într'un mod acceptabil. Câteva din cele mai impresionante discursuri ce mi-a fost dat să aud, au fost debitate calm, pe un ton de conversaţie dar au impus prin documentarea şi sinceritatea oratorului. Un om înzestrat cu însuşirile politicianului, nu trebue să se lase descurajat de teama discursurilor pentrucă nu e atât incapacitatea de a vorbi cât lipsa de încredere în sine şi aceasta vine pe măsură ce candidatul se obicinueşte cu atmosfera parlamentului.

Cea mai preţioasă calitate a unui politician este sinceritatea. Prin aceasta candidatul îşi asigură popularitatea şi poate ajunge în scurt timp să ocupe un loc de frunte în Camera Comunelor. Trebue să recunosc totuş că se întâmplă uneori ca alegătorii să se lase seduşi de valul oratoric al câte unui demagog. Nu întârzie însă a-şi da seama de greşala lor. Camera Comunelor are un fler extraordinar pentru aceşti „tipi” şi nu tolerează focurile de artificii.

Să presupunem acum că onestul aspirant la cariera parlamentară a trecut cu succes prin încercarea campaniei electorale. Dacă e modest şi ponderat, îşi va aştepta momentul. Foarte interesant e de observat modul în care se comportă membrii cei noui. Unii par surprinzător de calmi; ceeace se datoreşte în parte încrederei în sine şi parte faptului că nu-şi dau seama de superioritatea multora din colegii lor.

Am avut ocazia să văd cum unii din aceşti membrii s'au grăbit încă din prima zi să ia cuvântul şi să se adreseze Camerei Comunelor cu aerul unui profesor care ţine o prelegere elevilor săi. Aceşti membrii şi-au nimicit cariera dela primul pas, şi pentru totdeauna întrucât Camera Comunelor vrea să fie informată, dar nu poate suferi tonul pedagogic.

Vechii membrii ai Camerei îşi mai amintesc încă de cazul unui membru nou, căruia i s'a deferit onoarea de-a da răspunsul la mesaj. Tradiţia este ca în asemenea ocazii oratorul să se ferească de-a deschide o controversă. Acesta însă, atacă Opoziţia şi gafa a fost atât de intolerabilă, încât deşi a rămas mulţi ani în Camera Comunelor, n'a fost în stare să se mai reabiliteze. Prin această unică şi iniţială greşală a dărâmat ceeace promitea să fie o strălucită carieră politică, pentrucă intrase în Camera Comunelor cu o serie de preţioase servicii publice la activul său.

Practic e pentru un membru nou să stea deoparte şi să urmărească desbaterile. In felul acesta se obicinueşte cu atmosfera, învăţând metodele şi stilul care place mai mult auditoriului. D. Arthur Balfour sfătuia pe unul din tinerii membri ai partidului său, să asiste la toate desbaterile chiar la cele mai plicticoase şi va ajunge la un moment dat să se simtă perfect aclimatizat în atmosfera Camerei.

Nu e uşor să vorbeşti la Camera Comunelor. Stilul de întrunire e aci cu totul deplasat. Imi amintesc de cazul unui avocat care a intrat în Parlament cu reputaţia unui mare orator de întruniri publice. Toată lumea credea că va deveni unul dintre capii partidului său. Perspectivele i-au fost însă distruse de primul său discurs. Era acel gen de oratorie care-ar fi impresionat o adunare populară. După ce vorbise o vreme, Sir Henry Campbell-Bannerman, care era pe atunci prim-ministru, se întoarce spre vecinul său şi-i spuse: „argumente de întrunire!” apoi mai târziu „prost discurs de întrunire”.

Nouii membrii nu trebue să uite că se află într'o incintă de desbateri şi că stilul discursurilor lor trebue să fie concis şi documentar. Există ceiace se numeşte o manieră „a Camerei Comunelor”. Acesta e un stil ce evită declamaţia şi se desfăşură pe un ton calm de conversaţie.

Dacă un membru e înzestrat cu darul loquacităţei, trebue să se înfrâneze de nu vrea să ajungă a fi privit ca un pisălog. Să nu uite că:

„Vorbele sunt ca frunzele, şi acolo unde acestea abundă
„Rar găseşti, rodul înţelesului”.

Nimic nu nimiceşte mai curând influenţa unui parlamentar decât să ia cuvântul la fiecare prilej ce i se oferă. Membri cari vorbesc rar şi numai când au să contribuiască cu o idee utilă sunt întotdeauna bine veniţi.

Noul membru trebue să se gândească bine când alege ocazia discursului său de debut. Mulţi iau cuvântul într'o mare desbatere. Asta-i o greşală, pentrucă e expus mai mult decât oricând nervozi-

tăţei şi pe urmă, această manifestare atunci când giganţii sunt pe ring, îi cam dau aerul de „închipuit".

Foarte puţini sunt în analele parlamentului cei cari au „dat lovitura" dela primul discurs.

Pe omul decis să îmbrăţişeze viaţa politică, nu trebue să-l descurajeze faptul că succesul nu se grăbeşte să se arate. El va fi cu atât mai plăcut cu cât va veni ca răsplată a unei munci fără preget şi plină de rod. Chiar eşecul trebue să fie un stimul al perseverenţei. A rămas celebru cazul lui Disraeli care înfrânt la primul său discurs, a aruncat această sfidare Camerei, care vibra de hohote:

„Va veni totuş timpul când mă veţi asculta".

Chiar lui Winston Churchill i s'a întâmplat să rateze odată complect un discurs. Işi memorase discursul şi la un moment dat, a pierdut şirul. N'a mai putut continua şi după câteva minute de penibilă tăcere a renunţat să mai vorbească, în mijlocul unei fraze neisprăvite.

Dacă un tânăr membru se arată activ şi capabil, atrage asupră-şi atenţia şefilor săi şi cu vremea i se dau funcţiuni ministeriale. Va avea la început mici atribuţiuni, de unde se va ridica însă, dacă va şti să-şi realizeze făgăduelile. S'au dus zilele când naşterea şi poziţia socială formau un paşaport pentru ajungerea în guvern. Astăzi, în acest guvern nu intră decât doi membri din vechia clasă guvernantă. Ceilalţi şase miniştri sunt luaţi din clasele mijlocii sau muncitoreşti.

Poate fi politica o carieră demnă de urmat? Cei cari au reuşit să obţie ranguri ministeriale vor răspunde în majoritatea cazurilor afirmativ. Aceşti oameni au plăcerile şi emoţiile realizărilor, care sunt refuzat deputatului obicinut. Acesta are în genere o viaţă cenuşie, monotonă şi îşi pierde ca vremea individualitatea, în turma care urmează docilă directivele partidului din care face parte. Poate lucra în mod util, însă fără strălucire, în comitete, dar cea mai mare parte a timpului i se scurge într'o exasperantă inactivitate. Cu toate acestea, membrii Camerei ţin mult la situaţia lor şi n'o părăsesc decât cu mare părere de rău. E foarte impresionant spectacolul celor cari după ce şi-au pierdut locul, rătăcesc prin coridoarele camerei, plângându-şi gloria apusă. Mulţi mai sunt cei pe cari-i fascinează posibilitatea de-a se distinge din massa comună!

O carieră parlamentară are puternice atracţii pentru bărbaţii dotaţi cu spirit politic. Beneficiile sale, spre deosebire de alte profesiuni şi speculaţii comerciale, sunt foarte mici: marea majoritate a celor cari se devotă politicei, sunt sortiţi decepţiei, dacă s'au aşteptat la vre-o distincţie excepţională.

Nimeni nu poate face bani din politică, oricât de sus ar ajunge. (In Anglia N. T.). Dar parlamentarul care rămâne modest şi care-şi face datoria cu conştiinciozitate, are consolarea că a adus ţărei oarecari servicii, chiar dacă ambiţiile pe care le-a nutrit nu s'au realizat.

VICONTELE SNOWDEN

Onorarii fabuloase penrtu opere literare

IN fruntea literaţilor contimporani, cari au cunoscut cele mai strălucite succese de librărie, se găseşte scriitorul englez *Edgar Wallace*, autorul faimoaselor povestiri poliţieneşti.

S'a calculat, că, începând de la primele sale succese literare şi până la moartea sa, care s'a întâmplat de curând, Wallace a câştigat, din vânzarea operilor sale, nu mai puţin de un milion de lire sterline, adică peste o jumătate miliard de lei.

In al doilea rând vine dramaturgul englez *Noël Coward*, autor, actor şi regisor, care câştigă în mijlociu numai din producţia literară vreo 50.000 de lire sterline.

Urmează apoi ilustrul scriitor irlandez *Georg Bernard Shaw*, al cărui beneficiu anual rezultat din operele literare, se cifrează la o medie de 35.000 lire sterline.

In această scară de recorduri, urmează o serie de scriitori englezi şi americani, cu câştiguri respectabile. Astfel, sub acest raport al treilea rang, în rândul autorilor în viaţă îl ocupă un literat aproape necunoscut în afară de lumea anglo-saxone... E vorba de *A. Mine*, care câştigă prin publicarea unor poveşti pentru copii, frumuşica sumă de 30.000 lire anual. Opera sa cea mai cunoscută, intitulată *„Wienne the Pooh"*, a cunoscut nenumărate ediţii şi succesul ei e departe de a fi epuizat. Eroii şi eroinele acestui roman pentru copii au servit ca modele pentru păpuşi, fetişuri, bibelouri de tot felul, ceeace a contribuit fireşte, la sporirea veniturilor fericitului autor.

In urma lui Mine, se plasează *H. G. Wells* celebrul literat englez, care trebue să se mulţumească cu vreo 25.000 de mizerabile lire pe an, întocmai ca şi *Sir James Barriè*, romancier şi dramaturg cu o reputaţie mondială, autorul faimoasei opere *„Peter Fan"*.

Romanele şi piesele de teatru ale lui *Sommerset Maugham"* destul de bine cunoscute şi la noi în ţară, îi produc în mijlociu 15-20.000 lire pe an; *P. G. Wodehouse*, humorist englez, câştigă cam tot atât. In urma lor vin scriitorii *Hutchinson, Michel Arlen* şi *Philipe Oppenheimer*. Acesta din urmă reuşeşte să ocupe cu succes locul devenit vacant prin moartea lui Edgar Wallace. Un singur roman al lui Hutchinson, intitulat: *„If Winter comes"* (Când vine iarna) a adus autorului său peste 70.000 lire.

Michel Arlen, de origină bulgară, scriitor foarte popular, câştigă în mijlociu 12-15.000 lire, întocmai ca şi *Oppenheimer*. Acesta din urmă se găseşte însă într'o progresiune constantă.

Galsworthy, fără îndoială una din cele mai cunoscute valori ale literaturei engleze contemporane, câştigă aproximativ 10.000 lire pe an.

Iată acum şi câteva date referitoare la anumite opere bine cunoscute în lume literelor.

„Călătoria din urmă", piesă dramatică a lui *Sheriff*, jucată nu de mult pe scena românească, unde a cunoscut acelaş succes ca şi pretutindeni, a adus autorului ei suma rotundă de 50.000 lire sterline.

Noël Coward, de care am pomenit mai sus, a încasat ca drepturi de autor pentru opereta sa *„Bitter Sweet"* mai întâi 30.000 lire, pentru reprezentarea ei pe scenele engleze. Prin reprezentarea acestei operete în America şi înscenarea ei ca film, această sumă s'a ridicat la... 30.000 lire, record mondial incontestabil.

Cartea *„Outline of History"* (Pe marginea istoriei) a lui *H. G. Wells* a produs autorului ei 80.000 lire. Scriitorul *Wodehouse* a încasat la Hollywood onorarii de 400 lire pe săptămână pentru sketciurile sale umoristice, destinate să fie turnate ca film de mic metraj.

In schimb, unul din cele mai mari succese mondiale de „renume" obţinut de scriitorul german *Remarque*, cu romanul său *„Pe frontul de vest nimic nou"*, a fost slab exploatat din punct de vedere pecuniar.

Intr'adevăr, Remarque n'a încasat de pe urma acestui roman decât 60.000 lire, sumă relativ... modestă, în raport cu beneficiile colegilor săi englezi.

I. S.

MORAVURI EXOTICE

Previziunea timpului în Siam

PENTRU a-și face afacerile, negustorii din Siam se bazează mai ales pe tradiționala lor sărbătoare a agriculturii. Barometrul afacerilor este reprezentat cu acest prilej de.. pantalonii Excelenței Sale Ministrul Agriculturii. Faptul n'are nimic ireverențios față de șeful suprem al unui minister, care în Siam, este socotit ca unul din cele mai importante.

Mulțimea enormă și gălăgioasă devine deodată atentă și tăcută, imediat ce Excelența Sa Ministrul coboară din trăsura sa luxoasă și se pregătește să execute ritul primelor semănături de Mai.

Pentru această ceremonie înaltul personaj își îmbracă costumul național, cu pantaloni largi de mătase și o vestă mică cu nasturi de aur.

Singur, în mijlocul unui pătrat format de reprezentanții autorităților și mulțime, el înfige cu putere o lopățică în pământ; apoi îngenunchiază și săvârșește cu pietate ritul semănăturilor.

E o clipă solemnă. Ministrul, după ce adresează lui Budha, un gând cucernic, se ridică. Mulțimea privește atunci cu atenție pantalonii largi de mătase ai ministrului. Dacă aceștia au rămas deasupra genunchilor, e un semn sigur că ploaia va fi foarte rară. Dacă, dimpotrivă, pantalonii îi cad până la gleznă, într'un mod elegant și perfect, ploaia va fi bine distribuită. Dacă un picior rămâne descoperit, e nevoie neapărată să se recurgă, în primele 24 de ore, la cele mai strașnice descântece, pentru a se împiedica distrugerea recoltei. Insfârșit, dacă pantalonii se rup, adio recoltă, adio turme de vite! Se va întâmpla cu siguranță ceva groasnic...

CURTEA DE APEL

DAR profețiile funeste făcute de partea inferioară a vestmintelor ministeriale nu sunt definitive, și uneori un... bou poate aranja încă lucrurile.

Odată terminată prima parte a ceremoniei se trece la a doua, care constă în a oferi unui bou din fermele regale siameze, grâu, orz, și orez. Dacă boul refuză grâul, orzul și orezul, nu mai e nimic de făcut, recolta e pierdută.

O „RUPTURĂ" TRAGICĂ

ACUM doi ani prevestirile făcute pe calea aceasta au fost din cele mai dezastruoase. Ministrul ridicându-se, și-a rupt pantalonii și boul la rândul său a refuzat cu încăpățânare să se atingă de cereale. Presa întreagă din Siam a strigat, reclamând cu insistență, nu numai repetarea ceremoniei, ci chiar și demisia imediată a ministrului.

Ministrul, care era vărul regelui, rămase totuș pe loc. Rezultatul? Recolta a fost atât de îmbelșugată încât a provocat imediat o scădere vertiginoasă a prețurilor.

Sărbătoarea agriculturii se sfârșește de obicei prin o serie de excursii mari la țară, unde mulțimea rămâne în picioare o noapte întreagă, așteptând răsăritul soarelui, pentru a ghici din razele zorilor horoscoapele lor. Aici, horoscopul stă la baza tuturor lucrurilor. Nu se face și nu se întreprinde absolut nimic, fără ca să se fi consultat în prealabil astrele, sau vrăjitorii, cari locuesc deobiceiu în barace cele vechi, de pe țărmul celui mai mare fluviu din Siam.

Chiar și cei mai bogați negustori siamezi, cei cari manipulează milioane și cari au vizitat de mai multe ori Europa, nu îndrăsnesc să încheie vreo afacere mai importantă, fără a fi întrebat înainte oracolele.

In această privință, se spune că rebeliunea din anul trecut, care s'a terminat fără vreun rezultat, a fost consiliată de cel mai celebru vrăjitor al capitalei, care s'a grăbit în urmă să semnaleze cazul ministerului de interne.

Astăzi, acest trădător se află la Angora, unde s'a apucat să studieze sculpturile faimosului templu. El speră să obție astfel indicațiuni prețioase pentru horoscoapele lui.

I. S.

Lordul Grey — cunoscutul om de stat din Anglia — a murit.

Hoțul conferențiar

SE știe că în Statele Unite numărul gangsterilor mari și mici crește mereu, dar pe de altă parte nicio țară nu posedă atâția savanți specializați în studiul criminalității. Or, acești oameni gravi și puțin înclinați spre umor, n'au ezitat să se adreseze de curând unui hoț, Frank Smith, rugându-l să le țină o conferință despre felul de trai al oamenilor de „talia sa".

Fostul hoț s'a transformat, pentru câteva momente în conferențiar și părăsind clondirul pentru sticla cu apă, dădu detalii amănunțite asupra relațiilor sociale în lumea hoților. Lucru neașteptat, din spusele sale reieșia că vechii săi tovarăși puneau onoarea mai presus de orice și printre reprezentanții „tagmei" lor cuvântul dat e lucru sfânt.

Savanții se arătară încântați de această lecție și mulțumiră, printr'o caldă ovațiune, acestui conferențiar improvizat! După cum se vede, americanii știu să găsească „The right man in the right place".

Un păcălici francez

CU ocazia centenarului lui Aurelian Scholl, este nimerit să evocăm amintirea faimosului cronicar, ale cărui schițe erau celebre.

Scholl inventase un „tip" foarte reușit și care nu va dispărea niciodată: Guibollard, un fel de Mitică al nostru. Pe seama lui autorul a creat nenumărate anecdote. Iată câteva din ele:

Guibollard este un om ordonat. In fiecare lună controlează socotelile menajului:

— Ia te uită, observă soția sa, faci adunarea de jos în sus?

— Da, explică celălalt, ca să meargă mai iute. In felul acesta, dintr'odată fac și adunarea și proba.

✱

Guibollard, un om de vreo 65-66 ani, are în serviciul său o tânără servitoare de 25 ani, Luiza, foarte devotată, foarte muncitoare, foarte îndemânatecă, o perlă, pe care stăpânii săi, oameni cumsecade, o tratează ca pe copilul casei.

— N'aveți dreptate, observă Scholl, să răsfățați așa pe Luiza, mai târziu va fi nenorocită.

— Nenorocită? Dece asta?

— O duceți la teatru în stal! Soția ta o îmbracă în rochii de mătase, unde vrei să slujească după voi?

Guibollard sări în sus, îngrozit:

— După mine! Dar ea va muri în serviciul meu.

✱

Guibollard și-a pus în gând să facă literatură:

— De ce să nu pot scrie și eu, ca atâția alții !spuse el.

Și a început un roman. Ii citi prietenului său Scholl primele pagini:

— Orologiul castelului suna cinci minute după miezul nopței...

Scholl întrerupse drăguț:

— Atenție bunul meu amic, un orologiu nu poate să sune cinci minute după miezul nopței.

Guibollard, zăpăcit un moment, cugetă, apoi triumfă:

— Să am iertare, dacă merge înainte?!

Din cauza frigului timpuriu, concursul nostru pentru alegerea „Celei mai frumoase depe plaje" n'a putut continua.

Suntem deci nevoiți să amânăm pentru anul viitor acest concurs.

POVESTEA UNEI VILEGIATURI

Fotograful nostru şi-a însemnat (pe plăci bine înţeles), impresiile lui de vacanţă, la Tuşnad: „d e l a   s o s i r e   p â n ă   l a   p l e c a r e"

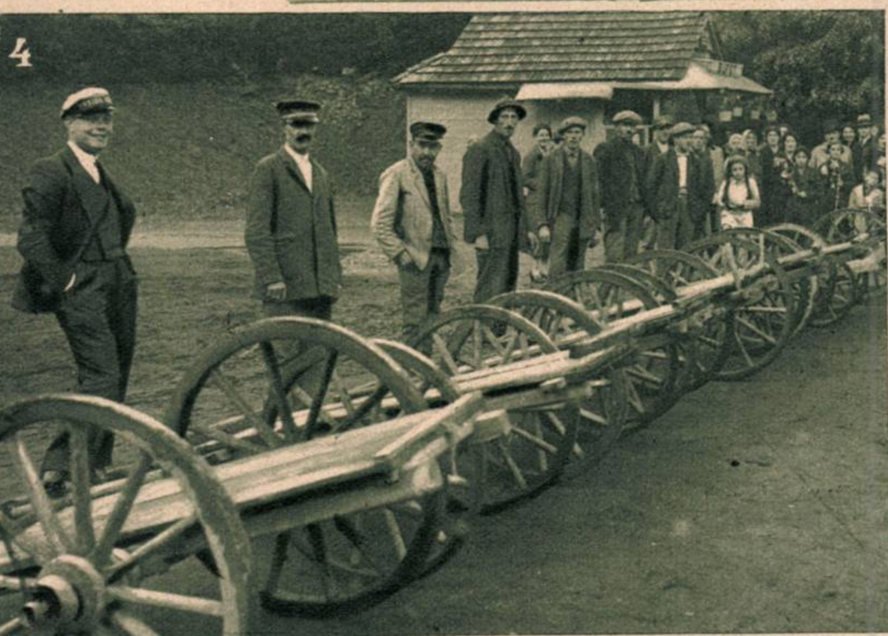

Când trenul a sosit în gară aştepta un public numeros şi muzica militară.

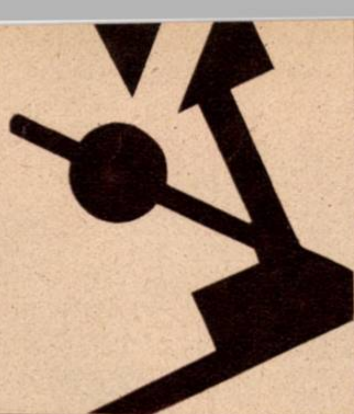

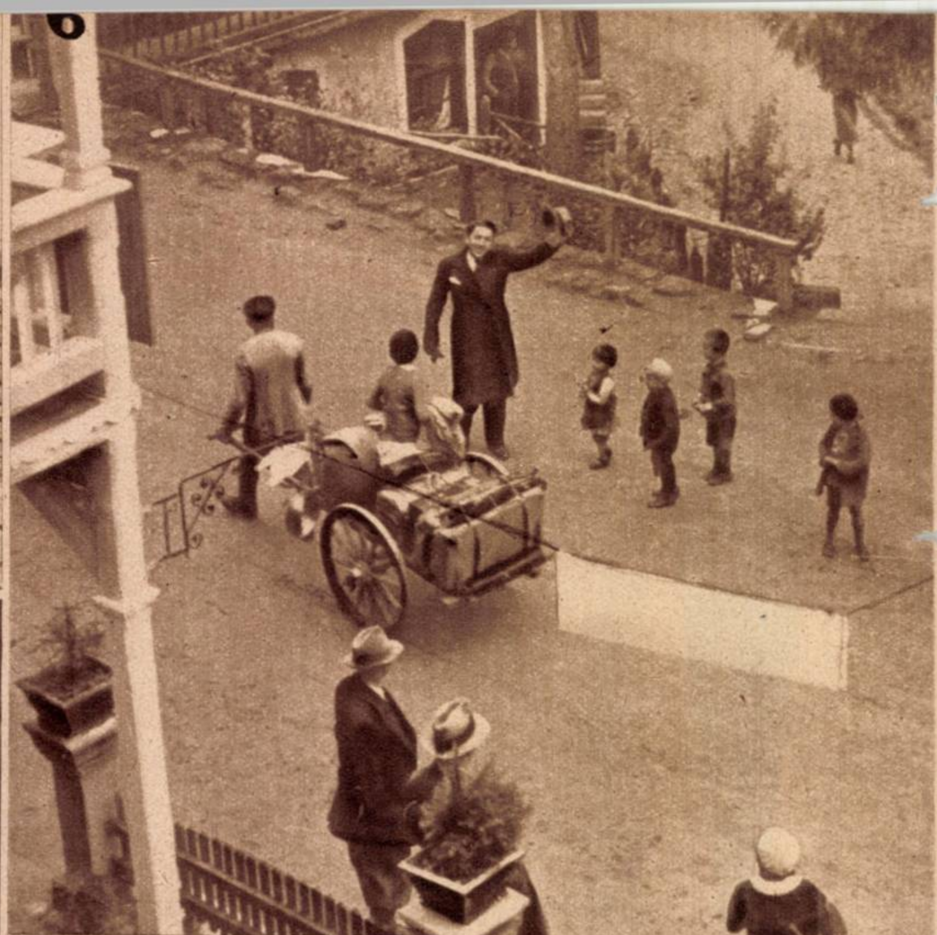
In Tuşnad nu există nici trăsuri, nici automobile. Bagajele sunt duse la domiciliu cu tracţiune umană.

Drumul duce prin pădure,

până la domiciliul de vară.

In sfârşit eşti instalat. Casele n'au etaje prea multe. La etajul întâi eşti în pod !

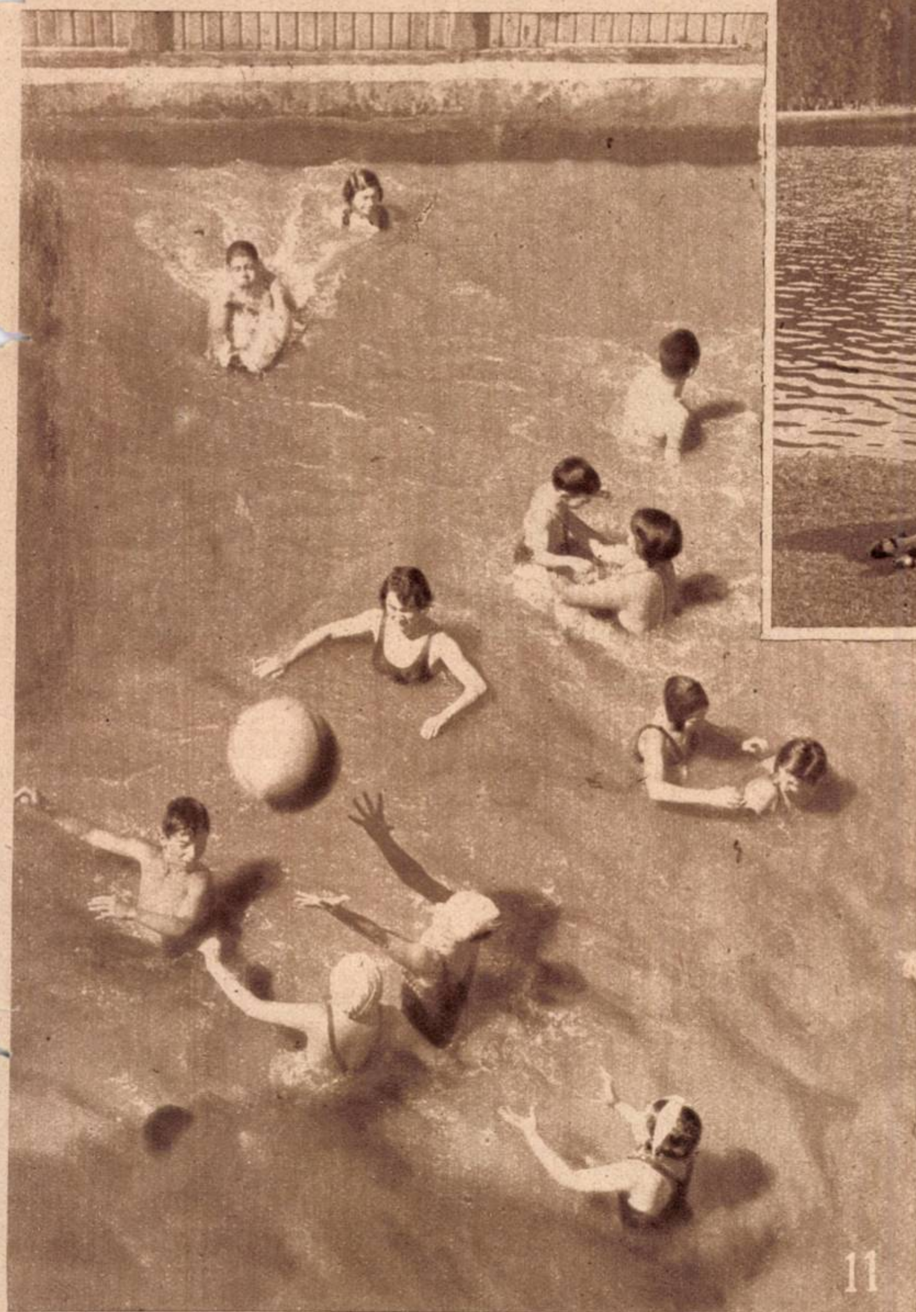
Şi acum te poţi bucura de plăcerile vilegiaturii : Variaţia nu e mare. In primul rând fotografia în parcul oraşului.

Constaţi că măgăruşii şi măgarii sunt animale blânde

şi că oile nu muşcă!!

Dar cel mai plăcut lucru e baia.

11

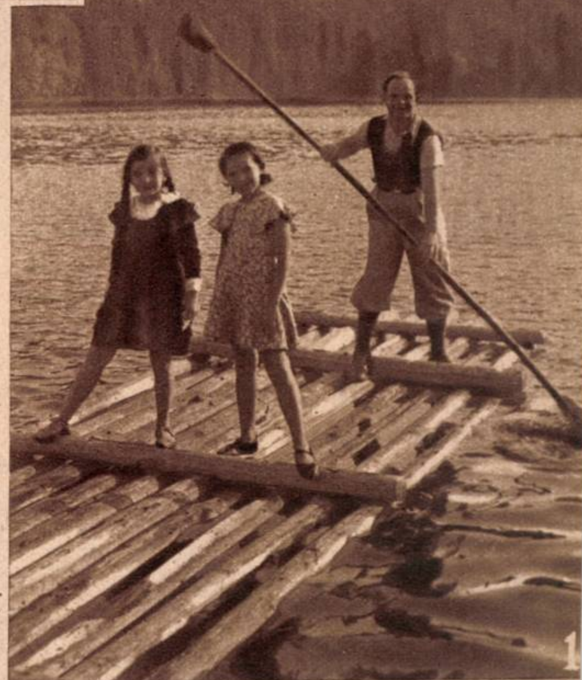

12

Când vremea e frumoasă, pe înserat, e plăcut să stai pe malul Oltului,

sau să te plimbi cu pluta.

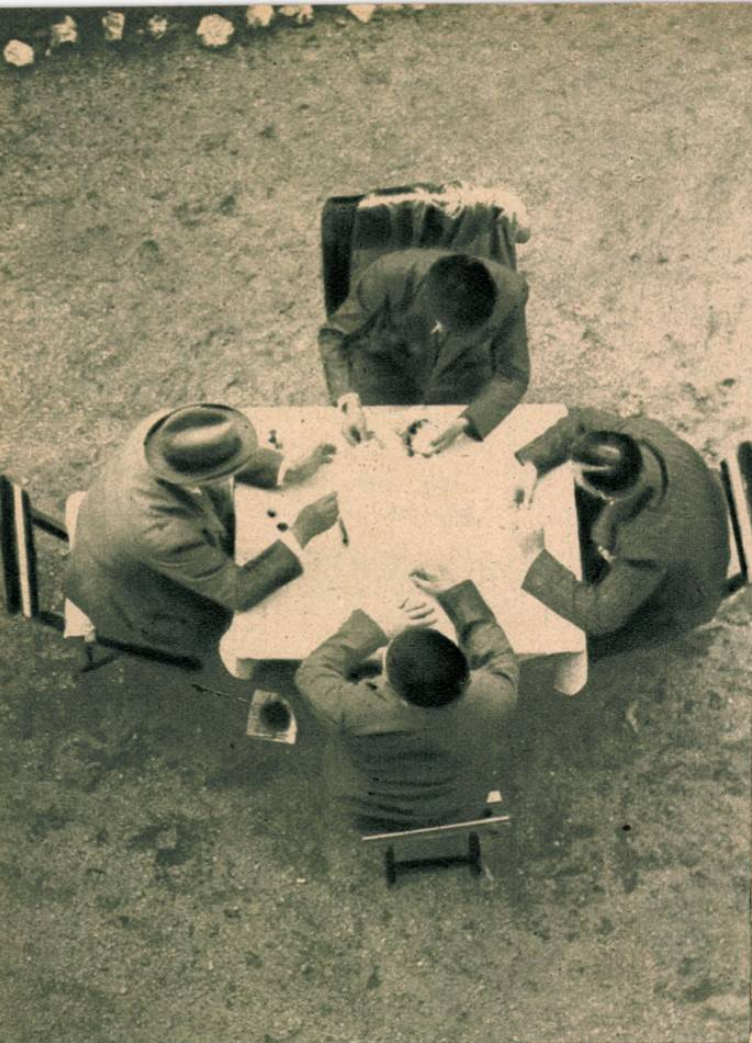
1

Noaptea surprinzi idilele pe undele lacului, sub razele blânde de lună.

14

Când plouă... stai în casă şi pierzi banii la cărţi.

Insă toate au un sfârşit pe lume şi soseşte momentul plecării.

Cei cari nu şi-au sfârşit concediul te petrec la gară şi rămân întristaţi

pe când trenul porneşte vesel spre Bucureşti.

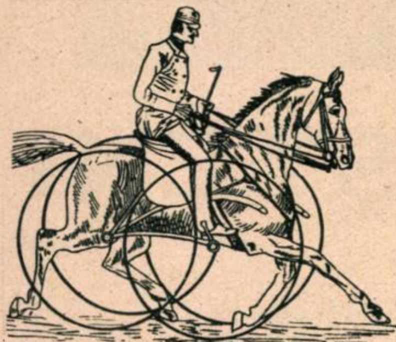
Fotografii I. Berman-Realitatea

18

Vehicule ce ar înmărmuri pe un agent de circulaţie modern

VIZITATORII expoziţiei „Un secol de Progres" din Chicago, au ocazia să vadă multe maşini ciudate şi ieşite din modă, pe care omul le-a imaginat pentru ca transportul pe uscat să se realizeze mai rapid şi uneori mai confortabil, decât s'ar fi putut face cu picioarele. Niciuna din aceste mostre nu va reuşi însă să rivalizeze în imaginaţie şi inge-

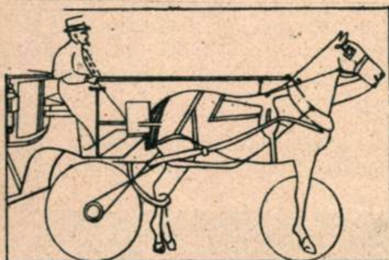

O gabrioletă originală

niozitate cu unele din vehiculele ce se află păstrate în prăfuitele magazii ale oficiului american de brevetare.

Astfel în 1886, Charles F. Stillman din New-York obţine un brevet pentru ceeace el numea „o perfecţionare a gabrioletei", şi pe care o reproducem în prima noastră schiţă.

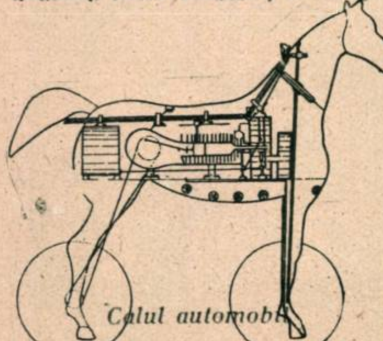
După inventatorul Stillman, ar fi mult mai inteligent ca pasagerul să se aşeze pe spinarea calului, iar nu „înapoi" aşa cum se obicinuia şi se obicinueşte încă astăzi la gabriolete. Vehiculul său avea patru roţi în loc de două „pentru a asigu-

Calul automobil

ra echilibrul şi a preveni orice accident". Dar în ciuda acestor prea lăudate avantagii, ideia aceasta nu şi-a găsit aplicări.

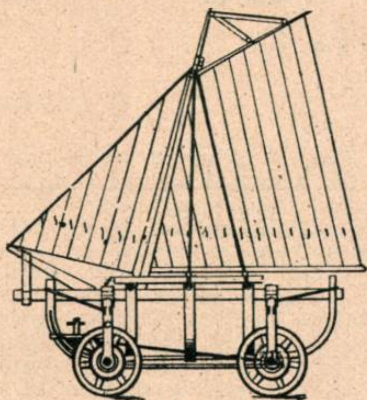
Treisprezece ani mai târziu, doamna Leon Rousset, de origi-

Calul automobil

ne franceză, obţinea un brevet pentru un cal în felul său cu mult mai remarcabil decât calul de lemn care o determinat căderea Troiei. Doamna Rousset îşi numia invenţia: „calul-automotor" şi-l recomanda nu numai pentru tracţiune ci şi pentru călărie.

După cum se poate vedea şi schiţa noastră, acest aparat era fabricat din fier, lemn şi piele, având toate aparenţele unui cal natural şi fiind animat de un motor, montat în interior. Maşina punea în mişcare roţile dela picioarele acestui animal-robot care era mânat cu ajutorul unor drugi ce formau hăţurile şi se întindeau dela capul calului până la mâinile conducătorului. Spre marele regret al inventa-

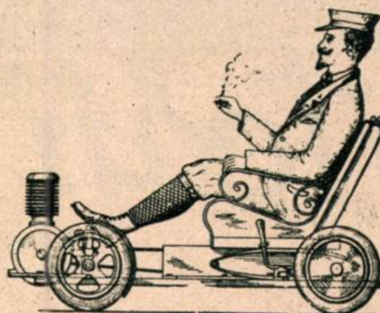

Căruciorul cu pânze

toarei însă modelul n'a fost imitat.

Tot cam la aceeaş epocă, William Thomas, din districtul Benton, îşi scoase un brevet pentru o metodă de transport ce combina căruciorul cu corabia cu pânze. El găsia ideia foarte ingenioasă şi prevedea că avea să fie în curând utilizată de întreaga lume. Visul său s'ar fi realizat poate, dacă drumurile ar fi fost pe atunci atât de netede ca acum.

In 1906, când automobilele nişte monştri ce te asurziau cu

Automobilul fără motor

sgomotul şi „vărsau nouri de fum pe nări", un oarecare Martin Fischer din Zuerich a cerut brevetarea unei invenţii pe care o schiţăm tot în această pagină.

Minusculul vehicul prezenta — după cum o arătau actele brevetării, două mari avantagii: se punea în mişcare cu picioarele şi era atât de îngust, încât putea trece „pe orice uşă".

In ochii creeatorului său, maşina mai avea multe alte însuşiri: astfel centrul său de gravitate era cu mult mai coborît decât la automobilele mari, ceeace după el, asigura maşinei o mare stabilitate, excluzând riscul răsturnărei la curbe. Se vorbia apoi mult în hârtiile brevetărei de redusele dimensiuni ale maşinei şi de uşurinţa ei, însuşiri graţie cărora ar fi putut urca scări şi pătrunde direct în case.

Jepii

Foto: P. Sutzianu

Scriitorii la BUŞTENI

(Reportaj)

„Logofete
Brânză'n bete
Lapte acru'n călimări,
Chiu şi vai prin buzunări..."

Aşa-i batjocoriau străbunicii noştri pe nemernicii purtători de condei, „logofeţii" cu hârtie şi călimări la brâu. Aşa îl necăjia răsbunicul pe străbunicul autoarei reportagiului de faţă, când „pierdea vremea" scriind poezii, „Istoria Câmpulungului" şi uitata dramă „Carbonarii".

Şi azi în marea majoritate a buzunarelor noastre scriitoriceşti e „chiu şi vai", ca în bătrâneasca vreme dinainte de 48. Şi dacă nu mai purtăm „brânza'n bete" — hârtia aninată la chimir — nu mai puţin a rămas pentru multă lume încă viu, epitetul de „zgârie brânză" pentru oropsita gintă a mânuitorilor de concediu.

Precum vedem în vremuri nu prea îndepărtate, meseria scriitoricească reprezinta o treaptă socială şi o ocupaţie inferioară, îmbrăţişarea ei constituia, chiar pentru burghezul mic, o declasare. Atitudinea protipendadei faţă de Eminescu e mărturia vie a acestei situaţii.

DOUĂ GENERAŢII DE REGINE

Nu mă tem de-a fi acuzată de exagerare afirmând că, dacă am fi avut domni pământeni, concepţia aceasta a claselor dominante ar fi dăinuit decenii încă.

Dar două generaţii de Regine, poate şi autoare cu renume mondial, regine cari erau în acelaş timp sincer şi cald îndrăgostite de scrisul şi atmosfera românească, gata să se apropie de artiştii şi scriitorii adevăraţi, încurajându-i şi ajutându-i, au schimbat cu totul atmosfera.

Nu numai din snobism: şi din sângele albastru românesc au înflorit crini de mari talente. D-ra Elena Văcărescu, Contesa de Noailles, Principesa Marta Bibescu sunt dovada vie.

Nu e de mirare că în aceste condiţii, prestigiul moral al breslei creştea enorm şi se impunea şi snobismului plutocraţiei, care de voie de nevoie păru a se interesa tot mai mult de literatură.

ŞI SUCCESUL MATERIAL

După acest succes moral a venit pentru unii şi cel material.

Nu numai că nu mai vorbesc de cât provincialii şi mahalagii cu dispreţ despre „zgârie brânză" — termenul a dispărut aproape din vocabularul civilizat — dar nici nu mai e „chiu şi vai prin buzunările" tuturor scriitorilor.

Primii cari au profitat direct din arta lor au fost autorii dramatici. Deja acum un sfert de veac aproape A. de Herz realiza la o singură piesă un beneficiu de aproape un milion. Să-l mai reamintesc pe veselul benjamin, autorului Titanic Vals?

Cu oarecare întârziere au venit la rând romancierii.

Marii maeştri ai eposului în proză, Sadoveanu, Rebreanu şi dintre cei tineri, Ionel Teodoreanu şi-au făcut boiereşti gospodării din rodul pur al condeiului lor.

Şi chiar poeţii!... Marelui Arghezi de pildă, literatura îi aduce cât o moşie.

E drept însă că în situaţia asta nu se află decât marii baroni ai condeiului, aşii literaturii, cei cu largi şi bogate filoane de inspiraţie. Alături de ei sunt atâţia alţii cu cari, pe nedrept, viaţa e mult mai maşteră. Sunt delicaţii, finii cizelori de filigran literar, poeţii. Pentru aceştia calvarul durează încă tot atât de spinos ca odinioară... Dar numai materialmente şi aceasta numai deocamdată, sper. Din punct de vedere al prestigiului însă, au încetat de mult de a mai fi paria ai societăţii, ba cu acel iluzionism artistic chiar şi cel mai ratat îşi consideră contimporanii din vârful piramidei superiorităţii sale reale ori presupuse.

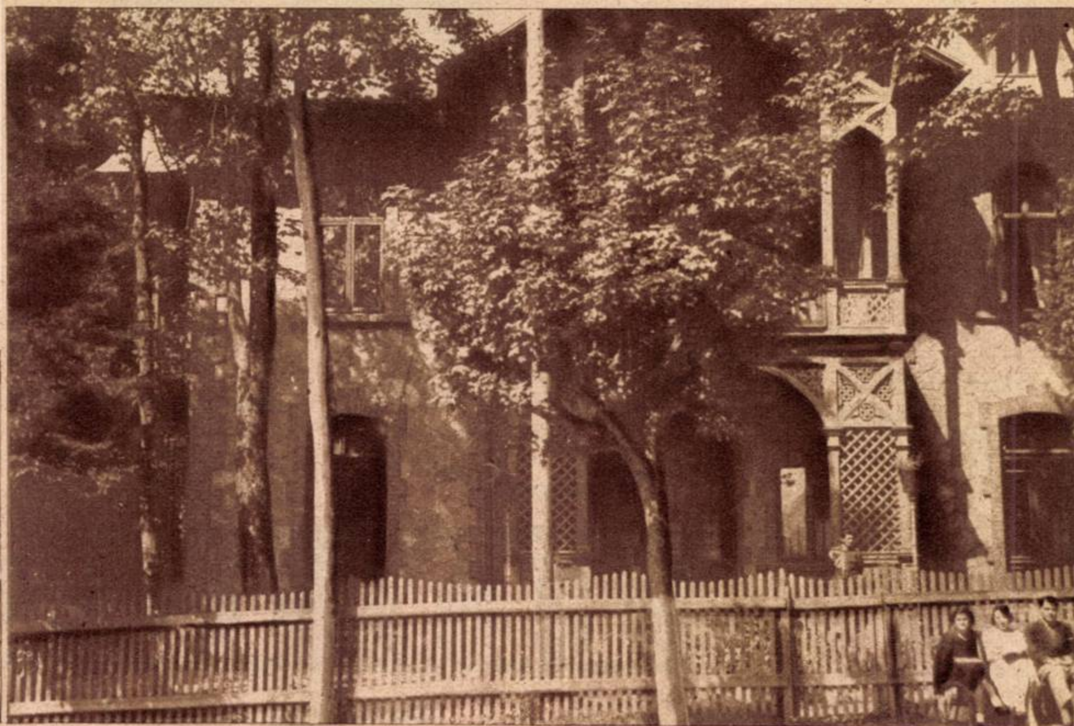
S. S. R.-ul

Acestor inadaptabili şi incorigibili individualişti închipuiţi, visători din afară şi din marginile realităţii, viaţa le-ar fi fost din ce

Kuky de Herz, Marta D. Rădulescu şi Maior Gheuca

Hotelul Buşteni

în ce mai grea, dacă cei mai înțelepți din generația cea mare n'ar fi ascultat de chemarea nouă a solidarității și nu i-ar fi organizat în breaslă, alcătuind Societatea Scriitorilor Români, menită să lucreze și să vorbească în societate în numele lor, să le apere interesele și cândva să îngrijească de viitorul material al acestor prețioși copii bătrâni.

S. S. R.-ul ȘI REGELE CULTURII

Fiu și nepot de mari scriitoare, Suveranul a acordat, încă de pe când era Prinț de Coroană o atenție vie S. S. R.-ului și cu aceasta un meritat plus de prestigiu. Dar nu s'a mulțumit cu platonica și ilustra atenție.

Adevărat sau nu, se zice că *El* ar fi sugerat organizarea *„zilei cărții"*. Ori cum ar fi, pentru ca — gest de simbolică recunoaștere din partea Căpeteniei Statului — să dea mâna cu cei mai de seamă dintre ei. Iar la Fundația Carol I, Carol al doilea a vorbit scriitorilor frumos și din inimă.

— „Voi face un cămin de odihnă pentru scriitori" a promis El.

Și de la vorbă la faptă n'a trecut o lună, și d-l Corneliu Moldovanu, președintele S. S. R.-ului anunță pe confrați că Suveranul le-a pus la dispoziție Hotelul Bușteni, proprietatea Lui, pentru câte o lună de odihnă în cel mai poetic colț din Carpați.

O MICA PARANTEZA

Și acum o paranteză personală: După ce am auzit *cum vorbește* Suveranul am vrut să văd și *cum făptuește*. Și această curiozitate m'a făcut — de și cea mai mică și nouă în S. S. R. — să mă înscriu printre petenții majori. Iar bunăvoința d-lui președinte a fost darnică: tânăra reporteră a obținut un loc în rândul scriitorilor maturi.

Cu toată această manifestă bunăvoință am descălicat în Buștenii mei dragi din copilărie, ca Daniel în groapa leilor:

Mi-era o frică crispată de confrații mahalalei literare. Ce mi-au auzit urechile la București, de îndrăzneala mea!

Și nu numai atât: mi-era frică și de dureroase deziluzii.

Colegi cu limba de piatră acră se întreceau în sinistre povești: Hotelul e o ruină. Mizerie cumplită. Mucegai de sus până jos. Cearșafurile și saltelele putrede, paturile schioape. etc., etc.

Brr ce o să fie! Mă și pătrundea frigu'n oase.

— „Să te saturi", măriie în surdină pater familias, „dacă iei astfel de inițiative fără să mă consulți pe mine și pe alții mai cu experiență dintre bunii tăi confrați".

Tac. Mă fac mică.

HOTELUL BUȘTENI

— „Iată hotelul Bușteni".

— „Asta?!"

O vilă boierească în piatră sură, chenărită de balcoane în cel mai pur stil vechi sinăian, ca vila Bucurei Dumbravă, se ascunde discretă în parcul de brazi. Ronduri de mușcată roșie în fața verandei de jos. In chioșcul din stânga cântă muzica militară.

Ne uităm unul la altul, tata și cu mine.

— „Știi tu că asta a fost pe vremea mea cel mai „high-life" hotel al Buștenilor, reședința de vară a multor diplomați, ministrul Langa Rășcanu venia pe vremuri an de an aci".

Un domn între două vârste — recunosc fără greutate un militar în civil — ne iese înainte cu cea mai cordială afabilitate. E directorul nostru, d. Maior Gheuca.

Facem cunoștința cu domnul care până atunci ședea pe o „chaise-longue" fumând o pipă cu parfum penetrant de cireș și flori de iasomie.

Emoție: A de Herz. Privesc pe sub gene cum arată un autor de mare succes.

D. director în persoană, flancat de un soldat din garda regală, serviabil și dezghețat ca un teterist, pilotează ilustra și majestuoasa mea persoană — tata a rămas prins în mrejile „Păiajenului",... pardon! în discuție cu d. A. de Herz.

Ei acum i-acum! Voi vedea grozăviile, paturile șchioape, cearșafurile putrede ș.cl. Ia-ți inima'n dinți, domnișoară. Vinul e turnat. Bea-l.

Cu un gest plin de curtuoazie, d. Maior deschide ușa camerei luminoase.

— „Odaia dv., și a doamnei mame".

Unde ești romanțios confrate?

Mobilierul vesel de lemn deschis, cu cearșafuri ca floarea, un vas cu gladiolus pe masa de noapte, toate îmi par acum a suride ironic.

Nu mă pot abține să nu-i spun domnului director motivele surprinderii mele.

Râde.

— „Poate-i vulpea și strugurii. Mai bine ia uita-ți-vă".

Și-mi deschide ușa vastului balcon.

Drept în față din verzile perdele ale parcului de brazi se ridică imens abruptul măreț al Caraimanului, iar mai la dreapta susțin bolțile albastre meterezele galbene și roze ale Coștilei.

Sus pe vârful muntelui mă binecuvintează imensa cruce albă.

— „Fericiți cei care cred și speră, căci ale lor sunt bucuriile adevărate".

In nopțile de sărbătoare și din preajma sărbătorilor crucea se aprinde și arde luminoasă, proiectată pe cerul înstelat. Adorm cu ochii la ea.

„In hoc signo vinces".

Dar de ce la viitor domnule? Am și învins:

Mă aflu la *„Hotel Bușteni"* și e frumos și bine.

NECAZURILE D-LUI MAIOR

Directorul nostru schițează un portret în pastel. Cum mă vede mă întreabă:

— „Ei cum îți place?"

— „Toate bune, dar aștept să vină ploaia, să văd cum plouă în călimările scriitorilor".

— ?!

— „Păi spunea un confrate că aci plouă 'n călimările noastre". D-l Gheuca râde cu poftă.

— „Ai citit și d-ta comediile astea? inventivitatea scritoricească precum vezi se exercită și în această direcție".

— „Se agață și de dinții calului de dar".

— „Chiar când e regesc. Dar nu de asta mă plâng eu. Sunt alte necazuri. Iată eu am primit de la Majestatea Sa însărcinarea să-i mulțumesc pe toți, în limita puțințelor, deocamdată *foarte limitate*. Fac și eu ce pot, precum vezi; dar ginta scriitorilor e greu s'o mulțumești. Fiecare se crede cel mai mare și cel mai îndreptățit să ia camera cea mai bună. *„Știi dumneata cine sunt eu?!"* E interpelarea cu care m'au obicinuit cucoșeii literari. Și ce aere, ce ton! Parcă n'aș fi un ofițer slujbaș al Curții, pus de bunăvoința regală, ci un intendant oarecare plătit de fiecare din ei ca să-i stau la dispoziția lui și cu precădere.

— „Toți sunt așa?"

— „Da' de unde. Cu cei mari mă înțeleg de minune: dar cu cei tineri... Poeții mai ales sunt cumpliți. Cu cât sunt mai lirici și mai moderni, cu atât sunt mai teribili".

— „Va să zică impresia mea că intru în groapa cu lei"...

— „Nu e justă. Aștia mârâie, dar nu mușcă... de cât în poezie. Și pe aceia n'o citește nimeni. D-ta ești tot poetă? mă întreabă cu grije în glas d-l maior.

— Nici de o lescaie. Sunt reporter umoristic... și numai la școală.

— „Ei, bravo. Atunci ne vom înțelege de minune. Și așa a și fost.

— „Ferește-te de cei tineri mai ales", îmi spune un confrate mai în vârstă.

CONFRAȚII

Cineva îmi arată pe d-l Ardeleanu. Mă uit cu frică la omul care *„A ucis pe Dumnezeu"*. Nu ne vede. Suntem pentru dânsul niște *„Viermi ai pământului"*. Și cu toate astea nu pare așa de fioros, cum stă și privește tăcut spre măreția Caraimanului. De sigur, după ce a ucis pe autorul munților își face socoteala cum să dărâme și opera.

Nu cred să i se pară tocmai ușor.

Dar d-l Camil Baltazar, pe aproape îl îmbărbătează:

— „Fă-o, *„Intru nemurirea ta"* îi susură el ispititor, din *„Flaute de mătase"* pe aria Bărbierului din Sevilla.

Ocolesc ca un ciumat pe un tânăr brunet și simpatic cu lavalieră bolșevică.

— „E caricaturistul *Neagu Rădulescu*".

— „Să nu mă vadă, Domnule, că mă pocește ca pe bieții epigramiști din *Antologia lui Crevedia*.

Mă refugiez sub aripa seniorilor humoriștilor. Tot mai bine 'mi place verva caustică de vitriol a d-lui Cazaban și umorul sec ca sfichiul de biciușcă al baronului de Herz. Prietena mea cea mai bună e Cuky de Herz, copilul minune al Teatrului din Craiova. Zeul Mimus în persoană.

Și astfel trec zilele, fie că soarele rozează clinele abrupte ale Bucegilor, fie că ploi lungi cântă serenade melancolice prin burlane în lung acompaniament de crivăț.

Și acum plouă tomnatic și rece, cu infinită tristețe. Zgribuliți ca niște curci murate poeții pun lira'n tolbă și 'ncălecând pegașii geamantanelor, pornesc în stoluri spre gară, triste pasări călătoare... cu trenul de persoane.

ȘI E NUMAI UN INCEPUT MODEST

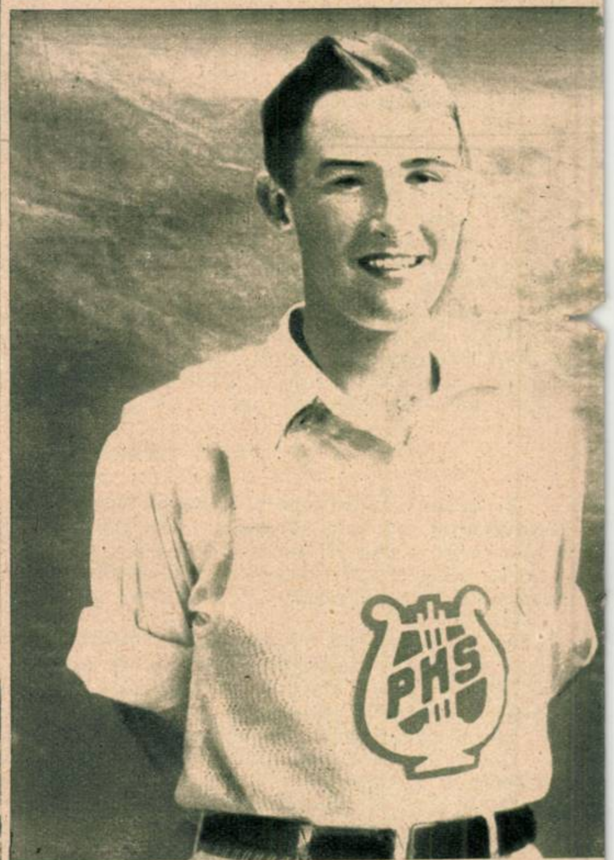
Anul acesta a fost primul gest regal, schițat în pripă. E numai un început. La anul vor fi alte posibilități. Vile pentru mai marii noștri. Un plus de confort și poate și o cantină intimă pentru pungile modeste ale tinerilor „logofeți" moderni.

In numele confraților reporterul mulțumește cu recunoștință Regelui Culturii.

MARTA D. RADULESCU

Din toată lume

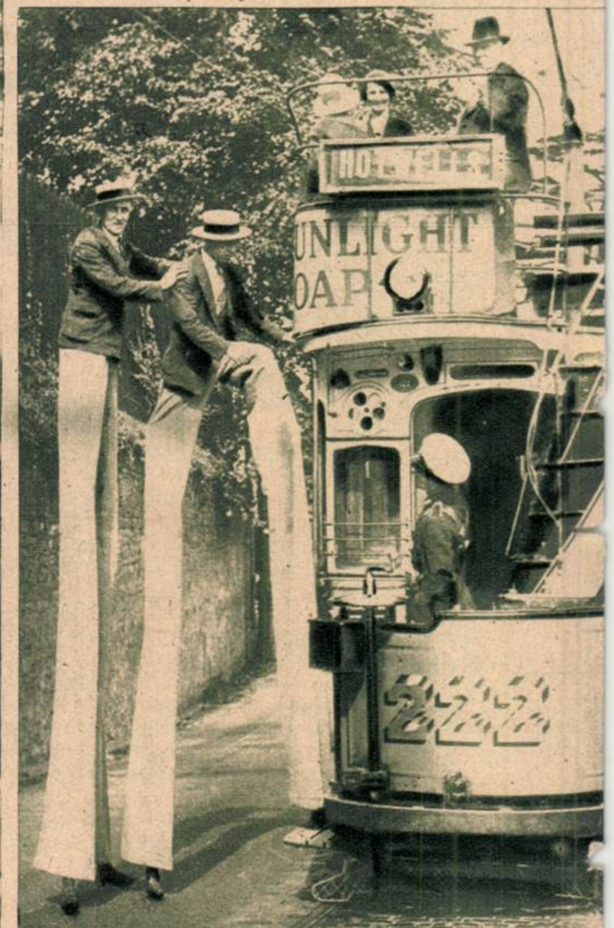
In localitatea Labes (Pomerania) s'a ridicat din piatră calcaroasă acest monument pentru cei căzuţi în răsboi. Monumentul este extrem de impresionant prin simplicitatea lui.

Există în Germania multe asociaţiuni pentru cercetări zoologice din domeniul aquarium şi caverne. Numai în Berlin sunt douăzeci asemenea asociaţiuni şi printre ele una dintre cele mai importante este „Nympha Alba", care-şi are sediul într'o berărie. Mai zilele trecute a avut loc, la sediul acestei asociaţiuni, un concurs de frumuseţe pentru aligatori. In fotografia noastră doi membri ai asociaţiei prezintă pe pensionarii lor la concurs.

O POVESTE „LUNGĂ" IN CATEVA RANDUR

Conducătorul tramvaiului din staţia suburbană Bristol, lângă Londra, s'a găsit în mare încurcătură, când cei doi specialişti în mersul pe picioroange, fraţii Sloan au voit să se suie în vagonul lui. Tramvaiul nu e făcut pentru asemenea pasageri neobicinuiţi.

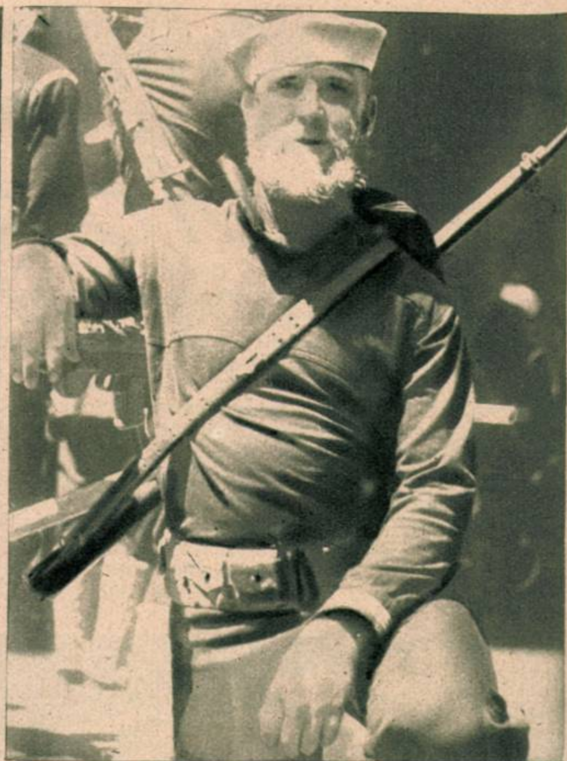
ța

Cei mai sănătoși din statul Illinois: *Gerald Stier* ... 15 ani din Petersburg (Illinois) și Miss Joy Leo-...rd de 14 ani din Harrison (Illinois) au fost decla-...ți, în urma cercetărilor medicale, drept cei mai ...nătoși copii ai statului.*

Eleanor Holm, frumoasa campioană de înnot, se căsătorește cu Arthur L. Jarrett, cântăreț în Los Angeles. In fotografia noastră fericita pereche.

Marinarul K. V. Stober depe crucișătorul New-York este singurul corăbier cu barbă din marina americană.

Totuș, s'a găsit cineva care să se bucure foarte tare că însfârșit nu trebue să se mai plece până la micii oameni. A fost girafa. Domnii cei „mari" i-au putut oferi delicatese, dela egal la egal.

In unele părți ale Spaniei apa de băut trebue păstrată în vase de pământ. Vedem aci o serie de asemenea vase, din ținutul Cordoba.

MEDICINA înviază MORȚII

Un medic new-yorkes descoperă mijlocul de a readuce la viață indivizi plecați spre „cealaltă lume". Dar nici unul din cei cari se întorc nu-și mai amintesc ceva despre călătoria începută.

CONSIDERĂM inima ca un organ extrem de delicat, pe care-l poate scoate din funcțiune cea mai slabă atingere. In fond însă, inima e un mușchiu solid, care continuă a-și face viteježe datoria deși are de îndurat repercusiunile mai tuturor boalelor care afectează organismul.

Acum însă, s'a descoperit că introducând un ac electric, se poate menține în stare de funcționare o inimă slăbită și repune în mișcare inima care a încetat a mai bate.

S'a făcut o demonstrație în acest senz la congresul Asociației medicale din Milwaukee, de către inventatorul aparatului, doctorul new-yorkez Albert S. Hyman, director al fundației Witkin, care are de scop studiul și prevenirea boalelor de inimă.

Unul din cazurile în care s'a întrebuințat acest aparat, a fost cel al unui părinte muribund, care s'ar fi învoit să sufere orice numai să-și întârzie sfârșitul cu câteva ore spre a putea împărtăși fiului său un secret, pe care nu voia să-l încredințeze altor urechi. Fiul, care se afla la celălalt capăt al continentului american, luase un avion și se silia să ajungă cât mai repede la căpătâiul bătrânului, dar între timp, tatăl *muri*. Medicul introduse atunci acul electric și inima reîncepu să bată. Acul fu ținut în inimă până la sosirea fiului, care întârziase cu o zi. Tatăl își șopti secretul. Acul fu retras apoi și bătrânul muri cu adevărat, dar fericit.

Filosofii, cari au văzut în această readucere la viață, un prilej extraordinar de-a cerceta pe cei reînviați asupra celor văzute și simțite când trecuseră în „cealaltă lume", au încercat o mare decepție. Răspunsurile sunau toate la fel. Nu văzuseră dincolo de mormânt nici rai, nici iad și nici vreun alt tărâm, deși mulți pășiseră deabinelea pragul acestei vieți.

Știți ce e un „pace-maker"? Personagiul care fixează punctul de pornire, ritmul și viteza concurenților într'o partidă de cross-country. Inima are și ea un „pace-maker" care-i declanșează contracțiunile. Descoperirea doctorului Hyman este un „pace-maker" artificial.

Palpitația nu se produce pe toată suprafața inimei dintr'odată, ca explozia unei bucățele de dinamită. Contracțiile muschiulare încep într'un punct pe suprafața părții superioare a inimei, care e și mai delicată, — cunoscută sub numele de auricul. Acest punct este „pace-maker-ul" natural și se crede că stă în legătură cu creerul și cu alte părți ale sistemului nervos, așa că nervii și creerul pot afecta ritmul palpitațiilor.

Din punctul pace-makerului pornește o unduire rapidă, o contracție mușchiulară, ce se întinde asupra întregei inimi, trecând spre mușchii mai groși ai părței numite ventricul, printr'un mănunchiu special de fibre care fac ca ondulația contracției să ajungă la această parte mai groasă a inimei.

Uneori acest mănunchi de fibre, al căror rol, după cum am arătat, e să conducă impulsul contracției din partea superioară a inimei în cea inferioară, refuză a-și mai îndeplini funcțiunea. Aceasta determină ceeace se numește „blocarea inimei", în care o parte se contractează repede iar cealaltă nu primește impulsul contractărei, așa încât contractarea se face slab sau de loc. Alteori se întâmplă ca „pace-maker-ul" să-și piardă legătura nervoasă cu creerul și cu celelalte părți ale sistemului nervos, și să sufere o perturbare în ritmul după care trebue să se contracteze.

Sunt apoi cazuri când inima încetează cu totul a mai bate, sau începe să fie scuturată de niște tremurături, ca un om cuprins de spaimă, care nu mai poate nici fugi, nici lupta, care e incapabil de a lua o hotărîre și rămâne pe loc, tremurând. Doctorii francezi numesc această afecțiune: o „nebunie a inimei".

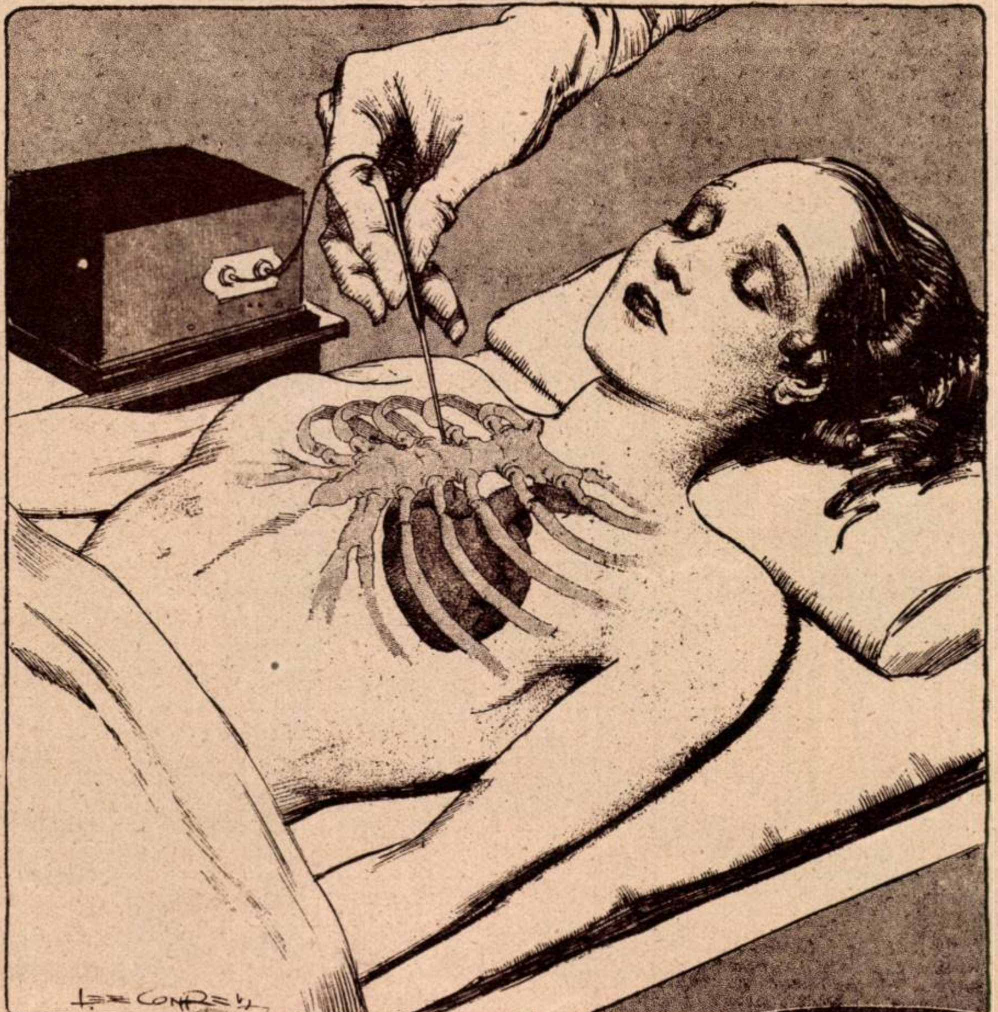
Oprirea inimei sau tremurăturile continue, care-i împiedică bătăile, determină curând moartea. Medicii au învățat de mult să „masseze" inimile, pentru a le face să-și „vie în fire" adică să-și reia ritmul normal. Studiând aceste metode, doctorul Hyman s'a gândit la un moment dat că s'ar putea lucra cu și mai mult efect, dacă partea inimei unde se află „pace-makerul" natural, ar fi stimulat din când în când printr'un mic șoc electric.

Un ac electric de 15 cm. este introdus în inimă, în apropierea „pace-maker-ului" natural. Prin acest ac se produc ușoare șocuri electrice asupra mușchiului inimei. Fiecare din aceste șocuri determină o contracție, care devine o bătaie de inimă. Repetând șocurile într'un ritm de patruzeci și mai mult pe minut, se dă organului un fel de pace-maker artificial, care restabilește mișcarea.

Dacă inima e cu totul slăbită sau dacă e afectată de vreun rău fatal, mai poate fi menținută un timp în stare de funcționare, dar nu mult. Pe de altă parte, dacă nu e vorba de un rău permanent dacă inima a suferit doar o sdruncinare temporară, „pace-maker-ul" natural își poate relua funcțiunea și pacientul e redat vieții

Ingropat de viu.

Printr'o puncție electrică în inimă se poate determina o înviere, în toată puterea cuvântului.

Asta se întâmplă cu mulți dintre pacienții înviați ai doctorului Hyman, care odată ce trec criza, ajutați fiind de aparatul descris, se însănătoșesc.

„Ce devine sufletul după ce inima a încetat a mai bate?"

Dacă speculațiile asupra sufletului nu sunt de resortul științei, chestiunea rămâne totuș extrem de pasionantă pentru lumea religioasă.

In cazul persoanelor înviate de doctorul Hyman, sufletul — dacă plecarea sa nu e imediată — va descoperi că proectul său de trecere pe un alt tărâm a fost contramandat de acul electric. Dar dacă acest suflet ar porni la drum odată cu ultima bătaie a inimei, s'ar ridica o problemă și mai interesantă și anume: cum se lansează mesagiul care urmărește și oprește sufletul din drum, pentru a-l anunța că trebue să se intoarcă imediat?

Sau dacă — dupăcum se întâmplă uneori — trece o bucată de vreme între oprirea inimei și readucerea în simțiri a individului, iar individul nu mai trăește mult timp, înseamnă aceasta că în scuta perioadă de reluare a vieții persoana reînviată și perfect conștientă trăește fără suflet?

Toate acestea sunt chestiuni extrem de interesante pentru cei cari cred în nemurire. Faptul că niciunul dintre indivizii înviați prin metoda doctorului Hyman, nu și-au putut aminti câtuși de puțin c'ar fi vizitat „Cealaltă Lume", s'ar putea explica poate prin argumentul că persoanele acestea nu erau cu adevărat moarte, și deci sufletul nu se depărtase de pământ. Sau că, din motive necunoscute, sufletul ar reveni din scurta-i excursie tot atât de lipsit de amintiri ca la vremea când s'a născut. Dar în cazul acesta, cum să explicăm cazurile celor cari în urma unei transe sau vis, fiind deci în viață, — susțineau că văzuseră *„raiul"*, că întâlniseră ființe scumpe de mult moarte, că vorbiseră cu ele și așa mai departe?

Dacă sufletul nu-și ia sborul, în momentul când inima a încetat să bată, unde rămâne până când e chemat? Cei vechi credeau că centrul de reședință al sufletului era ficatul, iar știința modernă recunoaște că atunci când inima și-a încetat bătăile, ficatul continuă să trăiască câteva ore mai mult decât toate celelalte părți ale organismului.

După o altă teorie, sufletul se retrage treptat din corp, pe măsură ce organele intră unul după altul în tenebrele morței, până când între corpul muribund și sufletul ce se depărtează, nu mai rămâne decât o slabă și nebuloasă legătură. Când această legătură s'a rupt, așa cum se rupe cordonul ombilical la naștere, se presupune că sufletul își ia sborul. Chestiunea are caracter de enigmă dar fascinează, și poate că o repetare mai intensă a experiențelor doctorului Hyman va da filosofilor și înțelepților răspunsul pe care-l caută de mii de ani.

Dar chestiunile ridicate de experiențele d-lui Hyman au mai fost sugerate de câteva cazuri anterioare, consemnate în analele medicinei.

Senzație a făcut astfel întâmplarea unei tinere franțuzoaice care căzută într'un fel de transă, prezenta toate aparențele morței. Fu băgată într'un cosciug și dusă la cimitir. Dar în drumul spre locul de veci, se auziră la un moment dat strigăte slabe și ciocănituri; se deschise imediat cosciugul și presupusul cadavru fu găsit viu. Când putu însfârșit să vorbească, cea care fusese cât pe aci să fie îngropată de vie, povesti că se deșteptase din transă mai de mult, dar la început nu putuse mișca un singur mușchiu. Ascultase toată slujba religioasă și auzise chiar cum i se țintuise cosciugul, fără să se poată clinti; dar spre norocul ei, reuși totuș să-și semnaleze la timp redeșteptarea.

Ne pot spune domnii filosofi ce face sufletul, în cursul acestor accese de profundă transă?

Nu mai departe decât anul trecut, un grup de medici americani au făcut o serie de experiențe spre a vedea care sunt impresiile fizice și spirituale ale unei strangulări de felul celor ce se administrează în unele țări, condamnaților la moarte. Pentru ca persoana care se supunea acestei experiențe să nu sufere vre-un rău real ca: rănirea gâtului sau ruperea vre-unei articulații, s'a construit un aparat special, în care se introducea gâtul experimentatorului și care se putea strânge repede astfel încât opria respirația, întrerupând mai mult sau mai puțin complet circulația sângelui spre cap.

Imediat însă ce „victima" își pierdea cunoștința, medicii aveau grija să desfacă strânsoarea, mai înainte de-a fi prea târziu și-i dădeau îngrijirile necesare, pentru a o face să-și revie în simțiri. Stenografii notau apoi relatările victimei asupra celor ce simțise și văzuse în cursul experienței.

Rapoartele erau toate remarcabil de asemănătoare. In momentul când presiunea tot mai mare, ce se exercita asupra gâtului, opria circulația sângelui, individul vedea ceeace părea să fie o explozie luminoasă în fața ochilor. Senzația aceasta se aseamănă cu „stelele verzi" pe care le vede cineva, când primește o lovitură în cap. Câteva clipe mai târziu, se producea senzația unui șoc puternic și după aceea, victima acestei strangulări experimentale nu mai auzia și nu mai vedea absolut nimic.

Această ultimă etapă a experienței concordă cu rapoartele pacienților readuși la viață de doctorul Hyman. Dacă sufletul se aventurează cumva spre cer, nu păstrează la intoarcere nici o amintire despre excursia făcută.

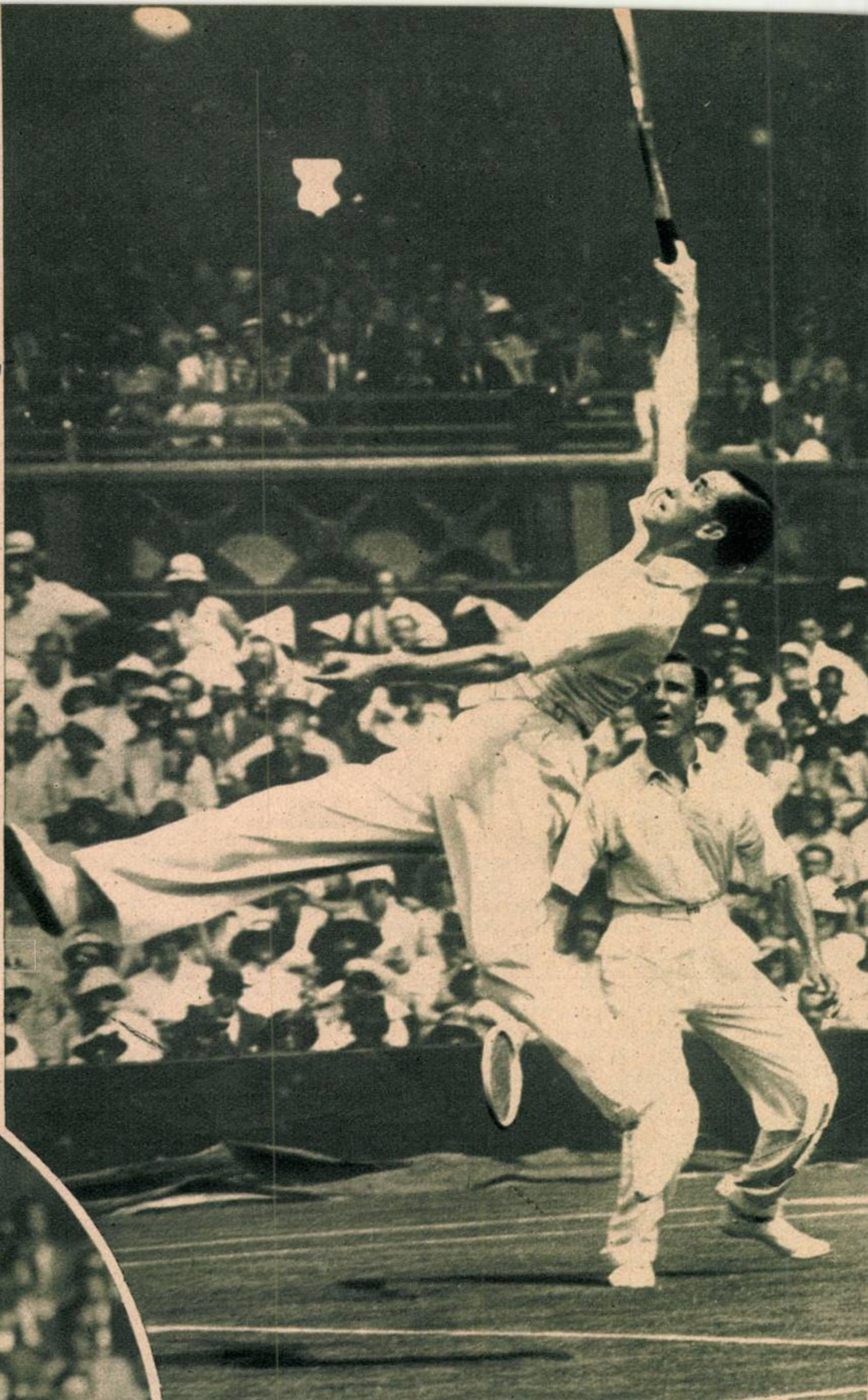
Dar orice s'ar mai putea afla despre suflet și despărțirea sa de trup, prin experiențele viitorului, va rămânea credem, întotdeauna un impenetrabil văl între conștiența pământească și cea care o fi existând în lumea unde mulți speră să între la sfârșitul acestei vieți.

E. A.

Cu ce

se ocupă în viaţa particulară championii sportului alb

DINTRE toate sporturile, tennis-ul este desigur acela care cere antrenamentul cel mai mare şi care obligă pe campionii săi ca — în timpul sezonului—să apară aproape zilnic pe teren. Mulţi dintre ei continuă antrenamentul chiar iarna, pe terenuri acoperite, deşi aceasta este o metodă puţin recomandată.

Dar să nu se creadă, că din cauza aceasta atleţii cari au disputat finala pentru Cupa Davis nu se ocupă decât de tennis.

JEAN BOROTRA

Jean Borotra, este desigur cel mai ocupat dintre toţi. Călătoriile sale sunt legendare. El a plecat în America de Sud ca să joace tennis şi s'a reîntors după ce-o fondat o societate al cărei administrator este.

El pleacă în Anglia să dispute un match, sau să joace cu Wimbledon şi îşi ia ca însoţitor unul sau doi secretari. Căci, deşi ba e la Paris, ba la Londra, la New-York, la Melbourn sau la Buenos Aires, Jean Borotra, — actualmente consilier technic al unei importante societăţi de aparate distribuitoare de benzină şi administrator al mai multor societăţi anonime, este un om de afaceri foarte capabil şi foarte activ.

S'a născut pe moşia părinţilor săi, în Arbonne, din Pirineii de Jos, în 1898. Ieşit din şcoala politechnică, „bascul săltăreţ" e inginer şi doctor în drept. Deasemenea un polyglot celebru. In timpul unui banchet, care închidea campionatele internaţionale de tennis, din Franţa, el luă rând pe rând cuvântul, cu aceeaş uşurinţă, în engleză, germană, spaniolă şi în italiană. Japonezii devenind prima forţă în tennis, Jean Borotra, cu drept cuvânt a fost obligat să înveţe o nouă limbă, aşa cum a făcut cu spaniola, când a plecat la Buenos-Aires, să reprezinte Franţa

Din punct de vedere sportiv, fiecare cunoaşte pe Jean Borotra. El a fost compionul lumii şi numărul de campionate naţionale luate de dânsul nu se poate egala cu al nimănui. In lunga sa carieră, în cursul căreia el a jucat de zece ori pentru Franţa, în finala pentru cupa Davis, el a repurtat victorii cu jucătorii Franţei, Americei, Angliei, Australiei, Olandei, Belgiei şi Argentinei. S'a remarcat în toate sporturile şi în echipa naţională de foot-ball a fost mijlocaş drept.

Englezul Hughes

Campionul mondial Cochet

Campioni de tenis dând autografe

HENRI COCHET

Henri Cochet s'a născut la Lyon în 1902 şi se poate spune că dela naşterea sa, a făcut cunoştinţă cu terenurile de tennis, tatăl său fiind pe atunci grădinar al „Foot-ball Club-ului" din Lyon.

Tânărul Cochet, înainte de-a lua prima rachetă în mână se ocupa adesea cu strângerea mingilor jucătorilor, care nu puteau să bănuiască că acest copil simplu, va fi cu vreo 20 de ani mai târziu, de trei ori în şir campionul lumii. El a fost deasemenea campionul Franţei, Angliei şi al Americei.

JAQUES BRUGNON

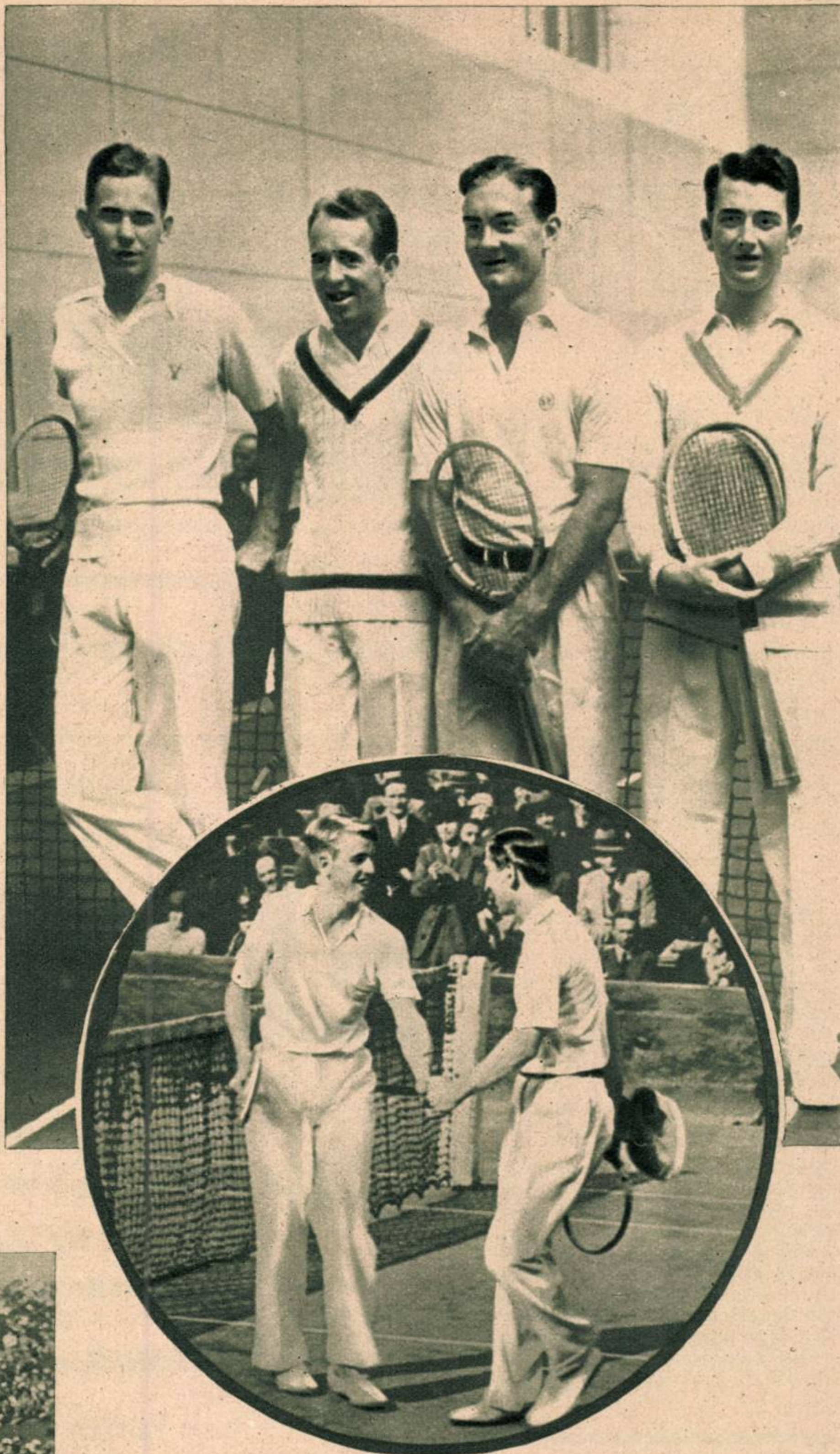
Jaques Brugnon, care n'a reprezentat Franţa mai puţin decât de nouă ori pentru „Cupa Davis", s'a născut la Paris în 1896. Vlăstarul unei foarte vechi familii de magistraţi din Turena, licenţiat în drept, el este actualmente consilier technic al secţiunii de sport a societăţei Dunlop, din Paris. Evident, se poate spune că e acolo „the right man in the right place", pentrucă el contribue la vinderea mingilor de tennis. Scriitor de valoare, Brugnon a publicat mai multe cărţi, dintre care o încântătoare descriere a călătoriei sale în jurul lumei, împreună cu Borotra şi de Boussus.

Şi el a fost campion mondial. Şi-a câştigat titlurile întotdeauna la „dublu", în Anglia, în Franţa, America şi chiar în Australia.

ANDRÉ MERLIN

André Merlin, cel mai tânăr din ceată, noul campion, s'a născut în Brazzaville. Naşterea lui în Congo-francez s'a datorit de altfel faptului că la această epocă tatăl său era guvernatorul A. E. F.-ului. Merlin a repurtat primele succese în materie de tennis în Indochina unde şi acolo, tatăl său era guvernator general. Primul său partener, într'un match de dublu, n'a fost altul decât actualul împărat al Annamului, pe care Merlin, cu caracterul său autoritar, l-a hărţuit atât, până ce acesta a greşit o minge. Astăzi tânărul Merlin, aşteptând să-şi continue dreptul, îşi face stagiul militar.

Acesta este al doilea francez care a reprezentat Franţa pentru Cupa Davis, fiind în serviciul militar. Predecesorul său a fost căpitanul său de astăzi, René Lacoste. Cu toate că André Merlin intră pe teren în tunică, e o singură diferenţă: aceea că el ca şi Austin şi Cochet, poartă pantaloni scurţi.

Echipa americană pentru cupa Davis (dela stânga la dreapta): *H. Ellsworth Vines; Wilmer Allison; George M. Lott şi John van Ryn*

René Lacoste şi Sidney Wood

Davis, iniţiatorul cupei cu numele său şi Prentice, căpitanul echipei U. S. A., asistând la un match internaţional

RENÉ LACOSTE

Să vorbim acum despre René Lacoste, căpitanul echipei, omul pe umerii căruia, apasă toată responsabilitatea. E fiul unui atlet de seamă, unul dintre cei mai buni vâslaşi din Bordeaux şi Paris.

René Lacoste, sa născut la Paris în 1899. A învăţat la şcoala centrală şi politechnică, dar a lucrat, totodată alături de tatăl său, care prezida consiliul de administraţie al societăţii Hispano-Suiza. Astăzi, René Lacoste, este el însuşi administratorul acestei societăţi.

Trebue să spunem că el a fost deasemenea campion mondial în Franţa şi America. Această ultimă victorie a fost cea mai frumoasă. Era în 1926. Pentru a câştiga titlul a trebuit să învingă în semi-finală, pe Henri Cochet şi în finală pe Jean Borotra, care ca şi el, a trebuit să-şi înfrângă toţi adversarii. Aceasta a fost epoca cea mare a celor trei Muschetari, cari au dat tennisului francez, un atât de remarcabil relief.

BUNNY AUSTIN

Fapt destul de ciudat, pe când trei dintre cei patru francezi cari au disputat Cupa au fost campioni mondiali, niciun jucător englez n'a cucerit până acum un titlu mare, şi singuri Perry şi Hughes pot să se laude c'au fost campionii Franţei, anul trecut, în dublu.

„Bunny” Austin, vlăstarul unei vechi familii englezeşti, s'a născut la Londra în 1907. El a făcut studii solide pe care le-a terminat la Universitatea din Cambridge. Nu numai că este unul dintre cei mai mari călători ai tennisului, dar este totodată unul dintre curtierii cunoscuţi la Bursa din Londra. Să adăugăm că foarte de curând s'a căsătorit cu faimoasa stea engleză de cinema Phillis Constam.

FRED PERRY

Fred Perry e deasemena londonez. S'a născut în 1908. Tatăl său, om politic foarte cunoscut, în partidul laburist, a fost ministru în primul guvern socialist pe care l-a presidat domnul Ramsay MacDonald. Perry se interesează de mai multe afaceri comerciale.

„PAT” HUGHES

Gerald „Pat” Hughes deşi s'a născut în Warwickshire în 1903 e dintr'o familie scoţiană şi nu irlandeză, cum s'ar părea că arată numele său „Pat”. Ca şi Brugnon, Hughes este funcţionar, în calitate de consilier tehnic, la Societatea Dunlop, în rayonul sportiv.

HECTOR LEE

In sfârşit cel de al patrulea din echipă, Hector Lee, s'a născut în comitatul Midlese, sunt 26 de ani de atunci. El este procuristul unei societăţi de asigurare.

Pentru ca acest articol să fie complect, să menţionăm că Georges Lott, născut la Chicago în 1906, a fost şofeur de taxi, că Ellssworth Vines a fost băiat de brutărie, înainte de-a deveni student la Universitatea din sudul Californiei, ţara care a produs atâţia campioni. Wilmer Allison este tipul perfect al omului din Midle-West. S'a născut în 1904 şi a făcut studii în Universitatea cea mai selectă din America: Harvard. Insfârşit Van Ryn este un alt student şi a fost campionul universitar al Americei, sub culorile Princeton.

Bobocei pe plajă.

Colonia de vară dela Mangalia a elevilor şcoalei industriale (Atelierele C. F. R.) din Timişoara.

Maestra de balet Leria Niky Cucu pe plaja dela Carmen Sylva

Pentru cei cari suferă de insomnie

PROFESORUL american John, B. Morgan a inventat o „mașină adormitoare" pentru persoane surmenate, copii și alți indivizi, cari cu greu parvin să intre în împărăția lui Morpheu.

Savantul acesta, care e detașat pe lângă departamentul de psischologie al Universității din Columbia (Statele Unite), a observat că există o anumită succesiune de sgomote ce exercită un efect soporific asupra oamenilor în genere.

Sgomotele motorului acționat de electricitate, care formează această mașină adormitoare, pot fi comparate cu sgomotul pe care-l fac valurile isbindu-se de un țărm. Cei cari au fost la mare au avut ocazia să constate că fâșâitul blând al valurilor noaptea are darul să adoarmă chiar pe cei mai nervoși indivizi.

Profesorul e aproape sigur că cel care ascultă vâjâiturile micului motor, ce se produc câte o jumătate de minut, fac o pauză egală și reîncep, continuând astfel tot timpul, nu se poate să nu cadă pradă somnului, într'un scurt răstimp. Remarcă totuș că subiectele acestei experiențe se împart în două categorii: „introverții" și „extroverții".

Față de introverți, mașina sa va întâmpina oarecari dificultăți pentrucă aceștia indivizi sunt foarte puțin afectați de factori exteriori. Asupra extrovertului însă, mașina va avea un efect rapid, întrucât monotonia sunetelor îi va impresiona curând nervii încetinindu-le activitatea, până la adormire.

Ritmul motorului este adaptat la respirația pacientului și inventatorul speră să reușească a-i atașa un regulator care să intensifice sau să slăbească în mod automat sgomotele, după pulsul fiecărui individ.

Aducându-și invenția înaintea studenților săi, profesorul Morgan i-a poftit s'o experimenteze. O domnișoară Dorothy Morgan (cu totul străină de inventator) a înaintat atunci neîncrezătoare spre catedră.

De încheetura mânei drepte i s'au atașat niște electrozi, care-i înregistrau activitatea nervoasă, în mâna stângă i s'a pus un bulb de cauciuc pentru controlul pulsului, piciorul i-a fost pus în legătură cu un aparat de măsurare a tensiunei arteriale, iar în jurul pieptului i s'a pus un alt aparat, pentru măsurarea respirației.

Se dădu apoi drumul motorașului și după câteva minute, mașina ce încercuia piciorul arătă că acest membru adormise. Brațele-i căzură grele în lături, iar respirația își încetini ritmul. In mai puțin de cinci minute studenta căzu într'un somn adânc.

Pe lângă plopii fără soț (Foto Samson Grecu, Orăștie)

Jamboreea Bragadiru din Zimnicea găsește cea mai mare distracție în citirea „Realității Ilustrate".

Rudăreasă și doi lăeți (nomazi). (Fotografii comunicate de C. A. Stoicescu)

UN NOU TURN „BABEL"

NU e mult timp decând turnul Eiffel deținea recordul cu înălțimea sa de 300 m. Sgârie-norii americani, care s'au ridicat, în ultimii ani, din ce în ce mai înalți, au fost întrecuți acum în urmă de New-York's Empire State Building care, cu cei 320 m. înălțime, este azi monumentul cel mai ridicat din lume.

Dar se pare că victoria ar reveni tot Franței, care are de gând să construiască pentru Expoziția din 1937 la Paris, un turn de 720 m. înălțime!

Autorul acestui proect gigantic este d. Freyssenet, un inginer eminent, care a știut să capteze pe mulți membri ai guvernământului francez, pentru ideea realizărei visului său.

Și faptul că această mare antrepriză nu va costa mai mult de două milioane dolari, adăugat la renumele pe care-l va câștiga țara, la vizitatorii ce-i va atrage și la serviciile ce le va aduce ca post de emisiune T. F. F. ideal, pare că trebue să înlăture ultimele ezitări ale autorităților.

Construit pe muntele Valerien, acest turn de 720 m. va avea din temelie și până în vârf, o autostradă, mergând de jur împrejur, în formă de spirală și care va servi automobiliștilor. Sus va fi instalat un garaj imens, care va putea adăposti aproape 400 vehicule. Deasupra va fi un restaurant, unde vizitatorii Expoziției vor putea să cineze, privind peisajul ce se va desfășura mai jos cu 650 m. In etajul de sus se va instala un hotel, înzestrat cu tot confortul modern. Tocmai în vârf va fi observatorul meteorologic și postul T. F. F. Mai multe ascensoare vor funcționa în interiorul turnului. Acesta va fi construit astfel ca să reziste la cutremurele de pământ cele mai puternice!

Noul „turn Babel" va fi „o lucrare frumoasă".

LA CASTELUL PELEŞ

ÎNTR'O dimineaţă frumoasă de vară, Vodă Carol al II-lea, ieşise însoţit de-un ofiţer din gardă, să facă o mică plimbare, spre creasta munţilor ce străjuiau măreţul castel al Peleşului. Dar n'apucă să facă câţiva paşi, şi se pomeni sâsâit de un moşneguţ puţintel la trup, ce nu-l recunoscuse, încovoiat din şele, curăţel, cu plete albe, căciulă de oaie neagră cu fundul lat, şi îmbrăcat într'un surtuc cafeniu, din care ieşia fluturând încoace şi încolo, broderia unei cămăşi, cusută cu arnici albastru.

— Pst! Pst!... Ia'n stai, bre. Ia'n stai!

Moşneagul, grăbia sprijinit într'un băţ cu paşii lui mărunţi, cutremurându-şi medaliile aninate cu panglici tricolore în piept, ca s'ajungă pe Vodă. Cum îl ajunse îşi scoase căciula cu plecăciune.

— Să trăiţi!

— Şi dumneata,moşule!— răspunse Vodă zâmbind, — dar ce vânt te aduce pe-aici, aşa de dimineaţă?

Moşneagul se propti cu braţele încrucişate în bâtă şi făcu ochii mici la Vodă.

— Apoi să vedeţi. Eu sunt Toader a lui Păun, viteran, fost în Batalionul 2 Vânători, care a luptat la Griviţa de-o luat steagul ăl mare de la turci; ăi fi auzit şi dumneatale de isprava noastră?

— Sigur, moşule, şi mă închin înaintea vitejilor.

— Apoi aşa; se vede treaba că eşti om de omenie. Eu o să-ţi spun dumitale tot focul ce mă arde pe suflet.

Tuşi puţin înfundat, făcu un pas către Vodă şi şuşoti aşa, cam în taină:

— Eu aş vrea să vorbesc pirsonal Mării-Sale, să-i cer un mic ajutor, că tare's bătrân şi nepoţii nu-mi dau pace şi m'alungă să mă duc după pomană, că zice, că numai d'aia mai sunt bun.

Se uită şiret cu coada ochiului la Vodă, să vadă ce faţă are. Dacă-l văzu că se cam închisese, începu cu vorba dulceagă să-l descoasă.

— Dumneata eşti Căpitan?

— Nu moşule mai mare.

— Mai mare? Ăi fi Maiur?

— Nu moşule mai mare.

— Poate Colonel?

— Nu moşule mai mare.

— De că n'ăi fi Ghinăral?

— Nu moşule mai mare.

— Mai mareeee? Ăi fi Vodăăă!

Băţul îi pică din mâini, genunchii i se îndoiră şi fruntea se lipi de iarbă la picioarele lui Vodă. Vodă Carol II, se aplecă şi-l ridică de jos, îi dădu bâta să se sprijine, spunându-i câteva cuvinte de încurajare. Când îl văzu că se mai înviorează, îl îmbărbătă râzând şi îi spuse, ţinându-l încă de braţ.

— Moşule să vii mâine pe la Castel!

Moşneagul care îşi revenise bine din aiureală se uită la Vodă cam pieziş şi apoi cu glas domol, mai mult a neîncredere îi zise:

— Deeee Măria-Ta, eu ştiu? Oi veni poate; daaar ieşti acasă? Că mai mi-au spus şi alţi boeri să viu la ei, şi când m'am dus, ei plecaseră de-acasă cu noaptea 'n cap...

Vodă Carol îşi clătină trupul de râs şi bătu pe moşneag pe umeri.

— De moşule! cam aşa-i lumea de astăzi, dar... mai încearcă odată, că poate n'or fi toţi la un fel.

A doua zi, moşneagul fu uimit de primirea ce i-o făcea un căpitan din garda palatului şi care-l pofti în odăile regeşti. Moşneagul era gata, gata la tot pasul, să vie deaberbeleacul, cătând cu ochii la minunăţiile din lăuntru lor. Câteva minute şi Vodă îi ieşi întru întâmpinare.

Castelul Peleş

— Bine-ai venit moşule!

Moşneagul se închină şi vru să pupe mâna lui Vodă. Dar Vodă îi luă palma lui bătătorită, i-o strânse puternic.

— Mâna care a purtat plugul în timp de pace şi arma în timp de răsboi, trebue cinstită. Şi eu te cinstesc, că eşti bătrân, şi-ai fost viteaz. Uite moşule o mie de lei, pentru astăzi, şi-o scrisoare din partea mea către nepoţi, să-ţi dea pace şi să te respecte. Du-te cu Dumnezeu, ai încredere în El şi Ţară şi dacă ai vreun necaz dă-ne şi nouă de ştire.

Moşneagul năuc, ieşi fără să mai zică vreun cuvânt. Insă după ce ocoli poarta de la intrare, scoase iute hârtia de o mie din chimir, o întoarse şi pe faţă şi pe dos, o puse şi 'n zare să vadă că e bună bătută pe muche, o netezi frumos, şi-o chiti la loc clătinând din cap:

— Măre! Nu s'aaa topit lumea noastră de tot; mai sunt boeri, din cei cu mintea la locul ei. Hm Nu cred că se mai scufundă pământul...

Locot. PAUL EPUREANU

Serbările Astrei

„Astra" (Asociaţia transilvăneană pentru cultura poporului român) a împlinit 70 de ani de existenţă. Această aniversare a fost sărbătorită în mod solemn la Braşov şi a fost onorată cu prezenţa Suveranului. A fost un prilej spre a se face cu pioşenie amintire despre toţi marii înaintaşi, cari — în cadrul asociaţiei — au ştiut să ţină trează conştiinţa naţională a românilor din ţinuturile subjugate, şi totodată spre a da un nou

imbold diferitelor secţiuni ale „Astrei" care lucrează în toată ţara, la desăvârşirea operei culturale, a poporului nostru, opera aceasta fiind preocuparea de căpetenie a Regelui.

Fotografiile pe care le înfăţişăm cititorilor, luate la serbările „Astrei" arată: Biroul congresului prezidat de Suveran şi de d. Iuliu Moldovanu, preşedintele „Astrei"; Cortegiul etnografic şi defilarea junilor.

(Foto I. Berman).

un colț de rai lângă BUCUREȘTI

Se pregătesc mari lucrări edilitare: asanarea lacurilor și împădurirea împrejurimilor Capitalei.

Ziarele au vorbit despre proectul de asanare a lacurilor din jurul orașului, arătând că ministerul lucrărilor publice a autorizat pornirea lucrărilor. Se va începe cu amenajarea cursului râului Colentina, săpându-se un canal între acesta și râul Ialomița.

Va fi o lucrare mare, de o netăgăduită importanță igienică, atât pentru Capitală, cât și pentru comunele învecinate, proect pentru a cărui realizare d. primar general Dem. I. Dobrescu depune cea mai lăudabilă perseverență.

După cum ni se spune, lucrarea urmează să fie desăvârșită printr'o alta, care-ar tinde la replantarea cu pomi a împrejurimilor bucureștene.

D. Rebhuhn a și alcătuit un interesant plan de unire a diferitelor parcele împădurite, existente azi. Se va realiza astfel un brâu de parcuri în jurul Capitalei.

DÂMBOVIȚA DE ALTĂ DATĂ

Lacurile și bălțile bucureștene — cele de azi și cele de odinioară — au fost opera Dâmboviței, a râului Colentina și a celorlalți afluenți leneși ai râului carpatin, care cu furiile lui capricioase a adus multe neajunsuri strămoșilor noștri.

Toți cei cari trăesc azi — bătrâni și tineri — știu că Dâmbovița, înainte de canalizare, făcea fel de fel de coturi prin București. Există diferite hărți precise, între altele un plan al Bucureștilor, din 1775, care ne arată Dâmbovița curgând în dosul „casei Colfescului", imobil care a devenit, în secolul al XIX-lea, curte domnească și apoi palat regal. Dâmbovița curgea cam paralel cu Calea Brașovului, — „Podul Mogoșoaei" de mai târziu — trecea prin dosul locului, unde e azi Casa de Depuneri, și mergea drept înainte spre sud, până prin str. Apolodor; apoi făcea un cot spre răsărit și în urmă o lua spre Curtea veche domnească, din actuala piață a Florilor. Temeliile zidurilor erau în marginea apei, sau chiar în apă.

De cursul Dâmboviței, înainte de 1882, își aduc aminte bucureștenii bătrâni. A povestit și regina Elisabeta, în graiul ei pitoresc, despre bivolii, a căror spinări negre se vedeau ridicându-se ici și colo prin mocirlele de pe malul râului, alături de locurile pe unde bălăceau copiii.

Dar nu știu toți, că nici această veche albie nu a fost statornică. Matca râului s'a schimbat mereu. Diferite acte vechi, conservate la Archivele Statului, ne vorbesc despre „matca veche", pe care Dâmbovița o părăsise de mult, poate încă înainte de timpurile lui Mircea-Vodă Ciobanul, care primul a pus mai lămurit hotarele orașului.

S'au găsit urmele unui pod, pe Dâmbovița, cu două sute de metri mai la nord de cursul ei de la 1882.

Ca orice râu, care-și mută albia, Dâmbovița a lăsat pe dreapta și pe stânga fel de fel de lacuri și gârlițe, care — după întemeierea orașului — treceau prin mijlocul Bucureștilor, spre a se vărsa în Dâmbovița.

Din secolul al XVI-lea și până în zilele noastre, bălțile numeroase și gârlițele au dispărut, una câte una.

LACURI VECHI

Pe lângă bălțile și lacurile, pe care vrea să le asaneze acum d. primar general Dem. I. Dobrescu, spre partea nordică și răsăriteană, precum și amenajarea cursului râului Colentina, erau — pe vremea veche — multe alte lacuri, în partea sudică a orașului și care se țineau șir din Grozăvești și până la „heleșteul lui Șerban-Vodă" de sub dealul Filaretului.

Li s'a uitat și numele. Le găsim doar prin cărți... „balta de la grădina Icoanei" și altele...

CE SE ȘTIE DESPRE LACUL CIȘMIGIULUI?

E interesant să amintim de un oarecare *Dura Neguțătorul*, om cuprins, care avea niște locuri, cam pe unde e acum Palatul lucrărilor publice.

Dâmbovița, revărsându-se tot mereu pe câmpia lui Dura neguțătorul, a săpat acolo niște bălți, care unindu-se apoi între ele au alcătuit un fel de lac: „Balta de lângă Dura Neguțătorul", despre care vorbesc documentele de pe vremea lui Brâncoveanu.

Era nevoe să se facă un fel de întărituri și *iazuri de pământ*, pentru a micșora furia puhoaelor de apă, cari se repeziau asupra șubredelor case bucureștene, deoarece Dâmbovița, gârlițele, lacurile și bălțile se revărsau toate spre primăvară; se revărsa și lacul lui Dura, când se topeau ghețurile, sau pe vreme de ploi abundente.

Toate apele acestea puneau în mișcare numeroasele mori bucureștene, făceau deci și un bine.

Lacul lui Dura Neguțătorul a fost numit abea mai târziu — prin secolul al XVIII-lea — *Cișmegiu*. Lacul fusese desigur mult mai mare și pe marginea lui mulți negustorași și săracime destulă și-au făcut case și grădini; pe acolo era marginea băltoasă a orașului, pe unde locuiau cei cu mai puțină dare de mână.

DE UNDE VINE NUMELE CIȘMIGIU?

Nicolae-Vodă Mavrogheni adusese niște olari să lucreze tuburi, cu cari să se aducă apă pentru cișmele. Tot el a dat o deosebită atenție corpului *cișmegiilor*, acei cari făceau cișmele de apă, precum și *podarilor*, cari aveau un fel de uniformă, niște capoate galbene, și defilau, în loc destul de onorabil, în alaiurile domnești, cu topoarele pe umeri. Erau organizați aproape militărește, fiind comandați de marele *Cișmigiu*, care depindea de spătar și de agă.

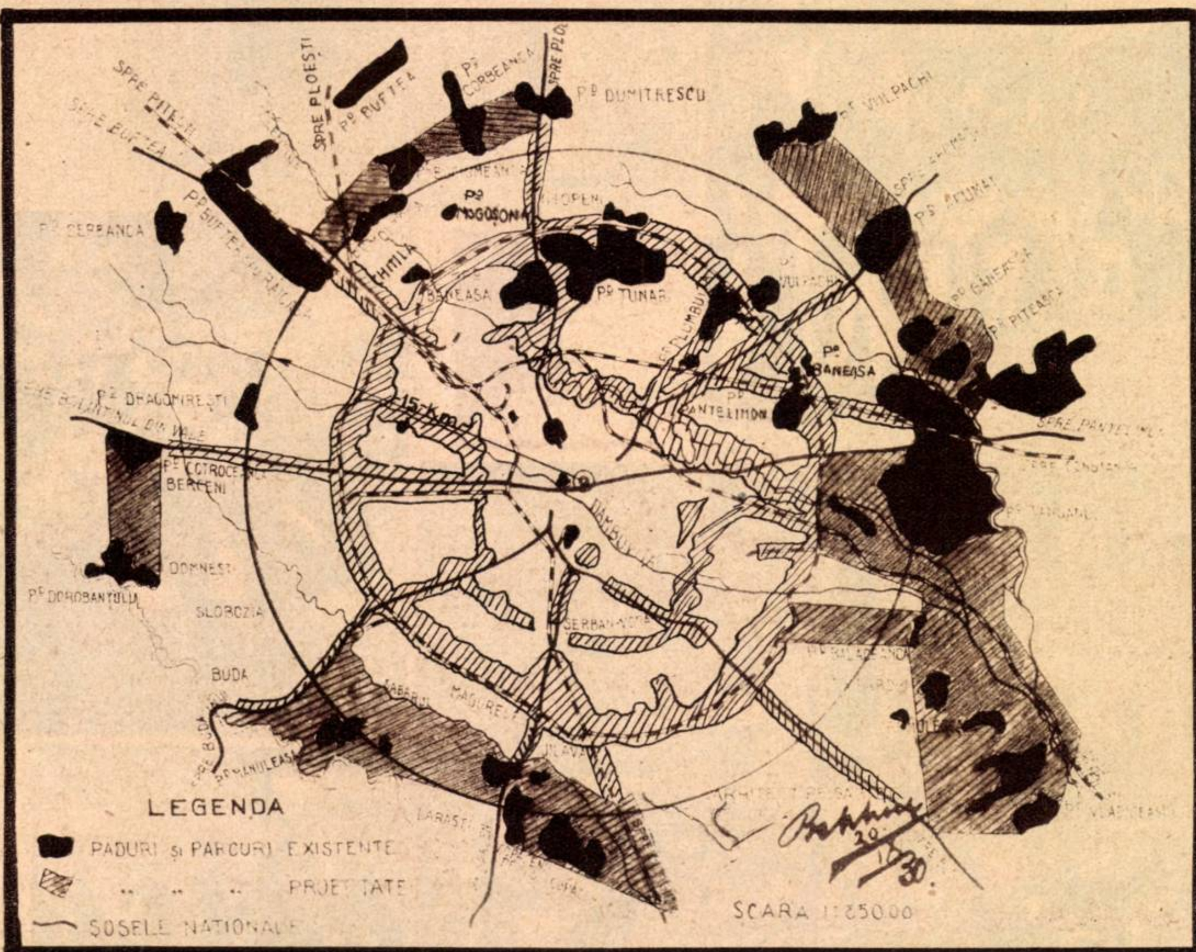
Locuința marelui Cișmigiu era de vale, pe unde este azi palatul ziarului „Adevĕrul", pe malul lacului, care se întindea până aproape de strada Const. Mille. Și atunci, pe la 1876, i s'a zis acestei bălți mari: „Lacul Cișmigiului", numire care i-a rămas și după ce i s'a făcut un pat de beton, fiind prins în anumite maluri, după necesitățile și estetica orașului în creștere. Iar grădina a fost numită, mult timp, „Grădina cea băltoasă a Cișmigiului", iar în urmă, mai scurt: „Cișmegiu".

Lacul Cișmigiului de azi este deci rămășița bălții, mult mai mari, de odinioară, a lui Dura Neguțătorul.

De fapt, lacul lui Dura Neguțătorul a fost secat cu totul și ceea ce vedem azi e un bâsin artificial, care uneori se golește cu totul, spre a fi spălat pe fund și apoi se umple din nou cu apă, ce vine prin conductele Primăriei, nemaiavând nici o legătură cu Dâmbovița, sau cu vre-un afluent al acestui râu.

CE SPUNE D. REBHUHN

D. Rebhuhn, architect peisagist, directorul general technic al Casei grădinilor publice din

Capitală, ne-a pus la dispoziție planul alăturat, întocmit pe d-sa.

Este vorba de a se uni, prin plantații noi, toate pădurile care sunt la depărtare de 15 kilometri de centrul orașului.

— Este o mare și neertată greșală — ne spune d. Rebhuhn, — ca aceste păduri să fie devastate, tăindu-se pentru foc, cum se mai face și azi. Mai era de înțeles, ca să se tae pădurile, din apropierea Capitalei, înainte de 1866, când în țară la noi nu era nici un kilometru de cale ferată, când nu aveam poduri solide peste râuri și când carul cu lemne se înțepenia cu roatele în noroiul drumurilor nepracticabile.

„Azi lemnele se pot aduce cu ușurință, din depărtare, chiar din creerul munților. Fiecare copac, din apropierea Capitalei, este ca o bijuterie scumpă, care trebue păstrată cu grije!"

— Care este suprafața pădurilor mai apropiate?" — am întrebat.

— Actualmente este o suprafață de peste douăsprezece mii hectare, exact 12.607 Ha., care ar putea fi mai mult decât dublată, adăugându-se încă 16.805 Ha., prin unirea diferitelor suprafețe mici împădurite, în cuprinsul razei de 15 kilometri.

CUM SE VA PUTEA AJUNGE LA PĂDURE?

D. Rebhuhn ne atrage atenția, că trenurile, care pleacă din Capitală, trec pe lângă aceste păduri; s'ar putea deci face ușor halte.

In afară de păduri, d. Rebhuhn prevede în planul său pajiști de verdeață radiale, adică plantații laterale pe drumurile ce duc la păduri. Vor trebui construite linii electrice, care să treacă prin acest drum fermecător, și care, în maximum 30 minute, să ducă pe bucureștean chiar în cea mai depărtată pădurice. Este indicat ca transportul să fie foarte puțin costisitor, taxa la tramvai fiind cât mai mică.

Pe baza experienței făcute de alte orașe mari — interlocutorul nostru prevede un exod de sute de mii de oameni, în zile de sărbătoare, spre păduri.

In mod firesc se vor instala acolo fel de fel de localuri de distracții și confort, săli de adăpost, piețe de întruniri publice, care — în afară de farmecul pădurii — vor atrage și ele publicul.

O astfel de întreprindere, de tramvaie electrice și localuri de distracție, — fie particulară, fie a Statului sau a comunei — sunt sigur că ar fi rentabilă, căci exodul nu ar fi numai Duminica și sărbătoarea: mulți și-ar construi locuințele spre păduri, sau pe liniile radiante, împodobite cu pajiști, și pe unde, la câteva minute, ar trece tramvaiul.

— Ceeace propun nu este un lux — ne spune d. Rebhuhn — ci trebue privit ca o necesitate imperioasă dictată de desvoltarea mare a orașului. Sutele de mii de locuitori, care lucrează prin magazine, birouri, ateliere, fabrici-căzărmi au nevoe cel puțin de o zi pe săptămână trăită în verdeață. Mahalale neigienice, care încep să înconjoare strâns Bucureștiul, pot constitui o primejdie sanitară, mai ales pe vremuri de epidemie. Este necesară o descongestionare și care se va obține pe această cale."

CÂND SE VA DESĂVÂRȘI PROECTUL?

Lucrările de asanare a râului Colentina și săparea canalului vor începe chiar în toamna aceasta. Se urmărește aducerea unui debit mai mare de apă în lacurile, care sunt formate de către râul Colentina, prin stagnare, în părțile joase ale câmpiei nordice de la marginea orașului. Apa în lacuri se va primeni în chip vioi, distrugându-se larvele de țânțari „anofeli", care dau frigurile palustre, atunci când sunt mânați de vânturi, peste locuințele bucureștenilor.

După terminarea canalului și regularea malurilor Colentinei, se vor face lucrări mari la lacuri: indiguiri, căderi de apă, poduri, urmând a se capta, în același timp energie electrică pentru necesitățile crescânde ale orașului. In privința aceasta Uzinele Comunale au întocmit un interesant proect.

Cât privește împăduririle, aceasta va fi o operă de durată și mai lungă, fiind nevoe și de o lege, prin care Statul să cedeze Comunei toate pădurile, ce le are în apropiere.

Totuș bizuindu-ne pe fantezia poetică a d-lui Rebhuhn, care a înfrumusețat Cișmegiul și alte parcuri, — având nădejde în colaborarea pricepută a inginerilor și architecților Primăriei, sperăm că locurile băltoase și neigienice de la nordul Capitalei, vor deveni cât de curând, un colț de raiu.

Prin Bucureștii de odinioară erau multe și frumoase grădini. Să cităm pădoricea de la Sf. Elefterie (cam pe unde e acum podul), unde, pe vremuri, veniau să se preumble chiar unele domnițe; iar dintre parcuri, să cităm pe cel cu copaci bătrâni din dosul palatelor Telefoanelor și hotelul Frascatti, distrus, în mod barbar, acum câțiva ani.

Să sperăm că, prin lucrările mari edilitare, ce se întreprind, se vor repara, în mod strălucit, greșelile trecutului.

ALEX. F. MIHAIL

Record american

Actualmente se află într'o vilă mică vecină cu rondul din Champs Elysées, un cetățean american, care trebue să fie omul care posedă cel mai mare număr de bastoane, din lume. Colecția sa, pe care a încredințat-o muzeului din Washington, nu cuprinde mai puțin de 1400 exemplare.

Se știe că americanii, în genere, nu poartă baston, deosebindu-se prin aceasta de cea mai mare parte dintre europeni, mai ales de verii lor, englezii.

Acestui american însă i-a venit ideea colecționării de bastoane, în timpul unei călătorii în Franța, acum vreo zece ani. Aflându-se într'o țară unde bastonul face parte aproape nelipsit din toaleta masculină, a cumpărat întâiu unul, apoi două, apoi altele. Și ca un bun american, el doria să aibă câte un baston din toate felurile de lemn ce există pe pământ. Astăzi, după nesfârșite căutări, toate felurile de lemn sunt reprezentate în colecția sa și întrebându-l despre lemnul acestor 1400 bastoane, ar fi ca și când ai parcurge toate pădurile din lume, în tovărășia celui mai erudit dendrograf.

M.

Toți oamenii inventatori?

In Germania se numără cam vreo 6 milioane inventatori, adică o zecime din toată populația. Criza n'a micșorat deloc numărul; dimpotrivă, cercetătorii au devenit și mai activi. Totuș statisticile publicate de Biroul Brevetelor din Reich, pare că arată o oarecare micșorare a cererilor: 63.414 în 1932 față de 72.686 în 1931 și 78.400 în 1930.

Din 63.414 cereri au fost primite 26.201, adică 1/3 din total (în timp ce în 1930, nu s'au primit decât 25.846 din 78.400). Mica Elveție n'a făcut decât cu 5 cereri mai puțin decât marea Franță, care se află în fruntea tuturor țărilor după Germania, cu 2.051 cereri; urmează apoi Elveția, Marea Britanie, Statele-Unite și cu mai puține cereri Austria, Olanda, Italia, România și însfârșit U. R. S. S. numai cu 44 cereri.

Numărul cel mare de brevete se referă la electrotehnică. Printre cele 89 categorii de invențiuni se găsesc ideile cele mai curioase. Să menționăm aspiratorul ascuns într'o umbrelă, deșteptătorul cu sonerie, „perna prismatică", automatul de făcut cârnați.

Din cercetarea lor reiese însă o stagnare în toate cercetările științifice.

R.

TEX HARDING

Dispărut

3) Pe urmele colonelului Fawcett, dispărut de opt ani în pădurile braziliene

Prin arta de-a ținti cu revolverul, învățată dela Slim l-am putut convinge pe ministrul de război din Mexico, generalul Serano, că sunt un membru folositor al speciei umane. El mă făcu traducătorul său, pentrucă eram un bun revolver-man. In acest timp am fost numit oficial „maior" și am continuat să fiu timp de doi ani, până la căderea guvernului Obregon. Interpret în ministerul de război, eu insemnam pentru Serano ceeace înseamnă pentru alții un câine lup, un apărător personal. Există istorici mexicani cari susțin că Serano era un trădător al Republicei. Eu nu pot fi de aceeași părere cu aceștia. N'am cunoscut de aproape motivele care au dus la revoluția din 1927. Pot spune doar că Serano s'a arătat față de mine un om de perfectă bună credință. I-am slujit bucuros. Serano a fost ministru de război până la sfârșitul anului 1924. Tot atâta vreme am fost în serviciul său. Europeanul, vreau să spun europeanul apusean, nu-și poate face o idee exactă de ce fel de general era Serano. Mulți l-au numit „general de operetă". Dar această caracterizare e cu totul greșită. Operetele nu sunt sângeroase și la Serano nu se împușca cu confete.

Printre imputările ce i s'au făcut lui Serano se numără și aceea de-a fi demoralizat trupa, prin generozitatea cu care numia conducători. In această privință e oarecum just că Serano proceda cu ușurință, numind imediat pe cineva căpitan, maior, colonel, ba chiar general. In aceasta îi semăna lui Napoleon. Felul în care am devenit eu maior e de neînțeles pentru europeni, despre regulamentele militare nici nu vreau să mai pomenesc. El mă cunoscuse ca un căpitan revoluționar pe care — dintr'o toană — l-a salvat dela moarte. Opt zile mai târziu eram maior în armata oficială și unul dintre aghiotanții săi.

Bețivii au adesea darul clarviziunei. Văd de multe ori mai mult de cât cei treji. Astfel am descoperit odată la o beție, intr'o călătorie pentru înăbușirea unei răscoale, o cutie de conserve, încărcată cu explozibile și bucăți de metal și lângă care ardea un fitil. Că am observat-o și aruncat-o la timp, înainte ca să fie prea târziu, era meritul alcoolului și nu al meu.

Când mă gândesc acum, la Serano, după trecerea atâtor ani, îmi face impresia că acest bărbat care era atât de des beat, avea pentru mine simțimintele de adevărată mamă.

Mexicanii sunt fără îndoială cei mai buni călăreți din lume. Deaceea am cosiderat mai înainte prinsoarea de 10.000 dolari pe care Serano a făcut-o cu mine, ca un gest provocat de mândria națională sfidată. Când am încheiat prinsoarea, Serano nu mai era ministru de răsboi. Pot spune despre mine că făceam parte din rândul celor mai buni călăreți ai armatei mexicane. Intr'o seară discutam despre avantajul pe care l-ar prezenta existența unui drum drept, pornind din Mexic, la fel cu linia ferată care leagă New-York-ul de San Francisco. Spre a se putea construi cale ferată prin America de Nord a fost nevoe ca nenumărați călăreți să tot străbată sălbăticiunile și pustietățile, spre a căuta drumurile cele mai potrivite. Eu spuneam în acea seară că trasarea unui drum pentru o linie ferată de mai târziu trebuia să fie ispava unui călăreț. Ar trebui să se prezinte un cercetaș care să fie în stare să străbată cei 21.000 de kilometri între Mexico-City și Rio de Janeiro, în șea. Un asemenea călăreț, spunea Serano, nu se găsește nici în Mexic. Eu am susținut că mă încumet să întreprind acest „raid". Urmarea a fost o discuție aprinsă și apoi pariul pe 10.000 dolari.

Dupăcum am spus, am socotit multă vreme că Serano a încheiat acest pariu de 10.000 dolari, numai fiindcă mândria lui națională se găsia lovită. Azi văd toată chestiunea cu alți ochi. Am înțeles că Serano a voit să mă răsplătească pentru serviciul ce i-am adus fiind beat. Era desigur satisfăcut că pentru a intra în posesiunea acelei sume va trebui să îndur o oboseală de neînchipuit. Cheltuind această sumă el îndeplinia deodată o faptă părintească și una patriotică.

Când am încheiat pariul, știam prea bine că „raid-ul" va trebui să-l întreprind, deoarece în acel timp n'aveam vreo altă ocupație. Ținta mea în viață nu era să fiu maior în armata mexicană și părăsisem bineînțeles serviciul odată cu prăbușirea partidului Obregon. Și afară de aceasta ar fi fost îndoelnic dacă m'aș fi putut menține fără Serano. Noul ministru își adusese desigur și oamenii săi. Aceasta nu se întâmplă numai în Mexico.

Pariul fusese încheiat și deci trebuia să plec călare. Că am călărit atât de iute, erau de vină cele două gloanțe pe care generalul Sanchez le trăsese asupra lui Slim Kelly, în barul „Ragis". Trecuseră opt zile decând Serano îmi dăruise pentru realizarea raidului un cal murg.

Nu s'a putut afla niciodată cine a organizat baia de sânge dela barul „Ragis", cine a fost nebunul. Dacă spun acum că eu am fost vânătorul misterios dela barul Ragis, omul care în reportajele ziarelor era totdeauna desemnat sub numele de „necunoscutul nebun", nu vreau să-mi iau răspunderea pentru toți oamenii cari au fost omorîți în acea seară. Recunosc că l-am împușcat cu plăcere pe generalul Sanchez.

Impușcături în noapte

Am executat pe omul beat, fiindcă-mi omorîse cu două gloanțe prietenul cel mai bun, pe Slim Kelly. Cred că n'a avut intenția să-l omoare pe Kelly. Dar după ce-l împușcase pe Kelly, a țintit de două ori în mine, numai din simpla plăcere de-a ucide și fiindcă mâna îi era călăuzită de regele „Alcool". De ceeace s'a petrecut în urmă, sunt aproape nevinovat. Eu n'am stins lumina în bar și nici asasinatul gigantic care s'a comis apoi în întuneric, n'a fost opera mea. Eu am împușcat la fel cu ceilalți, probabil însă că ceva mai bine. Dar eu trebuiam să-mi răzbun prietenul și să-mi apăr propria-mi viață. De asasinat, unde s'a întâmplat, n'am asasinat eu, ci noaptea mexicană.

Ziarul „Allgemeine mexikanische Rundschau", în care se povestia despre iureșul de împușcături dela barul Ragis, l-am căpătat abia în ziua opta a raidului meu.

Recunosc că începutul acestei cavalcade n'a fost altceva decât o fugă.

In aceste prime opt zile am simțit ce m'au costat cei doi ani de trai bun în Mexico-City. Trebuia de multe ori să mă las să cad din șea, căci mușchii supra obosiți refuzau să mai facă mișcarea necesară obicinuită datului jos depe cal. In timpul zilei, tovarășii mei de călătorie erau șopârlele și șerpii. Dar în timpul nopții eram singur cu amintirile celor cinci minute petrecute în barul „Ragis".

Poporul mexican se compune o parte din spanioli, o parte din indiani, puri, descendenții aztecilor, și o altă parte din metiși. Metisul poate fi omul cel mai de treabă, dar nu va putea fi niciodată, cel puțin în primele generații, ceeace numesc americanii „un om perfect organizat".

Națiunea mexicană este una din cele mai nobile din lume. Totuș în acea noapte, mi-am dat seama pentru prima dată — în tot înțelesul grozav al faptului — ce blestem apasă pe capul oamenilor dela tropice. Că în timpul unui iureș de împușcături intr'un bar, s'a stins brusc lumina, nu-i ceva neobicinuit. Dar omul care se află în întunericul brusc, n'are ce face altceva decât să-și vândă pielea, cât mai scump posibil. Aceasta o știm din raporturile noastre cu oamenii. Dintre cei șaizeci de oameni cari se aflau în noaptea știută în barul Ragis, erau poate douăzeci cari se dușmăniau intr'ascuns intre ei. Cu asta vreau să spun că printre cei prezenți unul era dușmanul celuilalt. Ziua, când strălucește soarele, nici unul nu va admite că este dușmanul celuilalt. Dar când întâmplător se află noaptea împreună, în aceeaș încăpere, și când lumina se stinge brusc, iar revolverele încep să pocnească, dușmăniile se trezesc ca niște umbre în întuneric. Odată cu dușmănia și întunericul totul e gata pentru asasinare. Acum lumea a dispărut și între tine și prietenul pe care-l dușmănești nu se mai găsește decât noaptea și n'ai decât să îndrepți țeava revolverului tău către locul unde îți stă dușmanul. După asta se face iar lumină și nimeni — dacă tu mai trăești — nu va ști c'ai ucis.

Ziarele au arătat atunci clar că foarte multe dușmănii vechi au fost tranșate. Cum s'a început e aproape indiferent și se poate spune în câteva cuvinte. Eu îl regăsisem pe Slim în Mexico-City și mi se părea că sunt destul de copt ca să fiu acum prietenul lui bun. Prietenia între bărbați se manifestă în felurite chipuri. Slim juca domino cu mine. Și Slim și eu aveam bani. Pe atunci purtam seara, când voiam să mă schimb uniforma, costume elegante bleu_marin și lingerie de mătase albă.

Sedeam în barul Ragis și jucam domino. Eu aveam trei pietre în mână și voiam tocmai să așed piatra de închidere.

Ca să se știe cum au decurs faptele, trebue să spun încădată că Slim era cel mai mare revolverman al Americei și că nici eu nu stam departe de el în ce privește „avantagiul de-a ochi bine cu revolverul", ba eram mai tânăr și aveam deci nervii mai organizați.

Un revolverman are mintea limpede întotdeauna. In timpul când gândiam cum să așez mai bine piatra de sfârșit, și mă bucuram dinainte de figura zâmbitoare a lui Slim, observai că generalul Sanchez intră în bar.

Că era generalul Sanchez am aflat mai târziu din ziare. Slim ședea cu mine intr'o mică loje și priviam barul. La bar stătea un om tânăr cu mânuși și cu pălăria în mână. Atunci intră generalul. Era beat. Eu nu-l cunoșteam deși am fost interpretul ministerului de războî timp de doi ani. Asta însă nu spune mult, căci generalii în Mexic sunt numeroși ca nisipul mării, sunt mai numeroși simplii soldați.

Orice plantator care participă la o revoluție și conduce în luptă două sute cinci zeci de puști, se numește general. Desigur că n'are brevet, dar i se dă titlul, fără multe greutăți, căci aceasta n'are prea mare importanță. In majoritatea lor acești țărani-generali sunt sălbateci, cari abia pot umbla cu ghete. Am cunoscut un general care-și croise o pereche de sandale din cauciuc vechi și le purta legate cu curele.

Un asemenea general era și Sanchez. Venise desigur depe moșia sa în vizită la oraș în onoarea acelei zile își îmbrăcă o uniformă verzuie. La aceasta purta o pălărie mare de Texas. Atitudinea sa era de fanfaron și respingătoare. El comandă două whysky-uri, deși era singur. Era clar că omul își căuta societate sau ceartă. El împinse tânărului dela bar unul din paharele de whisky. Am auzit destul de clar când tânărul întrebă:

„Ce să fac cu asta?"

Generalul: „Să ciocnești cu mine".

Tânărul: „Dar nici nu vă cunosc".

Se auziră câteva înjurături spaniole și generalul își scoase revolverul gata. Keeper-ul Harry — nu voi uita toată viața chipul caraghios cum își purta șepcuța albă aplecată pe frunte și cum pe șapcă erau brodate două litere albastre — se aplecă peste bar, apucă mâna bețivului și spuse: „Doar n'ai de gând să tragi, generale!"

Asemenea scenă nu produce senzație intr'o țară unde fiecare poartă la dânsul un revolver. După cum am spus, n'am observat această scenă, decât cu atenția obicinuită a revolverman-ului. Eu așezam tocmai piatra și pe când o așezam răsunară două împușcături din dreptul bar-ului. Imi ridicai ochii depe domino spre Slim și văzui cu mirare că alunecase înainte în scaun. Ochiul său exprima cea mai mare uimire pe care am văzut-o vreodată. Era o incremenire de groază. Nu puteam înțelege ce se întâmplase. Voia să-și bată joc de mine? Era atât de uluit de ultima mea piatră? Atunci Slim își aplecă

capul spre spate și deschise gura. Din colțul buzei prinse a curge o dâră subțire de sânge. Era mort.

Ceeace vă povestesc sa petrecut intr'o clipă. Când Slim și-a întors capul am văzut că tâmpla stângă era sfâșiată și plină de sânge cu o gaură mare în ea. In secunda următoare stăteam în genunchi, iar in fața mea stătea masa răsturnată cu iuțeală de fulger. O răsturnasem din instinctul revolverman-ului. Placa de marmoră a mesei era foarte groasă. Socoteam că-mi va servi drept apărătoare a pieptului. Când m'am svâlit în genunchi, gloanțele și începuseră să pocnească în dreapta și stânga mea. Sanchez sta la bar, cu fața spre mine; revolverul său fumega. Tânărul nu se mai vedea, dar in dosul lui Sanche, mai mult căzut decât rezemat, sta keeperul Harry. Chipul îi era împietrit și palid, iar literele albastre depe șepcuța sa păreau caraghioase. Ce se întâmplase intre cei doi nu știu. Probabil că Sanchez l-a împins pe barman înapoi și în acelaș moment i se descărcase revolverul. Dar atunci dece mai tăgea spre mine? Oare pentru omul ăsta lumina era deja stinsă? Voiă să ucidă? Nici nu sfârșisem încă de gândit toate acestea, când revolverul meu răsună. Dacă omul acesta beat mă va lăsa să trăesc, atârna numai de care dintre noi înțelegea mai bine să se folosească de arta ochitului. El mai avea două gloanțe în țeavă, căci până atunci răsunaseră patru împușcături. Nu ajunse să le tragă. După al treilea glonț al meu, lunecă încet dealungul tăbliei de mahon a tejghelei.

Revăd încă toate în minte și mai ales foarte clară îmi este mișcarea oberchelnerului. El se îndreptă liniștit și elegant, ca și când n'ar fi auzit nici una din împușcături, spre placa de marmoră pe care se aflau interupătoarele electrice, montată lângă bar. și învârti salterul principal. Barul se cufundă într'un intuneric, ca noaptea și un moment fu o tăcere mormântală. Apoi isbucni însă infernul. Barul Regis e construit în forma unui mare S. Prin încăperea întunecată și curbată palpitau fulgrele galbene și fiecare perete reflecta lumina. Prin numeroasele oglinzi părea că din fiecare nișe isbucnia câte un foc de revolver. La asta se mai adăuga sgomotul iritant al diferitelor calibre. Se produceau explozii din întuneric, întrerupte de pocnituri luminoase și la lumina locului străluciau perdelele roșii de mătase Oglinzile nu mă induceau în eroare. Vedeam întotdeauna precis de unde porniau gloanțele Dar oglinzile zornăiau de pe pereți.

Poate că tot vacarmul a durat două minute, poate că numai unu. Il trăsesem pe Slim mort lângă mine, în dosul masivei plăci de marmoră. Placa era de mult spartă, dar totuș îmi servise bine. Țineam în mâna dreaptă revolverul meu, iar în stânga pe al lui Slim. Și astăzi îmi pare că Slim, mortul, dirija apărarea mea. Când văzui pe Sanchez căzând, eram iar deplin liniștit și nu împușcam decât acolo unde eram sigur că vedeam o țâșnitură de foc. Eu n'aș fi tras, dacă ceilalți n'ar fi îndreptat spre nișa mea o adevărată ploaie de gloanțe.

Slim purta la cingătoare șase magazii încărcate, eu deasemenea șase. Asta însemna șaptezeci și două de împușcături. Din aceste șaptezeci și două de împușcături, șaizeci erau consumate, când barul Ragis rămase liniștit.

Loja în care șezusem cu Slim, și unde stam acum cu un cadavru, se afla la o depărtare de aproape patru metri de ușe. Am apucat pe Slim mort, în jurul trupului și l-am împins în fața mea ca un fel de scut. Aveam foarte precis presentimentul că la ușa o să se pornească iar iureșul. Când am ajuns la ușe și m'am ridicat pe jumătate, o voce strigă: „Uite-l!" și iar începură să pocnească două revolvere. M'am svârlit la pământ în spatele lui Slim și revolverele tăcură. Acum trebuia să îndrăsnesc să plec. M'am ridicat și-am tras orbește în cameră, cu amândouă revolverele deodată și de fiece dată două împușcături.

Gata!

Am lăsat să cadă unul din revolvere și cu mâna liberă am împins ușa. Reverberul care ardea afară în stradă, deasupra ușei barului, era spart. Dinapoia mea ca și în fața mea era întuneric. M'am ferit să sar în stradă, ci am trântit ușa cu sgomot în urma mea. Apoi am rămas lipit de geamuri. Câte zece metri în dreapta și stânga strada era goală. Asta este depărtarea reglementară pe care o respectă orice mexican între el și o bătălie cu revolverele. Dar după această „zonă de respect" stăteau unul lângă altul, înghesuiți. Fiecare își ținea revolverul gata în palmă. Unul a și început să strige: Uite-l!" Cum să trec prin acești pereți vii. Știam că la depărtare de trei metri de bar se află ușa unei locuințe. Dacă puteam să ajung la ea și dacă era deschisă, aveam șansă de scăpare. Dacă nu s'a ispăvit cu mine. Mă vor ciurui de gloanțe, numai de plăcere.

Mă încumetai să străbat cei trei metri. Ușa casei era deschisă. Când urcam scara mi se păru că aud în urma mea pași și sgomot la intrare. Mă oprii la etajul al treilea. Jos discutau doi bărbați, apoi auzii tropăit de cisme care urcau scara. Mă căutau. In dosul meu era o ușe. Era închisă. In fața mea era o ușe. Era închisă Această ușe — fără niciun temei — bănuiam că duce spre scala dela pod. Pe vârfuri alergai până la ea. Se deschise. In dosul ușei era o perdea. O dădui la o parte și mă găsii în dormitorul unei femei.

In stânga camerei era patul și o lampă de masă ardea. Am văzut că femeea din pat mă privia cu ochii măriți de groază și că voia să strige. Revolverul meu golit îl mai țineam în mâna dreaptă. Vis-a-vis de pat sta un dulap mare, vopsit în alb. Am vrut să intru în el. Dar atunci îmi veni o idee. Deschisei brusc dulapul și mă întorsei către femee. Ii curgea nădușala pe obraz. Când mâna mea îi apucă umărul, scoase un țipăt ușor. Era un țipăt înăbușit. O trăsei brusc, din pat ca pe un pește mort, și o aruncai în dulap. Apoi am vârît-o între rochii și am închis ușa. In dulap se rupseră câteva stofe și se produse un sgomot, ca de cădere pe scândurile de jos ale dulapului. Poate că leșinase sau murise. Mă aruncai în pat și trăsei cuvertura peste cap. Nici odată până atunci nu-mi auzisem inima bătând atât de tare. Dacă'aș fi avut țigară. Ce să fac oare? Capul îmi vâjâia atât de tare încât nu mai puteam auzi ce se petrecea pe scară. Mă ridicai, mă'npleticii, căzui în mâini, și-mi continuai drumul in patru labe spre ușă. Pe scară alerga cineva. Mă cățărai la ușe și trăsei zăvorul, apoi mă întorsei în cameră. Acum abia observai că pantalonii îmi era murdari iar mâinile pătate de sânge, sângele lui Slim. Scosei batista și-mi ștersei mâinile. Lângă fereastră sta un lavabou. Muiai batista în apă și cu ea îmi ștersei obrazul. Mi-am smuls apoi repede hainele depe mine rămânând numai în cămașe și m'am aruncat iar în pat.

Inima îmi bătea mai tare ca înainte. Acum ciocănia cineva la ușă. Sosiseră. De-aș avea puterea necesară să articulez o frază întreagă. Trebue să respir adânc de tei ori. Iar bate. Mi-am înfășurat cuvertura in jurul meu și am deschis ușa cu mâna liberă. Când am deschis îmi veni în minte că sub cuvertură țineam in mână revolverul meu descărcat.

Sunt un artist prost. Am isbutit totuș să joc destul de bine pe omul deșteptat din somn. Doi gardieni stăteau afară. Matișii îmi zâmbiau. Imi prindea bine că nu puteam vorbi, astfel mă credeau adormit și speriat, după cele câteva cuvinte pe care le îngânai. Trântii ușa și glasul îmi reveni deodată. Le strigai prin ușe: „Ce v'a venit să bateți aici?"

„Căutăm pe cineva care a pătruns în această casă".

„La mine nu-i nimeni lăsați-mă în pace".

Cuvertura îmi căzuse și stam așa îmbrăcat numai în cămașe, și cu revolverul descărcat în mână. Eram amețit și când auzii că agenții băteau la ușa de vis-a-vis, sudoarea începu să curgă șiroaie depe mine. Știam, acum eram salvat. Cismele tropăiau pe scară în jos. M'am îmbrăcat cu greutate și m'am privit în oglindă. Când m'am văzut în oglindă, am înțeles dece femeea căreia îi aparținea camera era gata să moară de teamă când am intrat la ea.

M'am apropiat de dulap să-l deschid. Femeea nu era leșinată. Sta ghemulită și-și rezemase capul de genunchi. O ajutai să iasă și îi întinsei cuvertura. Nu-mi spuse un cuvânt. Mă îndrepta spre colțul odăii unde era halatul ei. Il dădui. Ceva trebuia să spun. „Madame", spusei, „nu sunt un ucigaș". Nu-mi răspunse. Nici nu mă privi, își puse halatul și se așeză la fereastră. Acum auziam clar sgomotele din stradă. Multe voci ajungeau până sus, prin noapte, și din depărtare se auzia un sgomot de sirenă. Era sunetul civilizației și umanității care răsuna în noapte: o mașină a salvării! Acum urlă o sirenă cu intermitență. Și acest semnal îmi era cunoscut: automobilul morgei. Trecui lângă femee și prin perdea privii jos în stradă. In fața barului Ragis staționau două automobile ale Salvării și automobilul pompierilor. Ușa mașinelor era deschisă și interiorul era luminat. Numai reverberul de deasupra ușei rămase întunecat. Oamenii nu mai stăteau ca înainte adunați în două ziduri ci grupuri, gupuri, în dreapta și stânga intrării în automobile. Din capul străzii venia acum un Ford, din care sări un bărbat într'un pardesiu gris, un gazetar. Comisarul din ușa automobilelor duce mâna la chipiu. Acum venia mașina Morgei și în stradă se făcu liniște deplină. Această tăcere mă făcu să mă gândesc dece oare nu țipa femeea de lângă mine. Dece nu spărgea geamul să strige în stradă: „Asasinii!" Ea sta foarte liniștită și privia în stradă. Colo jos fu adus primul mort, apoi al doilea și al treilea. Pusei mâna pe mâna femeii. Iși retrăsese mâna de sub a mea și trecu pe lângă mine îndărăt în odae. Acum va striga, mă gândiam.

Rămase în picioare

Nu îndrăznmiam să mă întorc, și priviam mai departe în stradă. Trecuse o jumătate de oră. Mașinile Salvării și a Morgei plecaseră și plecase și fusese dus și Slim. Eram singur. Jos spălau acum trotoarul și din ușa barului curgea o apă roșiatică, spumoasă, o apă de sânge. Tot mai staționau vreo câțiva oameni și priviau ca și mine în apa roșietică și spumoasă. Acum plecară. și cei din urmă oameni și numai un polițist indian mai rămase sub lampa spartă. El se plimba în sus și în jos și matracul lung de cauciuc se lovia de picioarele sale prostești. Cerul era de un albastru liliachiu cu o dungă lată în fund. Erau zorile. Ochii îmi ardeau.

Mă întorsei și privii în cameră. Femeea ședea în patul ei și-și sprijinise cotul pe placa de marmoră a noptierei. Avea aproximativ treizeci și cinci de ani. Părul ei îmi amintea de timpul petrecut în Tampico. Acum sunt de doi ani în Mexico-City, mă gândiam în timp ce mă apropiam de dânsa. Nu iubisem nici o femee în acel oraș, în tot timpul celor doi ani. Ce fel de viață e asta? Trăești când nu iubești pe nimeni sau ești doar un biet om pe care moartea l-a trimes în concediu?

Când veni dimineața eram în locuința mea, iar pe la amiază părăsisem Mexico-City și călăriam pe armăsarul meu murg, pe drumul lung ce urma să parcurg. Calea era lungă de doi ani.

Moartea lui Serano

Am trecut călare peste munți, peste care niciodată n'a mai fost vreun călăreț înintea mea. Am văzut copitele calului meu albăstrindu-se în nisipul pustiului. Am umblat prin arșița roșie-liliachie a pustiului. Am innotat prin fluvii neînsemnate pe nici o hartă. Desnădejdea, foamea și setea mă svârliră la pământ, și dacă mă ridicam depe pământ, de care mă lipisam cu mâinile mele goale și sângerânde, era fiindcă zănisem clipirea unei stele deasupra capului meu. Această stea semăna cu un dolar nou de argint; și strălucia în noapte, ca o monedă nouă scoasă de vistiernicul Americei din mașina de bătut și aruncată în noapte, în sus, spre cer. Peste acest dolar se vedea scris cu litere de foc: 10.000. Zecemii de dolari voi avea, dacă voi duce la bun sfârșit această călătorie și dacă voi intra pe străzile din Ria într'un costum alb de pânză scrobit, cu o pălărie de pamana pe cap și uns cu alifii parfumate, întocmai ca Regele Solomon, când se ducea la logodnicele sale.

Trecuse un an și jumătate dela întâmplarea din barul Ragis, când intrai întro seară liniștită în Buenos-Aires. Dis de dimineață, stam în pat și o slujnică intră aducându-mi cafea amestecată cu rom, pâine proaspătă și frișcă albă și spumoasă. Imi puse și un ziar pe pat. Il ridicai și citii un titlu: *„Generalul Serano a fost împușcat!"*

Inchisei ochii, mă culcai pe perne, zâmbii și-mi spusei: Harry, tu visezi! Ai călărit un an și jumătate pentru zece mii de dolari. Te desparte de țintă o jumătate de an, la ce zic, un sfert de an, și iată bărbatul care urma să-ți dea zece mii de dolari, a fost împușcat! Harry, visezi, ești încă prea obosit, ești masochist. Cum ți-ai putea altminteri să-ți făurești un vis care produce desnădejde! Viața nu e așa de a dracului ca atât de aproape de scop să-ți împuște omul care poartă cornul de belșug.

Mirosul cafelei îmi gâdilă nasul, deschisei ochii. Iată că era ibricul de cafea și ceașca de frișcă, aci pâinea și aci se afla și ziarul. Il ridic și citesc:

Generalul Serano împușcat!

(Va urma)

Deslegătorii jocurilor din Realitatea Ilustrată Nr. 344

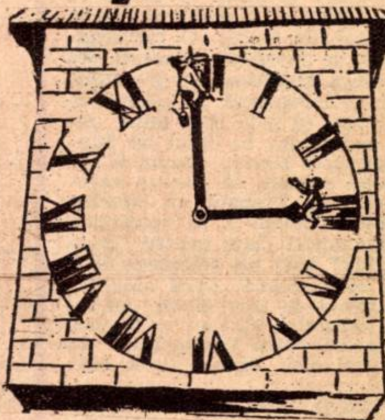
AU DESLEGAT UN JOC:

Săndulescu I. Stelian, Craiova; Mihai Jurescu, Ciațo-T. Torontal; Valeria Lăzărescu, Loco; F. Berg, Loco; Samson Grecu, Orăștie; Virginia Antoniu, Loco; Georgescu C-tin, Loco; Ion I. Manu, Bacău.

AU DESLEGAT DOUĂ JOCURI:

Didy Micu, Loco; Grișa Grümberg, Leova-Cahul; Sabina Altman, Leova-Cahul; Georgetty Davidescu, Brebu-Prahova; Florica Ettinger, Loco; Const. D. Popescu, Loco; Spiru Theodoreanu, Cluj; Doina Vodă, Tohanul Vechiu-Brașov; Clémence Apostoleanu, Bușteni; Rozianu Octav, Loco; Simona Nițescu, C.-Lung-Muscel; Ionel I. Andreescu, Fetești-Ialomița; Schönfeld André, Loco; Liza Silberman, Loco; Lăzărescu Ioan, Loco; Ignat R. Boitoș, Blăjel-T.-Mică; Elisa Avram, Rădăuți; Titus Olde, Ferendia-Timiș; Nina Burcovsky, Iași; Tanți Constantinescu-Vedea, Slatina; Ilie T. Lupița, Caracal; Țucu Mioara, Țibănești-Vaslui; R. Leibovici, Loco; Costică Mogoș, Pisica-Tulcea; Liviu Popescu, Craiova; Fanny Săraru și Tity, Buzău; Nicu Rosen, Ploești; Lungu Gh. Panaite, Galați; Gemnea Stoican, Bacău; M. Pintel, Bolgrad; Dobrescu I. Nicolae, Loco; B. Leon, Buzău; Radu I. Tudor și Kovaci Francisc, Biserîcani-Neamț; Dora Bârsan, Săliște-Sibiu; N. Slavu-Sfinx, Câmpina; Marin Constantin, Loco; Aurel Iliescu, Loco; Bosneanu Nicolae, Loco; Paula Codel, Loco; Ion Manolescu, Loco; Verona Marinescu, Slatina; Sofia Serghiescu, Buzău; ing. M. Livschitz, Loco; Etty Clainer, Loco; Carol Balla, Făgăraș; Victor Irimia, Câmpina; Nicu Constantinescu, Loco; Mircea Iacomi, Constanța; St. Ghi. Ștefănescu, Pitești; Cpt. Vlad Miron, Cluj; Maria Metaxa, Loco; Dora Sădeanu, Loco; V. Cărhăniu, Loco; Lucreția și Marg. Pallade, T.-Măgurele; Geosil Samson, Loco; Jean Rusescu, Loco; Lisette Filotti, Loco; F. Kornblum, Focșani; Russu D. Nicolae, Loco; Jean Adler, Loco; Lt. N. Lupașcu, Loco; D. I. C. Loco; Leon Rosenstein, Loco; Octavian și Constanța cpt. Ioan, Bolgrad; N. I. Rădulescu, Buzău; S. Mathias, Loco; Florian Marinescu, Daia-Vlașca; Dim. Goga, Loco; Simon Culică, Galați; Paulina Chilișoiu, Clucereasa-Muscel; Segalescu Mauriciu, Loco; D. C. Maiorescu, Loco; D. Ghețu, Tecuci; Miron Cezar, Silistra; Cleo dr. Paulian Loco; Constantin A. Stoicescu, Zimnicea-Teleorman; Gh. Tomaide, Sibiu; Milu Abramovici, Loco; Angela Dumitriu, Loco; V. Iacobini, Loco; Florica Teslaru, Iași; Constantin Diaconescu, Loco; Angela Popescu, Suceava; Nic. Asmarandei, Moinești-Bacău; Alexandru Wonka, Lipcani-Hotin; Gh. Gh. Andrei, Loco; Puiu Conitz, Loco; Jean Weissman, Loco; I. Moskovitz, Loco; Ionel C. Schachman, Loco; Ionescu D. D-tru Mina, Loco; Ionescu Sever Amedeu, Loco; Sturdza Al. Bacău; Ștefan St. Negoescu, Loco; Iliescu Aurel, Constanța; V. David, Loco; Iulius Zemnea, Slobozia-Ialomița; Jana Krejci, Loco; maior Popovici Pompiliu Anibal, Arad; Duduia Margareta din Arad; Gh. Apostolescu, Brașov; Vasile Miu, Constanța; Al. N. Vasilescu-Vasal, Loco; Fulgeanu Ion, Bacău.

Humor

— „Dă-mi un chibrit".
— „Nu ajung. Așteaptă un sfert de ceas".

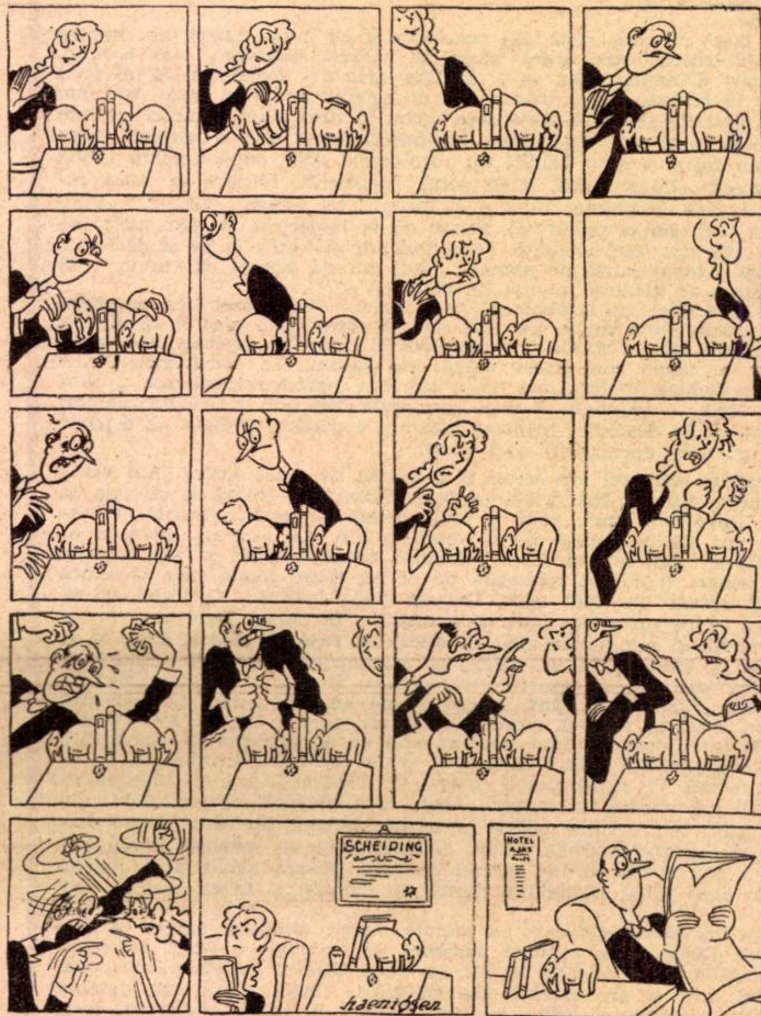
— „Ți-aș da o cină, dacă vrei să faci un drum...
— Aș putea să știu mai întâi care e menu-ul?

— „Scumpo, dacă mă bărbieresc de două ori pe zi, o să-mi stric fața"
— „Și dacă nu te bărbierești mi-o strici pe a mea!"

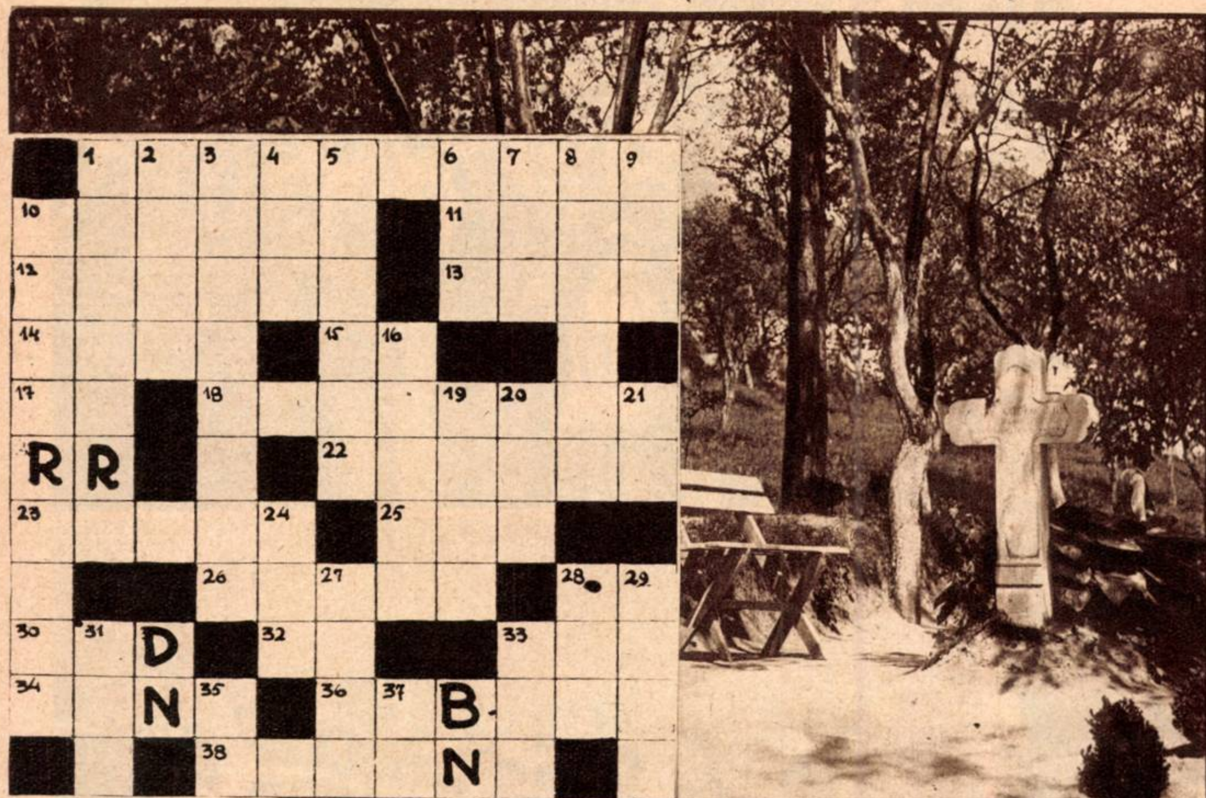
Vagabondul: **Asta e de neîndurat! Ce dracu, oamenii ăștia care n'au nimic de făcut și tot umblă fără rost, ar trebui să fie închiși!**

Armonie familiară: capul sau spatele?

Pagina JOCURILOR

PROBLEMA I-a (TOAMNA...)

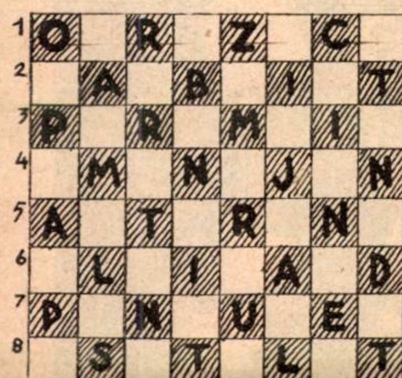

ORIZONTAL: 1) Tristețe. 10) Avalanșă. 11) Se poate vedea în orice dimineață de toamnă, pe frunzele plantelor. 12) Atârnat. 13) Zile capricioase în luna Martie. 14) Arbori fructiferi ce-și dau rodul în toamnă. 15) Solitar. 17) Lună evreească. 18) Acum se coc și ei!... 22) Amant 23) Panglici. 25) Ligă, părăsită de șef! 26) Lăsa prin testament. 28) C.F.R. cu ultimul vagon distrus 30) Gol (în corp). 32) Literă grecească. 33) Zilele friguroase îl prevestesc. 34) Petrece iarna. 36) Și ei se numără toamna. 38) Anotimpul nostru.

VERTICAL: 1) Prilejuri de aventuri pentru ofițeri 2) Sfârșitul familiei Elzevir! 3) Neturburat de vânturi. 4) ...și Caiafa 5) Se pregătește acum de iarnă. 6) Chior... de doi ochi. 7) Picături de ploaie!! 8) Și ea se pregătește să ierneze. 9) EAE!! 10) Poet elegiac francez. A cântat mult natura. 16) Chemat pe nume. 19) Frunza porumbului a îngălbenit și la putere n'a mai venit. 20) Cuvânt de 10 Maiu (Arghezi). 21) Gust particular. 24) Atmosferă. 27) Trebue băgată în casă. 28) Ordin de plată. 29) Temperatură rece. 31) Acum intră în bârlog și adoarme. 33) Posesiune portugheză. 35) Cal frumos (R. L.) 37) Animalul ce suferă orice anotimp.

IANG-KU

Problema II-a Tabla de șah

1. Cel subțire se ține cu chelțuială (5); Este în Peru (3).
2. Oraș în Ungaria (4); Vinuri celebre dintr'o insulă turcească (4).
3. Sânul lui e raiu (5); Direcție de cale ferată (3).
4. 50 roman (1); De obiceiu e în doi (5); La catolici 1933 e sfânt (2).
5. Nu e acelaș (1); Pas numit și Giuvala (4); Inițiala lui Dan (1).
6. Dacă ar fi la singular s'ar afla pe malul Dunării altfel e arbore (4); Poetul dela Mircești era numit așa (4).
7. Vânător cu picioare de țap (mit.) (3); Revistă franceză (2) Fluid gazos pe care unii îl mănâncă (3).
8. Formează scheletul (2); Acum îl poartă toți ofițerii (6).

Literile adăogate dau numele a patru localități unde Ștefan cel Mare a repurtat victorii.

NEGULESCU EUGENIU

POȘTA JOCURILOR

Const. Diaconescu. Nu mai era nevoie să trimiteți cuvintele scrise și în afara careului. Deasemenea semnificațiile aritmogrifului nu sunt necesare.

Carol Hubert. Jocul d-tale lasă de dorit în ceeace privește desemnul. Dealtfel nici subiectul nu este prea interesant. Încercați cu altceva.

Ion I. Nanu. Pentru premiu, trimiteți o c. p. cu adresa d-stră exactă. Cât privește... facultatea de farmacie adresați-vă redacției ziarului „Dimineața".

Jocurile rămân să fie cercetate.

p. conf. *REBUS*

Deslegările trebuesc trimise până în seara zilei de Miercuri 20 Septembrie 1933.

Prin tragere la sorți au câștigat:

Premiul I lei 200 în numerar domnul Fulgeanu Ion, Bacău, Calea Oituz 85.

Premiul II o excursie de o zi cu „Realitatea Ilustrată" d-na Cleo dr. Paulian Bul. Mihail Ghica 100, Loco.

Premiul III un abonament pe o lună la „Realitatea Ilustrată" d-ra Dora Bârsan, librăria „Cultura" Săliște-Sibiu.

Câștigătorii din Capitală se vor prezenta personal să-și ridice premiile. Cei din provincie îl vor primi numai în baza unei cărți poștale cu adresa exactă.

Deslegările jocurilor din No. 344

MADONA / EDIP / TEVI / ELIN / RANA / HIE / AD / NA / E / A

FUSTA / TEN / IMI / LEM / ERA / TAL / ERE / A

SURAS / AMEBA / IO RAGAI / BRUNETA / ATINE / MATE O / RARES / ETATE / EREB / ERI / T

SCALA / PASTRA A / ANA ALTERATA / LASATI DO / ARIMAN PICTOR / TINUTI ALTARE / ASIRIA CIORAPI

MINERVA / ȘĂINEANU / VOCABULAR / LAROUSSE / RESMERIȚĂ / IVELA / ADAMESCU / LEXICOGRAF / ENCICLOPEDIE / MEDICULNOSTRU / ETIMOLOGIC / CANDREA

„REALITATEA ILUSTRATĂ". — *Director* Nic. Constantin.
Redacția și Administrația: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul" S. A.

Din Țară

S'au împlinit o sută de ani dela înfiemeerea orașului Călărași. Cu prilejul aniversării s'a organizat un târg și la solemnitate au participat d-nii Mihalache, Răducanu și D. R. Ioanițescu.

Săptămâna trecută a avut loc pe stadionul O. N. E. F. olimpiada grănicerilor, iar Duminică după amiază solemnitatea distribuirii premilor, de către d. general N. Uică, comandantul corpului grăniceresc, în asistența domnilor general Cornicioiu, general Marcovici, general Pălăianu, general Banciu, etc.

Monsegnorul Valeriu Valeri, noul nunțiu papal, eșind dela Președinție.

CUPON DE JOCURI
No. 346
Numele și pronumele ....

....

„Realitatea Ilustrată"
No. 346
Cupon de excursii

REALITATEA ilustrată

ANUL VII. No. 347
21 SEPTEMBRIE 1933

10 LEI

Castelul Peleş, care împlineşte 50 ani de existenţă, a devenit istoric pentru că şi-a ţesut existenţa cu toate durerile şi bu-

CASTELUL PELEȘ

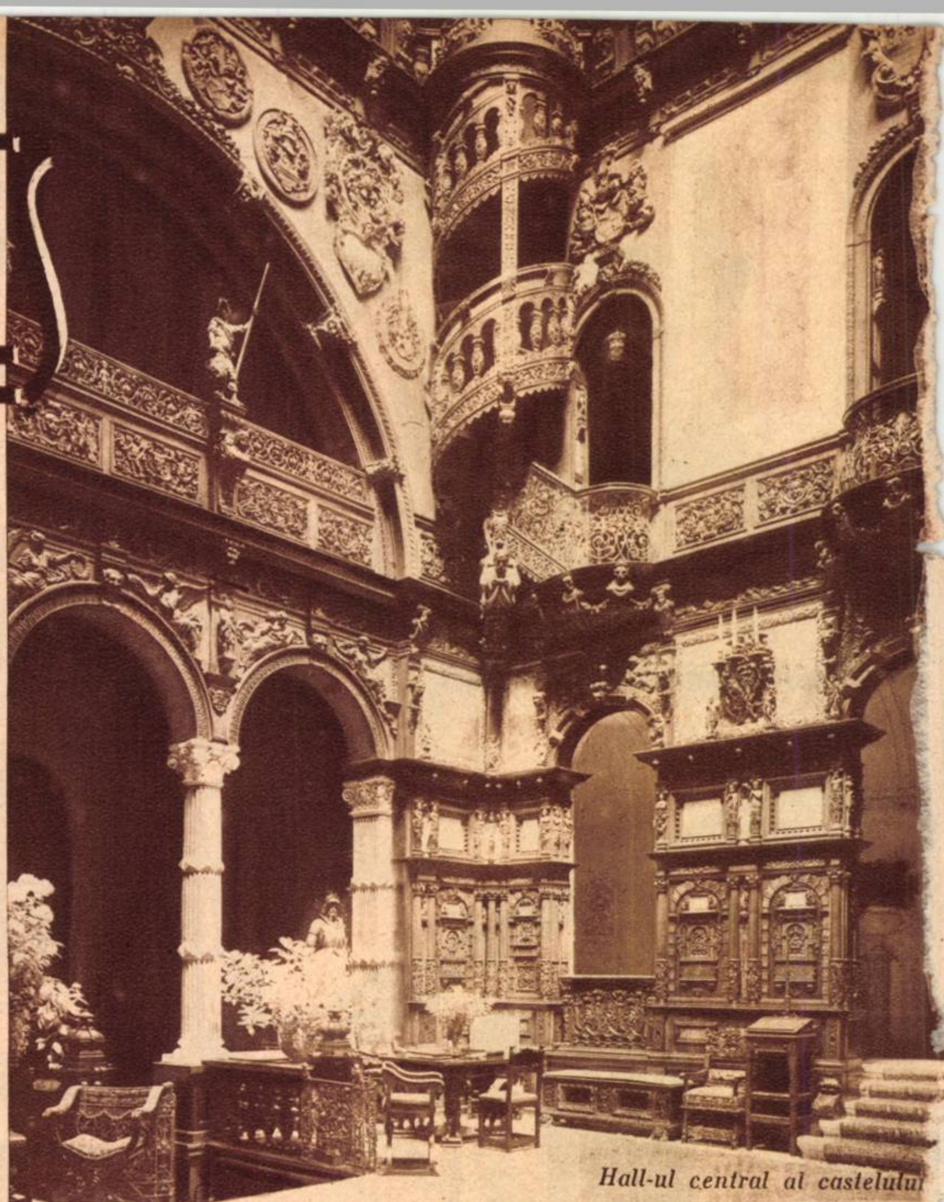
LUNI, 25 Sept. se sărbătorește, cu alaiu mare, semi-centenarul Castelului Peleș, care, după programul oficial publicat, ia proporțiile unei serbări naționale. Și cu drept cuvânt, căci Castelul Peleș este simbolul și leagănul dinastiei române.

Poporul întreg se bucură astăzi de mărețul Castel, pe care Carol I l-a ridicat la poalele Bucegilor, creînd — totodată splendida stațiune de vară dela Sinaia, care altfel ar fi rămas pierdută și necunoscută, în romantica poezie a munților, ce-o înconjoară.

Dar, pe cât de splendid încoronate au fost străduințele întemeierii Castelului, pe atât de modeste au fost începuturile șederii perechii princiare la Sinaia în vederea acestei întreprinderi.

Traiul în chiliile Sf. Mănăstiri din Sinaia era foarte redus : odăile nici nu comunicau între ele, și prin tinda cea deschisă se trecea din una într'alta. Zidurile spoite cu var, cu coridoare întunecoase, mobilele de brad contrastau grozav cu Palatul din București sau din Cotroceni. Vieața desfășurată în chiliile mănăstirești era însă mult mai veselă, mai ales în primii ani, când fericiții părinți s'au bucurat de a avea pe lângă ei pe iubita Lor fiică Maria.

Excursii în Bucegii încă necunoscuți se făceau zilnic și tânăra Domniță închipuise într'acest scop și un costum special, care s'a popularizat apoi în Europa prin mijlocirea invitaților și a diplomaților străini cari îi însoțeau. Domnitorul lucra cu Miniștri săi cari pe rând veneau din Capitală pentru rezolvarea afacerilor de Stat. Iar seara se petrecea într'o plăcută intimitate, impusă și de încăperile reduse de care se dispunea. Intr'o scrisoare adresată tatălui său, Domnitorul exprimă mulțumirea sa asupra acestor întruniri și petreceri de seară care îi permiteau să cunoască mai de aproape pe reprezentanții de seamă ai societății românești, de care, în mediul oficial al Capitalei, era așa de izolat.

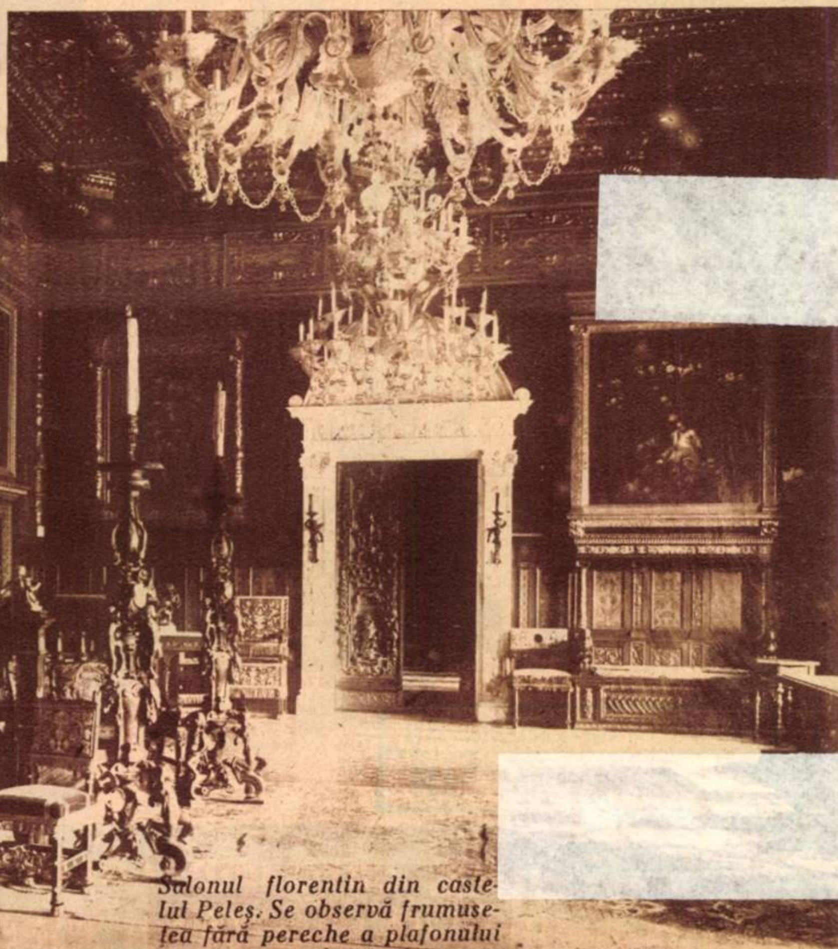
Hall-ul central al castelului

Terasele castelului Peleș

Din aceste întruniri de seară au rămas, ca o amintire a acestor vremuri petrecute în chiliile mănăstirești, într'una din sălile Muzeului de azi portretele desenate de Domnița cu creionul pe chiar zidul văruit. Sunt portretele oaspeților pe cari Principesa, seara la lumina lumânărilor, le fixa pe perete. După cum singură povestește Domnița, deoarece nu luase nicio lecție de desen, se căsnea la început să copieze umbra figurilor pe zid. Văzând însă diformarea ce se obținea astfel, S'a încumetat a le desena cu mâna liberă. Primele portrete astfel obținute sunt numai de profil; în curând însă Domnița reuși a desena și figuri din față, dându-le întotdeauna o uimitoare asemănare. Cu plăcere regăsim astăzi portretele celor mai însemnați bărbați, fixate fără nici o ordine, din fuga creionului, dar cu multă vervă, pe peretele cel alb.

Salonul florentin din castelul Peleș. Se observă frumusețea fără pereche a plafonului sculptat.